

VUOSIKATSAUS

Sisällysluettelo

- 2 KONE lyhyesti
- 4 KONEen strategia
- 6 KONEen liiketoimintamalli*
- 8 Hallituksen toimintakertomus*

Konsernitilinpäätös

- 21 Konsernituloslaskelma
- 22 Konsernitase
- 23 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 24 Konsernin rahavirtalaskelma
- 25 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
- 25 1. Laadintaperiaatteet
- 28 2. Taloudellinen kehitys
- 29 2.1 Liikevaihto
- 30 2.2 Kulut
- 30 2.3 Poistot
- 31 2.4 Valuuttakurssierkkyyys
- 32 2.5 Rahoitustuotot ja -kulut
- 33 2.6 Tuloverot
- 33 2.7 Osakekohtainen tulos
- 34 2.8 Muut laajan tuloksen erät
- 35 3. Nettokäyttöpääoma
- 36 3.1 Vaihto-omaisuus ja saadut ennakot
- 37 3.2 Myyntisaamiset
- 37 3.3 Siirtosaamiset
- 37 3.4 Siirtovelat
- 38 3.5 Varaukset
- 39 3.6 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 40 4. Yritysosot ja investoinnit
- 41 4.1 Hankitut liiketoiminnot
- 42 4.2 Liikearvo
- 43 4.3 Aineettomat hyödykkeet
- 44 4.4 Aineelliset hyödykkeet

- 46 5. Pääomarakenne
- 47 5.1 Pääomanhallinta
- 48 5.2 Oma pääoma
- 50 5.3 Rahoitusriskit ja -instrumentit
- 53 5.4 Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset
- 54 5.5 Talletukset ja lainasaamiset
- 54 5.6 Sijoitukset osakkuusyhtiöihin
- 55 5.7 Työsuhde-etuudet
- 57 5.8 Rahoitusleasingvelat
- 57 5.9 Vastuut

- 58 6. Muut
- 58 6.1 Johdon henkilöstöetuudet
- 59 6.2 Osakeperusteiset maksut

- 62 Osakkeet ja osakkeenomistajat*

- 65 Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys*

- 66 Tunnuslukujen laskentakaavat*

- 67 Emoyhtiön tilinpäätös

- 77 Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

- 80 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

- 80 Hallinnointiperiaatteet

- 84 Hallitus

- 85 Johtokunta

- 86 Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset

- 87 Tilintarkastuskertomus

- * osa hallituksen toimintakertomusta
- osa virallista tilinpäätöstä

Yhtiökokous 26. helmikuuta 2018 Helsingissä

Lisätietoa sivulla 92.

Hallituksen osinkoehdotus 1,65 euroa B-sarjan osaketta kohden

Lisätietoa sivulla 86.

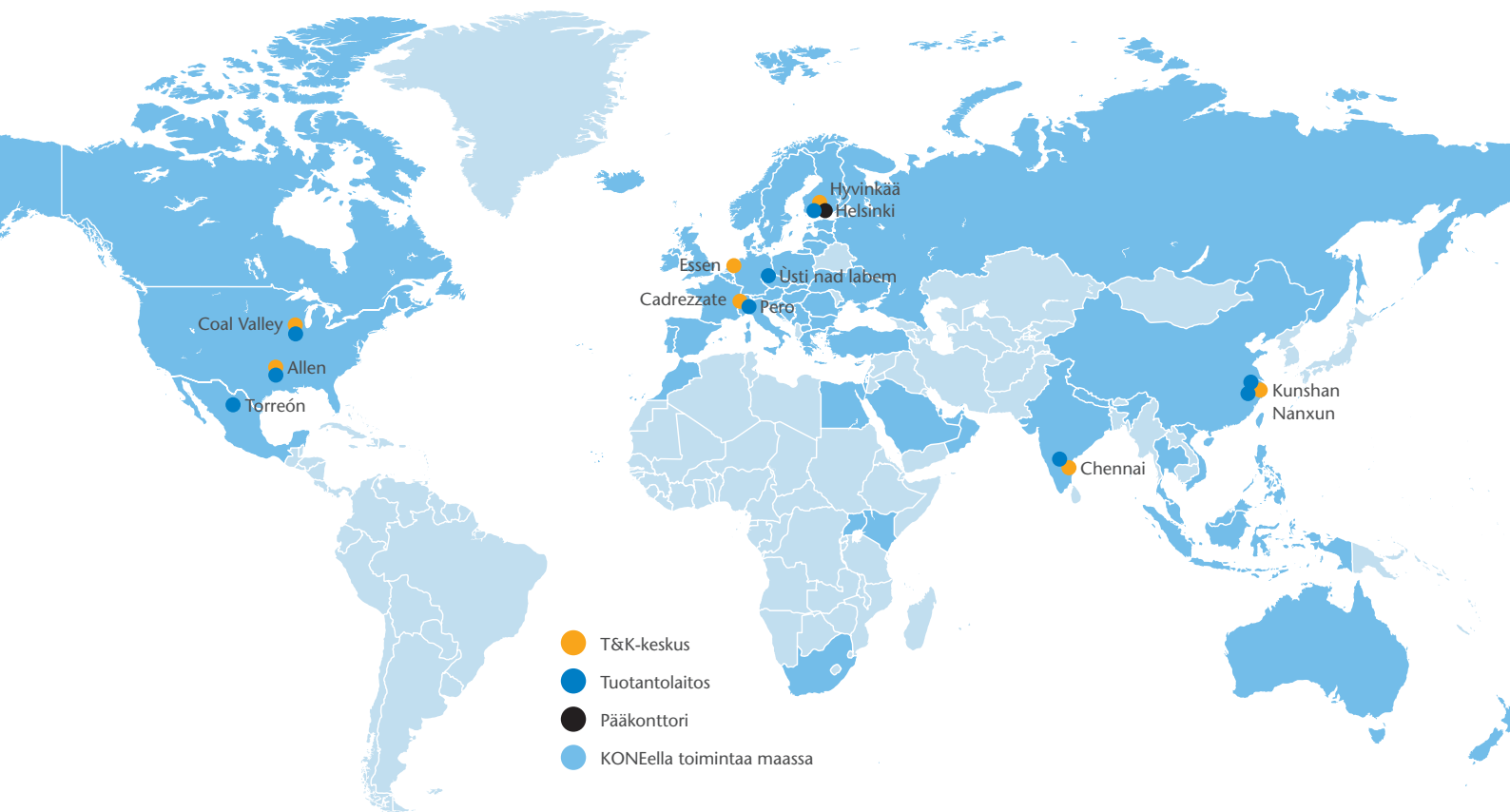
KONEen taloudellisten katsausten julkaisuajat 2018

Tilinpäätöstiedote ja tilinpäätös 2017	torstai 25. tammikuuta 2018
Painettu tilinpäätös 2017	viikko 8, helmikuu 2018
Osavuositarkastus tammi–maaliskuu 2018	keskiviikkona 25. huhtikuuta 2018
Osavuositarkastus tammi–kesäkuu 2018	torstaina 19. heinäkuuta 2018
Osavuositarkastus tammi–syyskuu 2018	torstaina 25. lokakuuta 2018

Vuoden 2018 toisella neljänneksellä julkaistaan erillinen yritysraportti vuodelta 2017.

KONE lyhyesti

KONEen tavoitteena on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää. Olemme alallamme yksi maailman johtavista yrityksistä. Valmistamme hissejä, liukuportaita ja automaattioivia sekä tarjoamme ratkaisuja laitteiden huoltoon ja modernisointiin rakennusten koko elinkaaren ajan. Teemme ihmisten liikkumisesta korkeammassa ja älykkäämmässä rakennuksessa turvallista, mukavaa ja luotettavaa.

Liikevaihto **8 942** Me
vuonna 2017

>55 000
työntekijää

Perustettu
Suomessa vuonna
1910

>450 000
asiakasta

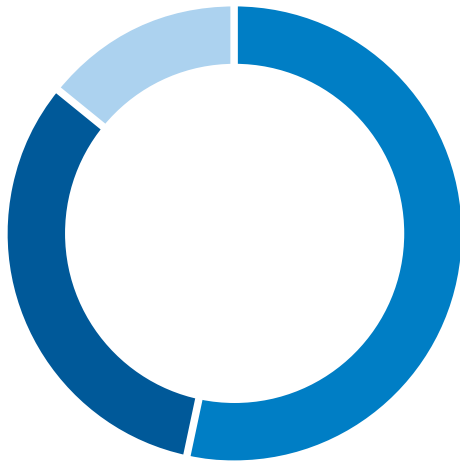
>1 200 000
laitetta KONEen
huoltokannassa

Toimintaa yli
60 maassa

Valtuutettuja
jakelijoita ja agenteja
lähes 100 maassa

Avainluvut

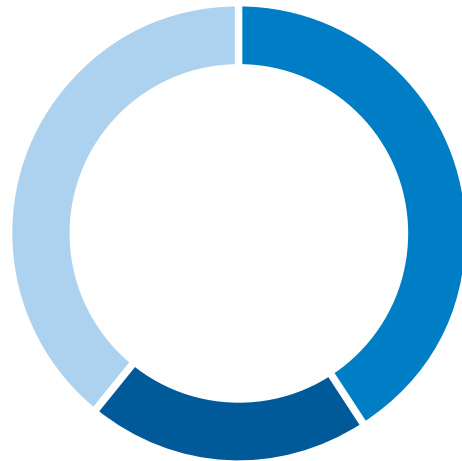
Liikevaihto liiketoiminnoittain

■ Uudet laitteet 53 % (55 %)
 ■ Huolto 32 % (31 %)
 ■ Modernisointi 14 % (14 %)

1-12/2017 (1-12/2016)

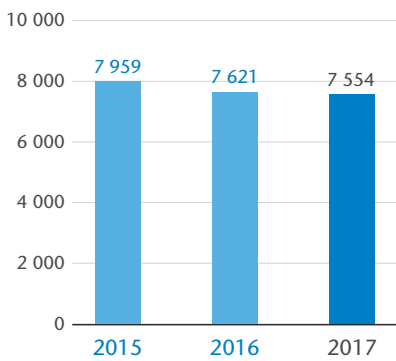
Liikevaihto markkina-alueittain

■ EMEA 41 % (40 %)
 ■ Amerikka 20 % (19 %)
 ■ Aasian ja Tyynenmeren alue 39 % (41 %)

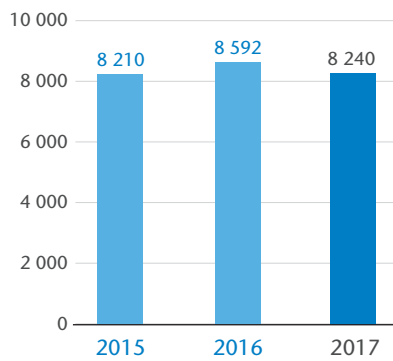
1-12/2017 (1-12/2016)

Saadut tilaukset* (Me)

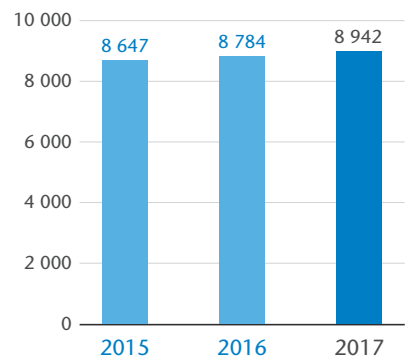

*) Saadut tilaukset eivät sisällä huoltosopimuksia

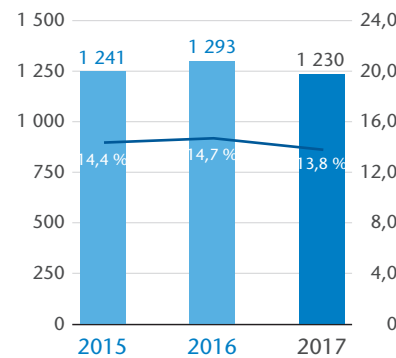
Tilaukanta (Me)

Liikevaihto (Me)

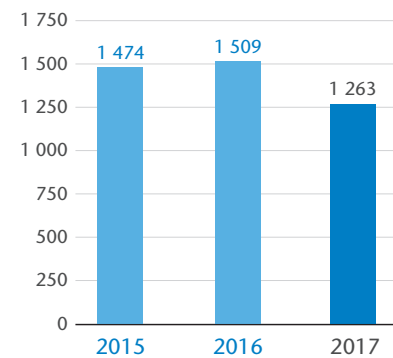

Oikaistu liikevoitto (Me) ja oikaistu liikevoittomarginaali (%)

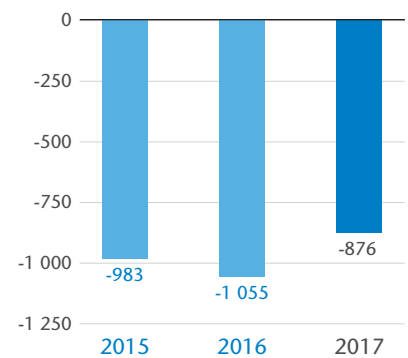
■ Oikaistu liikevoitto
 — Oikaistu liikevoittomarginaali

Rahavirta* (Me)

*) Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

Nettokäyttöpääoma* (Me)

*) Sisältäen rahoituserät ja verot

KONEen strategia: "Menestymme asiakkaan kanssa"

KONEen strategiakauden 2017–2020 teema on "Menestymme asiakkaan kanssa". Tavoitteena on erottautua kilpailijoista entistä selkeämmin asettamalla asiakkaiden ja käyttäjien tarpeet kaiken kehittämisen keskiöön.

Kaupungistuva maailma tarjoaa jatkossakin hyviä kasvumahdollisuuksia hissi- ja liukuporrastoi-
mialalla. Uudet teknologiat ja verkottuminen
mahdollistavat arvonluonnin asiakkaille uusilla
tavoilla, jotka huomioivat paremmin heidän yksi-
ölliset tarpeensa. Samalla teknologian kehitys on
muuttanut asiakkaiden odotuksia nopeudesta,
läpinäkyvyydestä ja ennustettavuudesta. KONE
aikoo nopeuttaa uusien palveluiden ja ratkaisui-
den tuontia markkinoille tekemällä läheisempää
yhteistyötä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneii-
den kanssa.

Syyskuussa 2017 KONE käynnisti Accelerate-
ohjelman, jonka tavoitteena on vauhdittaa vuo-
den 2017 alussa päivitetyn Menestymme asiaka-
kaan kanssa -strategian toteutusta ja tukea kan-
nattavaa kasvua. Ohjelman tavoitteena on luoda
nopeampi ja asiakaslähtöisempi organisaatio,

joka hyödyntää tehokkaasti mittakaavaetuja voimakkaasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Suunnitellut muutokset sisältävät sekä organisaation rakenteellisia muutoksia että roolien, prosessien ja työkalujen kehitystä ja harmonisointia.

KONE on määritellyt strategiakaudelle neljä "keinoa menestyä", jotka tukevat tavoitteisiin pääsyä:

- Yhdessä innovointi ja uudenlainen osaaminen
- Asiakaslähtöiset ratkaisut ja palvelut
- Nopea ja fiksua toteutus ja
- Aito palveluasenne

Keinot menestyä ohjaavat sekä liiketoiminnan että tuotteiden ja palveluiden kehittämistä.

>450 000
asiakasta

Uudet laitteet:

Rakennusyhtiöt, kiinteistökehittäjät, konsultit, arkkitehdit, rakennusten omistajat

Huolto:

Kiinteistönomistajat, taloyhtiöt, kiinteistöhuoltoyhtiöt

Modernisointi:

Kiinteistönomistajat, taloyhtiöt, kiinteistöhuoltoyhtiöt

VISIO

KONE TARJOAA PARHAAN KÄYTTÄJÄKOKEMUKSEN

STRATEGISET TAVOITTEET

Uskollisimmat asiakkaat

Erinomainen työpaikka

Markkinoita nopeampi kasvu

Paras taloudellinen kehitys

Kestävän kehityksen edelläkävijä

MENESTYME ASIAKKAAN KANSSA

Yhdessä innovointi ja uudenlainen osaaminen

Asiakaslähtöiset ratkaisut ja palvelut

Aito palveluasenne

Nopea ja fiksua toteutus

KONE WAY

TURVALLISUUS

LAATU

ARVOT

Asiakkaan ilahduttaminen

Tahto uudistua

Intoa saada aikaan

Yhdessä onnistuminen

KONEen liiketoimintamalli

KONE luo arvoa asiakkaille jokaisessa rakennuksen elinkaaren vaiheessa. Uuslaiteliiketoiminnassa tarjoamme asiakkaille innovatiivisia ja ympäristöystävällisiä hissejä, liukuportaita, automaattioivia ja integroituja kulunvalvontaratkaisuja tarjotaksemme parhaan käyttäjäkokemuksen rakennuksessa liikkuville ihmisille. Huoltoliiketoiminnassa varmistamme käytössä olevien laitteiden toimivuuden ja turvallisuuden, ja modernisointiliiketoiminnassa tarjoamme ratkaisuja ikääntyville laitteille komponenttipäivityksistä täysmodernisointiratkaisuihin.

LUOMME ARVOA TEKEMÄLLÄ KAUPUNGEISTA PAREMPIA PAIKKOJA ELÄÄ

* Vuoden 2016 lukuja. Julkaisemme vuoden 2017 luvut Yritysvastuuraportissa vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä.

Kasvun ajurit

Uuslaiteliiketoiminnassa tärkeimmät kasvun ajurit ovat kaupungistuminen ja muutokset väestörakenteessa. Uusien laitteiden toimitukset ovat puolestaan huoltoliiketoiminnan tärkein kasvun ajuri, koska yli 80 % uusista laitteista saadaan KONEen huoltokantaan. KONE huoltaa kuitenkin myös muiden laitetoimittajien hissejä. Huoltoliiketoiminnassa KONE pyrkii vauhdittamaan kasvua tuomalla markkinoille palveluita, jotka hyödyntävät uusia teknologioita luomaan asiakkaille arvoa uusilla tavoilla. Modernisointiliiketoiminnassa tärkeimmät kasvun ajurit ovat ikääntyvä laitekanta ja kasvavat vaatimukset ihmisten tehokkaan liikkumisen, turvallisuuden ja ympäristönäkökulmien suhteen. Vahva huoltokanta on myös keskeinen modernisoinnin kasvun ajuri.

Liiketoiminnan ominaispiirteitä

KONEen liiketoiminta sitoo vain vähän pääomaa. Käyttöpääoma on negatiivinen kaikissa liiketoiminnoissa ja komponenttitoimittajat toimivat oman valmistuskapasiteettimme lisänä. Huoltoliiketoiminta on luonteeltaan hyvin vakaata laitteiden korkeiden turvallisuus- ja luotettavuusvaatimusten johdosta ja asiakassuhteet ovat tyypillisesti vakaita ja pitkäkestoisia (vuotuinen pysyvyysaste noin 95 %). Uuslaiteliiketoiminta ja modernisointiliiketoiminta ovat luonteeltaan sykklisempiä ja seuraavat rakentamisen suhdanteita.

Tärkeimmät arvonluonnin ajurit

KONE on tunnistanut viisi strategista resurssia, jotka ovat avainroolissa arvonluonnissa asiakkaille, osakkeenomistajille ja yhteiskunnalle. Nämä ovat: **1)** osaavat ja sitoutuneet ihmiset ja vahva johtajuus, **2)** innovatiiviset tuotteet ja palvelut sekä globaalit prosessit ja järjestelmät, **3)** parhaat kumppanit, **4)** tehokas tuotanto- ja toimitusketju sekä **5)** vahva brändi ja hyvä maine.

Näitä on kuvattu tarkemmin alla olevassa kuvassa. Näiden lisäksi, KONEen liiketoimintamallilla ja nykyisellä yli 1,2 miljoonan yksikön huoltokannalla on keskeinen rooli arvonluonnissa. Eri liiketoiminnot tukevat toistensa kasvua ja tuovat yhdessä vakautta liiketoiminnalle.

TUOTOKSET

VASTUULLISIMMAT TUOTTEET JA PALVELUT

- 141 000 toimitettua uutta hissiä ja liukuporrasta vuonna 2017
- Huolto- ja modernisointipalvelut, >1,2 miljoonaa laitetta huoltokannassa
- Edelläkävijä energiatehokkuudessa, ISO 25745 A-energiatohokkuusluokitus ensimmäisenä hissiyhtiönä
- Jopa 70 % energiasäästöt hissimodernisoinneista
- Esteettömyys ja turvallisuus keskiössä

PÄÄSTÖT JA JÄTTEET*

- Oman toiminnan hiilijalanjälki 311 000 tCO₂e
- Jäte 23 100 tonnia
- Jätevesi 14 tonnia

LIIKUTAMME YLI MILJARDIA HISSIEN JA LIUKUPORTAIDEN KÄYTTÄJÄÄ PÄIVITTÄIN

VAIKUTUKSET

OSAKKEENOMISTAJAT

- Osinkoehdotus 1,65 e per B-sarjan osake
- Osakekohtainen tulos 1,89 e
- Oman pääoman tuotto 34 %

YHTEISKUNTA

- Panos kestävän kaupunkiympäristön luomiseen
- Palkat, muut henkilöstösivukulut sekä eläkekulut 2,7 miljardia euroa
- Tapaturmataajuus (IIFR) 1,9 (-11 % vrt. 2016)
- Monimuotoisuuden ja tasavertaisuuden edistäminen
- Ammattitaitoisen työvoiman lisääminen
- Materiaalit ja alihankinta 3,4 miljardia euroa
- Verot 300 Me, efektiivinen veroaste 23,5 %

YMPÄRISTÖ*

- KONEen toimintojen liikevaihtoon suhteutetun hiilijalanjäljen vähennys 4,1 % vuositasolla
- Vihreän sähkön osuus 28 %
- 90 % jätteestä kierrätettiin tai poltettiin
- Konsernitoiminnot ja kaikki tuotanto- ja T&K-yksiköt ovat ISO 14001- ja ISO 9001 -sertifioituja
- Strategisista toimittajista 93 % on ISO 14001 -sertifioitu

Hallituksen toimintakertomus

KONEen toimintaympäristö

Toimintaympäristö alueittain

	Uuslaitemarkkina yksiköissä	Huoltomarkkina	Modernisointimarkkina
Kokonaismarkkina	Vakaa	+	+
EMEA	+	+	+
Keski- ja Pohjois-Eurooppa	Vakaa	+	-
Etelä-Eurooppa	+	+	+
Lähi-itä	+	+	++
Pohjois-Amerikka	+	+	+
Aasian ja Tyynenmeren alue	Vakaa	+++	+++
Kiina	Vakaa	+++	+++

--- Huomattavaa laskua (>10 %), -- Selvää laskua (5–10 %), - Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

Vuonna 2017 **globaali uusien laitteiden markkina** oli melko vakaa yksiköissä mitattuna. **Aasian ja Tyynenmeren alueella** uusien laitteiden markkina oli melko vakaa. **Kiinan** suuri markkina oli vakaa yksiköissä ja laski hieman rahamääräisesti mitattuna. Kiinan asuinrakentamisen segmentti oli melko vakaa asuntomarkkinaa kaikenkokoisissa kaupungeissa rauhoittavista viranomaistoimenpiteistä huolimatta. Kaupallinen segmentti laski hieman ja infrastruktuurisegmentin kasvu jatkui valtion investointien johdosta. Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden

markkinat laskivat hieman. Intian markkinaan vaikutti useiden reformien toteuttaminen. Markkina tasaantui kuitenkin neljännellä vuosineljänneksellä. Uusien laitteiden markkina **EMEA-alueella** kasvoi hieman Keski- ja Pohjois-Euroopan ollessa vakaa ja Etelä-Euroopan sekä Lähi-idän kasvaessa hieman. **Pohjois-Amerikassa** uusien laitteiden markkina kasvoi edelleen hieman, erityisesti Yhdysvaltojen kasvusta johtuen.

Globaalit palvelumarkkinat kehittyivät edelleen positiivisesti. Sekä modernisointi- että huoltomarkkina kasvoivat kautta alu-

eiden. Kasvu oli vahvinta Kiinassa, kun taas Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa kehitys oli vakaampaa.

Hinnoittelun kehitys pysyi vaihtelevana vuoden 2017 aikana. Kiinassa kilpailu pysyi tiukkana uusissa laitteissa, mutta hinnoittelu alkoi vakaantua vuoden aikana. Korkeammat raaka-ainekustannukset painoivat toimialan kannattavuutta. EMEA-alueella huollon hintakilpailu pysyi tiukkana, erityisesti Etelä-Euroopassa. Pohjois-Amerikassa hinnoitteluympäristö pysyi tiukkana huollossa mutta suotuisana modernisoinnissa ja uusissa laitteissa.

Saadut tilaukset

Saadut tilaukset ja tilauskanta, Me

Me	2017	2016	Muutos	Muutos vertailukelpoisiin valuuttakurssein
Saadut tilaukset	7 554	7 621	-0,9 %	1,7 %
Tilauskanta	8 240	8 592	-4,1 %	3,1 %

Saatujen tilausten kehitys alueittain*

	Uuslaitetilaukset	Modernisointitilaukset	Kokonaistilaukset
EMEA	++	+	+
Amerikka	+++	+	++
Aasian ja Tyynenmeren alue	-	+++	-
Kiina	-	+++	-

*) rahamääräisesti mitattuna vertailukelpoisiin valuuttakurssein

--- Huomattavaa laskua (>10 %), -- Selvää laskua (5–10 %), - Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huoltosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huoltoliiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Saadut tilaukset laskivat 0,9 % vuonna 2017 ja olivat 7 554 (1–12/2016: 7 621) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein laskettuna saadut tilaukset kasvoivat 1,7 %. Vuonna 2017, tilaukset olivat vakaat uusien laitteiden liiketoiminnassa. Volyymliiiketoiminnan tilaukset olivat vakaat ja suurprojektitilaukset kasvoivat hieman. Modernisointitilaukset kasvoivat hieman.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissien ja liukuportaiden määrissä laskettuna olivat noin 158 000 laitetta (2016: noin 158 000 laitetta).

Tilauskanta laski 4,1 % vuoden 2016 loppuun verrattuna ja oli 8 240 (31.12.2016: 8 592) miljoonaa euroa

vuoden 2017 lopussa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein laskettuna kasvu oli 3,1 %. Saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana, mutta tasaantui neljännellä vuosineljänneksellä erityisesti Kiinassa toteutettujen menestyksekkäiden hinnoittelutoimenpiteiden seurauksena. Kohdistettu hinnoittelustrategia sekä parannukset tuotteiden kokonaiskilpailukyvyssä, tuotekustannus mukaan lukien, ovat auttaneet hyvien suhteellisten katteiden säilyttämisessä. Tilausten peruutukset pysyivät hyvin alhaisella tasolla.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissien ja liukuportaiden määrissä laskettuna olivat noin 158 000 laitetta (2016: noin 158 000 laitetta).

EMEA-alueella saadut tilaukset kasvoivat hieman vertailukelpoisiin valuutta-

kurssein vuoteen 2016 verrattuna. Uusien laitteiden tilaukset alueella kasvoivat selvästi Saksan, Ison-Britannian sekä Ranskan tilausten kasvun vauhdittamana. Modernisointitilaukset kasvoivat hieman.

Amerikan alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisiin valuuttakurssein vuoteen 2016 verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset kasvoivat huomattavasti ja modernisoinnin saadut tilaukset kasvoivat hieman.

Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat hieman vertailukelpoisiin valuuttakurssein edellisvuoteen verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset laskivat hieman johtuen hienoisesta laskusta Kiinassa. Modernisointitilaukset kasvoivat Kiinassa ja muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella huomattavasti.

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain, Me

	2017	2016	Muutos	Muutos vertailukelpoisiin valuuttakurssein
EMEA	3 632	3 477	4,5 %	5,8 %
Amerikka	1 815	1 659	9,4 %	12,0 %
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 496	3 649	-4,2 %	-1,0 %
Yhteensä	8 942	8 784	1,8 %	4,2 %

Liikevaihto liiketoiminnoittain, Me

	2017	2016	Muutos	Muutos vertailukelpoisiin valuuttakurssein
Uudet laitteet	4 768	4 793	-0,5 %	2,5 %
Palvelut	4 175	3 991	4,6 %	6,2 %
Huolto	2 887	2 773	4,1 %	5,6 %
Modernisointi	1 287	1 219	5,6 %	7,5 %
Yhteensä	8 942	8 784	1,8 %	4,2 %

Liikevaihdon kehitys markkina-alueittain ja liiketoiminnoittain*

	Uudet laitteet	Huolto	Modernisointi
EMEA	++	+	++
Amerikka	+++	+	+++
Aasian ja Tyynenmeren alue	-	+++	++

*) rahamääräisesti vertailukelpoisiin kurssein

--- Huomattavaa laskua (>10 %), -- Selvää laskua (5–10 %), - Hienoista laskua (<5 %), Vakaa, + Hienoista kasvua (<5 %), ++ Selvää kasvua (5–10 %), +++ Huomattavaa kasvua (>10 %)

KONEen liikevaihto kasvoi vuonna 2017 1,8 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 8 942 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 4,2 %. Vuonna 2017 toteutuneilla yrittyskaupoilla ei ollut olennaista vaikutusta KONEen tilikauden liikevaihtoon.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 4 768 miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,5 % laskua vuoteen 2016 verrattuna. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein uusien laitteiden liikevaihto kasvoi 2,5 %.

KONE toimitti noin 141 000 uutta hissiä ja liukuporrasta vuonna 2017 (2016: noin 136 000).

KONE toimitti noin 141 000 uutta hissiä ja liukuporrasta vuonna 2017 (2016: noin 136 000).

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 4,6 % ja oli yhteensä 4 175 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein palveluiden liikevaihto kasvoi 6,2 %. Huollon liikevaihto kasvoi 4,1 % ja 5,6 % vertailukelpoisiin valuuttakurssein ja oli 2 887 miljoonaa euroa.

Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 5,6 % ja oli 1 287 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein modernisoinnin liikevaihto kasvoi 7,5 %.

KONEen hissien ja liukuportaiden huoltokanta kasvoi edelleen ja ylitti 1,2 miljoonaa laitetta vuoden 2017 lopussa (yli 1,1 miljoonaa laitetta vuoden 2016 lopussa).

KONEen hissien ja liukuportaiden huoltokanta kasvoi edelleen yli 6 % ja ylitti 1,2 miljoonaa laitetta vuoden 2017 lopussa

(yli 1,1 miljoonaa laitetta vuoden 2016 lopussa). Huoltokannan kasvu oli seurausta ennen kaikkea hyvänä jatkuneesta uusien toimitettujen laitteiden siirtymisestä huoltokantaan. Yritysosot myötävaikuttivat vain vähän huoltokannan kasvuun selvästi edellisvuosia vähäisemmän yritysosto-aktiiviteetin johdosta. Raportointikauden aikana kilpailijoilta voitettujen tai näille hävittyjen huoltosopimusten erotus oli edelleen hieman negatiivinen.

Suurimmat maat liikevaihdolla mitattuna olivat Kiina (>25 % liikevaihdosta), Yhdysvallat (>15 %), Ranska (~5 %) ja Saksa (~5 %).

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 4,5 % ja oli 3 632 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 5,8 %. Uusissa laitteissa ja modernisoinnissa liikevaihto kasvoi selvästi ja huollossa hieman.

Amerikan alueen liikevaihto kasvoi 9,4 % ja oli 1 815 miljoonaa euroa. Ver-

tailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 12,0 %. Uusien laitteiden ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi huomattavasti. Huollon liikevaihto kasvoi hieman.

Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto laski 4,2 % ja oli 3 496 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuutoin lasku oli 1,0 %. Uusien laitteiden liikevaihto laski hieman, mutta huollon liikevaihto kasvoi huomattavasti ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi selvästi.

Tulos

Tulos

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liikevoitto, Me	1 217,1	1 293,3
Liikevoittomarginaali, %	13,6	14,7
Oikaistu liikevoitto, Me	1 230,3	1 293,3
Oikaistu liikevoittomarginaali, %	13,8	14,7
Voitto ennen veroja, Me	1 275,2	1 330,3
Tilikauden voitto, Me	975,1	1 022,6
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	1,89	2,00

KONEen liikevoitto (EBIT) vuonna 2017 laski 1 217 miljoonaan euroon ja oli 13,6 % liikevaihdosta. Oikaistu liikevoitto (adjusted EBIT), johon ei sisällytetä Accelerate-ohjelmaan liittyviä uudelleenjärjestelykustannuksia, oli 1 230 miljoonaa euroa tai 13,8 % liikevaihdosta.

Kannattavuutta rasitti Kiinan uusien laitteiden tilauksissa aiemmin nähty hintapaine yhdistettynä nouseviin raaka-ainekustannuksiin. KONE jatkoi lisäksi panostusten kasvattamista tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa ja IT:ssä uusien

palveluiden ja ratkaisujen kehittämiseksi. Toimet tuottavuuden parantamiseksi sekä kohdistetut hinnoittelutoimenpiteet kompensoivat osaltaan liikevoittoa rasittavia tekijöitä. Valuuttakurssien epäsuotuisalla kehityksellä oli noin 37 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon.

Nettorahoituserät olivat 58,3 (35,8) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät koostuvat pääosin sijoitusten korkotuotoista.

KONEen voitto ennen veroja oli 1 275 miljoonaa euroa. Verot olivat 300,1 (307,7) miljoonaa euroa. Tämä vastaa

23,5 % (23,1 %) efektiivistä veroastetta koko tilikaudelle. Tilikauden 2017 liiketoiminnan tulokseen perustuva efektiivinen veroaste oli 23,0 % ilman yhtiöverokantojen muutosten ja laskennallisten verojen uudelleenarvioinnin vaikutusta. Tilikauden voitto tällä katsauskaudella oli 975,1 (1 023) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,89 euroa.

Rahavirta ja tase

Tase ja rahavirta

Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja), Me	1 263,3	1 509,5
Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoituserät ja verot), Me	-875,6	-1 054,8
Korollinen nettovelka, Me	-1 690,2	-1 687,6
Nettovelkaantumisaste, %	-58,1	-60,4
Omavaraisuusaste, %	49,0	46,8
Osakekohtainen oma pääoma, e	5,62	5,42

KONEen tase oli erittäin vahva joulukuun 2017 lopussa.

KONEen liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) tammi-joulukuussa 2017 oli 1 263 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan rahavirta oli hyvällä tasolla. Vertailukaudella rahavirta oli erityisen vahva.

Nettokäyttöpääoma oli joulukuun 2017 lopussa -876 miljoonaa euroa sisältäen rahoitus- ja veroerät. Noin 60 miljoonaa euroa nettokäyttöpääoman muutoksesta

edellisvuoden loppuun verrattuna oli seurausta valuuttakurssimuutoksista. Saatujen ennakkomaksujen suhde vaihto-omaisuuteen pysyi vahvalla tasolla. Myyntisaamiset kasvoivat jonkin verran vuoden lopun korkeiden uuslaitetoimitusten johdosta. Ostovelat laskivat jonkin verran.

Korollinen nettovelka oli joulukuun 2017 lopussa -1 690 (31.12.2016: -1 688) miljoonaa euroa. KONEen rahavarat yhdessä lyhytaikaisten talletusten ja lainaamisten kanssa olivat 2 065 (2 086) mil-

joonaa euroa raportointikauden lopussa. Korolliset velat olivat yhteensä 387,4 (405,5) miljoonaa euroa sisältäen eläkevastuusiin liittyvän 152,2 (176,7) miljoonan euron nettovelvoitteen ja lyhytaikaisia lainoja 30,1 (15,4) miljoonaa euroa. Korolliset velat sisältävät lisäksi yritysostojen optiovelkaa 10,3 (10,5) miljoonaa euroa. Nettovelkaantumisaste oli -58,1 % ja omavaraisuusaste 49,0 %.

Osakekohtainen oma pääoma oli 5,62 euroa.

Investoinnit ja yritysostot

Investoinnit

Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Käyttöomaisuus	94,6	99,6
Leasingsopimukset	21,7	27,8
Yritysostot	35,1	99,2
Yhteensä	151,3	226,6

KONEen investoinnit, yritysostot mukaan lukien, olivat 151,3 miljoonaa euroa. Muut investoinnit kuin yritysostot olivat pääasiassa investointeja tutkimukseen ja kehitykseen, tietojenkäsittelyyn, operatiivisen liiketoiminnan sekä tuotannon välineisiin, tiloihin ja laitteisiin. Yritysostojen osuus oli 35,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 aikana KONEen suurimpiin yritysostoihin kuuluivat Alois Kasper GmbH Saksassa, Shan On Engineering Company Limited Hong Kongissa ja Ascensores R Casado, S.A. Espanjassa. KONE omisti aiemmin Shan On Engineering Company Limitedistä 35,3 % ja hankki nyt loput 64,7 % yhtiön osakekan-

nasta. Lisäksi KONE osti raportointikauden aikana muita pieniä huoltoliiketoimintoja Euroopassa. Raportointikauden yritysostoilla erikseen tai kokonaisuutena ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Yksi KONEen strategisista tavoitteista on olla kestävä kehityksen edelläkävijä. KONE on ylpeä liiketoimintansa vastuullisuudesta ja kestävästä, ja odotamme samanlaisia sitoumutta kaikilta yhteistyökumppaneiltamme. Olemme sitoutuneita noudattamaan toimintamaidemme lakeja ja muuta sääntelyä.

KONE on YK:n Global Compact -aloitteen jäsen ja on sitoutunut noudatta-

maan sen kymmentä periaatetta, joiden tavoitteena on edistää kestävä ja reilua liiketoimintaa. Olemme myös saaneet ulkoista tunnustusta pyrkimyksistämme harjoittaa vastuullista liiketoimintaa. Vuonna 2017 KONE esimerkiksi otettiin jälleen mukaan FTSEGood-indeksiin sekä listattiin parhaiden toimijoiden joukkoon ilmastonmuutoksen torjunnassa CDP:n Investor- ja Supply Chain -ohjelmissa. CDP

on kansainvälinen voittoa tavoittelematon organisaatio, joka edistää kestävämpää taloutta. Talouslehti Forbes myös listasi KONEen yhdeksi maailman parhaista työnantajista.

KONEen liiketoimintamalli kuvataan sivuilla 6–7 ja alla oleviin teemoihin liittyvät riskit ja niiden hallinta sivulla 17.

Lisätietoa KONEen lähestymistavasta vastuullisuuteen on saatavilla yritysvas-

tuuraportista. KONE julkaisi vuoden 2016 yritys vastuuraporttinsa huhtikuussa 2017. Raportti noudattaa Global Reporting Ini-

tiativen G4-raportointiohjeistoa soveltuvin osin. KONEen yritys vastuuraportti vuodelta 2017 julkistetaan huhtikuussa 2018.

YMPÄRISTÖÖN LIITTYVÄT ASIAT

KONEen ympäristötavoitteet vuosille 2017–2021 ovat johtava asema vähähiilisten People Flow® -ratkaisujen toimittajana sekä tehokkaat vähähiiliset toiminnot. Erinomaisuus ympäristöasioissa -ohjelmamme tukee meneillään olevaa kaupunkiympäristön muutosta älykkäiksi ekokaupungeiksi, vähähiiliseksi yhteisöiksi ja nollaenergiarakennuksiksi. Resurssitehokkuuden parantaminen on yksi tärkeimmistä painopistealueistamme.

Ympäristöpolitiikkansa mukaisesti KONE tarjoaa innovatiivisia, turvallisia, korkealaatuisia ja ekotehokkaita tuotteita ja palveluita. Pyrimme jatkuvasti vähentämään kaikkia toiminnastamme aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Työskentelemme myös yhdessä toimittajiemme ja asiakkaidemme kanssa lisätäksimme ympäristötietoisuutta ja minimoidaksemme toimintojemme hiilijalanjäljen. Haluamme tällä tavalla tehostaa energian, materiaalien ja veden käyttöä. KONEen tai sen yhteistyökumppaneiden toiminnan kannalta olennaisia ympäristövaatimuksia asetetaan myös KONEen eettisessä ohjesäännössä, toimittajien eettisessä ohjesäännössä, jakelijoiden eettisessä ohjesäännössä ja KONEen globaalissa toimitilapolitiikassa.

Merkittävimmät liiketoiminnastamme aiheutuvat ympäristövaikutukset liittyvät KONEen ratkaisujen sähkönkulutukseen niiden elinkaaren aikana. Tämä korostaa energiatehokkuutta parantavien innovaatioiden merkitystä. Elokuussa 2017 KONE julkaisi ensimmäisenä hissiyhtiönä Euroopassa uusien tuotekategoriasääntöjen mukaisen uuden ympäristötuoteselosteen KONE MonoSpace® 500 -hissille. Tuotekategoriasääntöjen ansiosta asiakkaat voivat vertailla eri valmistajien tuotteita. Vuoden 2017 viimeisen vuosineljänneksen aikana, KONEen tuotteet saivat lisää ISO 25745 -energiatehokkuusstandardin mukaisia luokituksia, kun TravelMaster™ 115 -liukukäytävä sai parhaan mahdollisen A+++ -luokituksen. Lisäksi, vuoden viimeisellä neljänneksellä Singaporen Green Building Council (SGBC) myönsi uudestaan Green Certification -luokituksen KONE N MonoSpace®- ja KONE N MiniSpace™-hisseille ja antoi uuden Green Certification -luokituksen KONE TravelMaster™ 110 -liukuportaille. SGBC:n Green Certification -luokituksen perusteella näitä tuotteita suositellaan Green Mark -luokiteltuihin vihreisiin rakennuksiin.

Uudessa-Seelannissa KONEen toiminnot saivat Enviro-Mark Solutionsin myön-

tämän carboNZero™ -sertifioinnin ensimmäisenä hissiyhtiönä vuoden 2017 toisella vuosineljänneksellä. Sertifiointi antaa yhtiöille tunnustusta niiden pyrkimyksistä hallita, vähentää ja neutralisoida kasvihuonekaasupäästöjä. KONEen 2017 toiminnan hiilijalanjälki julkistetaan vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä. Vuonna 2016, KONEen toimintojen liikevaihtoon suhteutettu hiilijalanjälki pieneni 4,1 prosenttia vertailukelpoisin valuuttakurssein lasketuun liikevaihtoon kasvuun suhteutettuna. Tavoitteenamme on kolmen prosentin vuosittainen lasku liikevaihtoon suhteutettuna. KONEen omassa toiminnassa eniten hiilidioksidipäästöjä syntyy yhtiön logistiikkatoiminnoista, ajoneuvokannan käytöstä ja sähkönkulutuksesta KONEen toimitiloissa. KONEen kasvihuonekaasupäästöjen raportointi varmennetaan ulkoisesti.

KONE käyttää ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää ympäristösuorituskykynsä parantamiseksi. Järjestelmä kattaa konsernitoiminnot sisältäen kaikki tutkimus- ja tuotekehitys- sekä tuotantoyksiköt, ja 20 merkittävää tytäryhtiötä. Vuoden 2017 lopussa 94 prosenttia strategisista toimittajista oli ISO 14001 -sertifioituja, kun tavoite on 100 prosenttia.

HENKILÖSTÖ JA SOSIAALISET ASIAT

Työntekijöiden lukumäärä

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Keskimäärin	53 417	50 905
Kauden lopussa	55 075	52 104

Henkilöstö markkina-alueittain

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
EMEA	22 013	21 432
Amerikka	7 320	7 039
Aasian ja Tyynenmeren alue	25 742	23 634
Yhteensä	55 075	52 104

KONEen henkilöstöstrategian tavoitteena on varmistaa yrityksen henkilöstön saatuus, sitoutuneisuus, motivaatio ja jatkuva kehittyminen.

Eettiset periaatteet ohjaavat kaikkia KONEen toimintoja. Henkilöstöllä on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön, henkilökohtaiseen hyvinvointiin, yhdistymisvapauteen, kollektiiviseen

neuvottelu-oikeuteen sekä kaikenlaisesta syrjinnästä ja häirinnästä vapaaseen työympäristöön.

Edistämme aktiivisesti monimuotoisuutta ja arvomme tukevat meitä osallis-

tavan yrityskulttuurin rakentamisessa. Vahvistaaksemme globaalia näkemystämme ja ymmärrystämme asiakkaista ja markkinoista, olemme asettaneet tavoitteita tiimimme monimuotoisuudelle. Raportointivuonna KONEen palveluksessa oli 129 kansallisuuden edustajia. Valtaosa, 88 %, työntekijöistämme on miehiä. Vuonna 2017 johtoryhmien jäsenistä 17 % oli naisia. Tavoitteenamme on tasapainoisempi sukupuolijakauma.

Haluamme, että jokaisessa tehtävässä työskentelee siihen parhaiten sopiva ammattilainen, jolla on tehtävän edellyttämät taidot. Edistämme tätä tavoitetta, henkilöstön motivaation ja sitoutuneisuuden kasvua sekä jatkuvaa kehitystä järjestämällä säännöllisesti kehityskeskusteluita. Vuonna 2017, 95 % kehityskeskustelujen piirissä olevista työntekijöistä osallistui kehityskeskusteluihin, ja 92 %:lla oli dokumentoitu henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

Vahvistaakseen työntekijöiden osaamisen kehittämistä KONE tarjosi raportointivuonna yli 3 900 koulutusohjelmaa ja verkkokurssia, ja lukuisia uusia koulutusohjelmia lanseerattiin raportointivuoden aikana. Yli 6 500 työntekijällä oli mahdollisuus kokeilla uusia oppimismenetelmiä kuten virtuaalitodellisuutta, pelillistämistä ja mobiililoppimista. Vuoden 2017 lopussa KONEella oli yli 35 koulutuskeskusta eri puolilla maailmaa. Lisäksi, ammatillinen kehittyminen sisäisten työkiertomahdollisuuksien kautta oli edelleen tärkeä painopistealue.

KONEen uudessa ”Menestymme asiakkaan kanssa” -strategiassa asiakkaiden ja käyttäjien tarpeet on asetettu kaiken kehittämisen keskiöön. Henkilöstö on avainasemassa uudessa strategiassa, ja tämä vaatii uusien kykyjen hankkimista ja kehittämistä digitalisaation, kumppanuuksien, asiakkaan liiketoiminnan ymmärtämisen ja projektinhallinnan osalta. Huhti–kesäkuun 2017 aikana KONE julkisti uudet johtamis-

osaamiset, jotka painottavat kykyä nähdä asioita ulkopuolelta, jatkuvaa oppimista, muutosjohtamista sekä henkilöstön kehittämistä ja henkilöstön monimuotoisuuden rakentamista. Syyskuussa 2017 KONE käynnisti ohjelman, jonka tavoitteena on vauhdittaa strategian toteutusta ja tukea kannattavaa kasvua. Accelerate-ohjelman tavoitteena on luoda nopeampi ja asiakaslähtöisempi organisaatio, joka hyödyntää tehokkaasti mittakaavaetuja voimakkaasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Suunnitellut muutokset sisältävät sekä organisaation rakenteellisia muutoksia että roolien, prosessien ja työkalujen kehitystä ja harmonisointia.

KONEen 11. maailmanlaajuinen henkilöstökysely toteutettiin joulukuussa 2016. Kyselyn tulokset julkistettiin vuoden 2017 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana, ja tulosten perusteella tehtiin tiimeittäin toimintasuunnitelmia henkilöstön sitoutuneisuuden ja motivaation parantamiseksi edelleen.

Varmistaaksemme henkilöstön saatuuden myös tulevaisuudessa painotimme vuonna 2017 uusien osaajien kartoituksessa monimuotoista taitopohjaa ja työkokemusta, etenkin digitaalisia kyvykkyksiä. Jatkoimme myös oppilaitosyhteistyön vahvistamista. Vuoden loppupuolella KONEen HR-organisaatio, -prosessit ja -työkalut uudistettiin niin, että ne tukevat liiketoimintaa paremmin.

KONE järjestää vuosittain European Employee Forum -tapahtuman, jossa ylin johto ja työntekijöiden edustajat keskustelvat eri aihepiireistä työturvallisuudesta liiketoiminnan kehittämiseen. Henkilöstön jatkuva osallistuminen yhtiön kehittämiseen varmistetaan 2–4 kertaa vuodessa kokoontuvan pienemmän työryhmän tapaamisissa. Työehtosopimuksia hallitaan kansallisella tasolla, sillä niitä koskeva lainsäädäntö vaihtelee maittain.

Raportointivuonna työturvallisuuden parantaminen oli edelleen yksi KONEen

ensisijaisista prioriteeteista. KONEen työntekijöille järjestetään työterveys- ja turvallisuuskoulutusta, ja turvallisuus on tärkeä osa kaikkea tuotteisiin ja toimintoihin liittyvää koulutustamme. Esimiehet valvovat säännöllisin auditoinnein KONEen periaatteiden, sääntöjen ja työtapojen noudattamista. Mikäli poikkeamia havaitaan, ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin. Myös prosessiauditoinneissa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen. Jos auditoinneissa löydetään puutteita, työ keskeytetään kunnes turvallinen työmetodi on tunnistettu.

Vuonna 2017 KONEen työtaturmantaajuus (Industrial Injury Frequency Rate, IIFR) parani edelleen ja oli 1,9 (2016: 2,1) tavoitteen ollessa nolla. Myös työtaturmasta keskimäärin aiheutuneiden poissaolopäivien määrä laski 28,9 päivään (2016: 32,5). Lisäksi turvallisuushavainnot, jotka auttavat KONEtta parantamaan turvallisuutta proaktiivisesti, kasvoivat 46 prosenttia.

Hissien, liukuportaiden ja automaattiovien turvallisuuden parantaminen on kaikkien osapuolten – teknologiatoimittajien, huoltopalvelujen toimittajien, kiinteistöjen omistajien ja laitteiden käyttäjien – asia. KONE auttaa asiakkaitaan tunnistamaan ja ratkaisemaan tilanteita, jotka voisivat johtaa turvallisuusriskeihin. Järjestämme myös eri puolilla maailmaa tapahtumia ja tarjoamme asiakkaidemme ja suuren yleisön käyttöön muun muassa opetusmateriaalia edistääksemme laitteiden turvallista käyttöä.

KONEella oli joulukuun 2017 lopussa 55 075 (31.12.2016: 52 104) työntekijää. Keskimääräinen työntekijöiden määrä oli 53 417 (1–12/2016: 50 905). Raportointikauden henkilöstökulut olivat yhteensä 2 725 (2 634) miljoonaa euroa. KONEen työntekijöistä maantieteellisesti 40 % (31.12.2016: 41 %) oli EMEA-alueella, 13 % (14 %) Amerikassa ja 47 % (45 %) Aasian ja Tyynenmeren alueella.

IHMISOIKEUDET, KORRUPTION VASTAISUUS JA LAHJONTA

KONEen eettisessä ohjesäännössä määritellään sitoutumisemme lahjomattomuuteen, rehellisyyteen ja reiluun peliin. Eettisessä ohjesäännössä käsitellään lakien ja määräysten noudattamiseen, työympäristöön ja ihmisoikeuksiin, petosten, lahjonnan ja korruption torjuntaan (sisältäen ohjeistuksen liikelahjoihin ja edustustointimintaan liittyen), terveyteen ja turvallisuuteen, syrjintään, reiluun kilpailuun, eturistiriitoihin, tuotteiden ja palveluiden markkinointiin sekä ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyviä asioita.

Kaikilta KONEen työntekijöiltä edellytetään eettiseen ohjesääntöön tutustumista ja sen noudattamista sekä ohjesäännön vastaisesta toiminnasta raportointia sitä

varten järjestettyjen kanavien kautta. Sisäisten raportointikanavien lisäksi KONEella on luottamuksellinen ulkoisen palveluntarjoajan raportointikanava, KONE Compliance Line, johon kaikilla työntekijöillä on pääsy puhelimitse tai verkossa. Työntekijät voivat tehdä ilmoituksen omalla kielellään ja nimettömästi, mikäli paikallinen laki sen sallii.

KONEen Compliance-yksikön henkilöstö tukee työntekijöitä eettisen ohjesäännön noudattamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi sekä konserni- että paikallistasolla toimivat komiteat antavat neuvoja ja tekevät päätöksiä esimerkiksi työntekijöiden rikkomuksiin sekä ihmisoikeuksiin ja korruptioon liittyvien väitteiden tutkinnassa.

Kaikkien päivittäin tietokonetta käyttävien KONEen työntekijöiden tulee suorittaa eettistä ohjesääntöä koskeva verkkokoulutus. Vuonna 2017 kohderyhmästä kurssin suorittaneiden osuus oli 95 %. Esimiehille ja muille kohderyhmille järjestetään säännöllisesti myös henkilökohtaista koulutusta. Esimerkiksi vuonna 2017 1 645 työntekijää Kiinassa, 456 työntekijää Intiassa ja 104 työntekijää hankintaorganisaatioissa saivat henkilökohtaista koulutusta.

KONEen yleistä eettistä ohjesääntöä täydentävät toimittajien eettinen ohjesääntö ja jakelijoiden eettinen ohjesääntö, jotka ovat saatavilla useilla eri kielillä. KONEen toimittajia koskevassa

eettisessä ohjesäännössä määritellään toimittajille asetetut vaatimukset. Siinä käsitellään esimerkiksi lakien noudattamista, eettistä käytöstä, nollatoleranssiamme lahjonnan ja korruption suhteen sekä työelämään ja ihmisoikeuksiin, terveyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristöön liittyviä edellytyksiämme. KONE voi päättää sopimuksensa ohjetta rikkovan toimittajan kanssa.

KONE edellyttää toimittajiensa noudattavan toimittajien eettistä ohjesääntöä kaikessa toiminnassaan KONEen, omien työntekijöidensä ja alihankkijoidensa

kanssa sekä kolmansien osapuolten kanssa, mukaan lukien julkis- ja paikallishallinnon edustajat. Kaikkien uusien toimittajien on allekirjoitettava ohjesääntö. Tällä hetkellä keskeisistä komponenttitoimittajistamme 98 % on allekirjoittanut ohjesäännön. KONE tekee ajoittaisia tarkastuksia siitä, miten toimittajat noudattavat eettistä ohjesääntöä.

KONEen eettinen ohjesääntö jakeilijoille uudistettiin vuonna 2016. Siinä käsitellään samoja aiheita kuin eettisessä ohjesäännössä toimittajille. Yhteistyökumppaneina jakelijoidemme odotetaan

yhtä lailla noudattavan ohjesäännön vaatimuksia kaikessa toiminnassaan KONEen, omien työntekijöidensä, asiakkaidensa ja alihankkijoidensa kanssa sekä kolmansien osapuolten kanssa, mukaan lukien julkis- ja paikallishallinnon edustajat. Tavoitteenamme on, että kaikki jakelijamme ovat allekirjoittaneet ohjesäännön. Vuoden 2017 lopussa 100 % jakelijoistamme Kiinassa ja 60 % jakelijoistamme muualla maailmassa on allekirjoittanut uuden (tai sitä vastaavan) ohjesäännön.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehitysmenot

Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tutkimus- ja kehitysmenot	158,4	140,5
Osuus liikevaihdosta, %	1,8	1,6

KONEen visiona on tarjota paras käyttäjäkokemus tarjoamalla asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä. Menestymme asiakkaan kanssa -strategian mukaisesti KONEen tavoitteena on erottautua kilpailijoista entistä selkeämmin asettamalla asiakkaiden ja käyttäjien tarpeet kaiken kehittämisen keskiöön. KONE nopeuttaa uusien palveluiden ja ratkaisujen tuontia markkinoille tekemällä läheisempää yhteistyötä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 158,4 (1–12/2016: 140,5) miljoonaa euroa eli 1,8 % (1,6 %) liikevaihdosta. Tutkimus- ja tuotekehitysmenot sisältävät sekä uusien tuote- ja palvelukonseptien kehittämisen että olemassa olevien ratkaisujen ja palveluiden jatkokehityksen.

Ensimmäisen vuosineljänneksen 2017 aikana KONE esitteli räätälöitävät KONE Care™ -kunnossapitopalvelut sekä uudet 24/7 Connected Services -palvelut, joilla tuodaan hissit ja liukuportaat älykkäiden palveluiden piiriin. KONE Care™, joka on täysin räätälöitävissä asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin, tuo uudenlaista joustavuutta hissien huoltoon. Uusissa 24/7 Connected Services -palveluissa hyödynnetään IBM Watson Internet of Things -alustaa, jonka avulla KONE tarjoaa asiakkailleen entistä paremman palvelukokemuksen, kun laitteiden käyttökatkokset ja viat vähenevät ja kunnossapitotöitä koskevan tiedon saatavuus paranee, mikä auttaa ennakoimaan mahdollisia vikoja ja näin parantamaan

laitteiden käyttövarmuutta ja turvallisuutta. Sekä uudet, räätälöitävät KONE Care™ -kunnossapitopalvelut että 24/7 Connected Services -palvelut tuotiin laajasti markkinoille vuoden 2017 aikana, ja käyttöönottoa jatketaan vuonna 2018.

KOHOKOHDAT 2017

- KONE mullisti hissien kunnossapidon uusilla räätälöitävillä KONE Care™ -palveluilla ja älykkäillä 24/7 Connected Services -palveluilla
- KONE avasi uudistetun hissilaboratorionsa Tytyrissä
- KONE julkisti innovatiivisen Residential Flow -ratkaisun asuinrakennuksiin

Maaliskuussa 2017 KONE avasi uudistetun hissien testilaboratorionsa Tytyrissä, Suomessa. Testilaboratoriossa, joka ulottuu 350 metriin syvyyteen, sijaitsee maailman pisin hissien testikuilu. Tämän avulla KONE voi kehittää ja testata korkean rakentamisen innovaatioita ja teknologioita äärimmäisissä olosuhteissa.

Vuoden 2017 kolmannen vuosineljänneksen aikana julkistettiin KONE Residential Flow. Tämä ainutlaatuinen ratkaisu tuo uutta mukavuutta asuinrakennuksiin yhdistämällä rakennuksen ovet, hissit, informaatiokanavat ja ovipuhelinjärjestelmät matkapuhelin- ja pilviteknologioita hyödyntäen käyttäjän älypuhelimien. KONE Residential Flow -palvelua pilotoidaan tällä hetkellä ja se on saatavilla kuudessa maassa Euroopassa.

Lisäksi KONE julkisti useita päivityksiä tarjoomaansa vuoden 2017 aikana. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana KONE julkaisi seuraavan sukupolven KONE Travel Master™ -liukukäytävän. Toisen vuosineljänneksen aikana KONE julkisti Euroopassa ja Lähi-idässä KONE CombiSpace™ -hissin asuinrakennusten ja pienten liikekiinteistöjen hissien täysmodernisointiin. Kolmannen vuosineljänneksen aikana KONE julkisti Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Lähi-idässä KONE TransitMaster™ 140 -liukuportaat, jotka on suunniteltu vaativiin julkisiin kohteisiin. Neljännen vuosineljänneksen aikana KONE julkisti KONE MonoSpace Home™ -hissin Kiinan omakotitalosegmenttiin. Myös KONE Destination 880™, seuraavan sukupolven People Flow® -ratkaisuille suunniteltu ohjain, julkistettiin neljännellä vuosineljänneksellä. Lisäksi KONE päivitti ja paransi nykytarjoomaansa eri segmenteissä ja markkina-alueilla.

Muutokset johtokunnassa

Vuonna 2017 KONE ilmoitti muutoksista johtokunnassa.

Susanne Skippari nimitettiin henkilöstöjohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 1.2.2017 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Nimitys

oli seurausta nykyisen henkilöstöjohtaja Kerttu Tuomaksen päätöksestä lopettaa tehtävänsä 15 KONE-vuoden jälkeen ja keskittyä luottamustehtäviin.

Hugues Delval nimitettiin palveluliiketoiminnasta vastaavaksi johtajaksi ja

johtokunnan jäseneksi 1.2.2017 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Hugues Delval seuraa tehtävänsä Pekka Kempaista, joka siirtyi eläkkeelle 33 KONE-vuoden jälkeen.

Muita tapahtumia

Euroopan komissio teki vuonna 2007 päätöksen liittyen johtavien hissi- ja liukuporrasyhtiöiden, mukaan lukien KONEen paikallisten tytäryritysten, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin paikallisilla markkinoilla Saksassa, Luxemburgissa, Belgiassa ja Hollannissa ennen vuoden 2004 alkua. Vuonna 2007 myös Itävalan kartellioikeus teki päätöksen liittyen suurimpien hissi- ja liukuporrasyhtiöiden,

mukaan lukien KONEen paikallisen tytäryrityksen, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin Itävalan paikallisilla markkinoilla ennen vuoden 2004 puoliväliä. KONEen aiemmin tiedottaman mukaisesti eräät yritykset ja julkisyhteisöt ovat nostaneet kyseisiin vuoden 2007 päätöksiin liittyviä vahingonkorvauskanteita päätösten osalta kyseisissä maissa. Kanteet on nostettu useita päätöksiin liittyviä yhtiöitä vastaan

tietyt KONEen yhtiöt mukaanlukien. Kaikki kanteita koskevat oikeudenkäynnit ovat erillisiä ja ne ovat eri vaiheissa. Vastaajien yhteisvastuullisesti korvattavaksi vaadittu summa oli yhteensä 219 miljoonaa euroa joulukuun 2017 lopussa (31.12.2016: 237 miljoonaa euroa). KONE pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Varausta ei ole tehty.

Merkittävimmät riskit

KONE on alttiina riskeille, jotka voivat johtua yhtiön operatiivisesta toiminnasta tai liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Alla kuvatuilla riskitekijöillä voi mahdollisesti olla haitallinen vaikutus KONEen liiketoimintaan tai taloudelliseen tilaan ja siten yhtiön arvoon. Myös muut riskit, joista KONE ei ole tällä hetkellä tietoinen, tai joiden ei tällä hetkellä katsota olevan merkittäviä, voivat kuitenkin muodostua merkittäviksi tulevaisuudessa.

STRATEGISET RISKIT

Globaalin taloustilanteen huonontuminen voisi johtaa sekä markkinaympäristön heikentymiseen että kilpailutilanteen kiristymiseen. Erityisesti rakennusmarkkinan merkittävä lasku tai pitkittynyt heikkous voisi johtaa merkittävään hissi- ja liukuporrasmarkkinan laskuun ja haastavampaan markkinaympäristöön palveluliiketoiminnassa. Erityisesti pitkään jatkuvalla markkinan heikentymisellä Kiinassa, joka muodostaa yli 25 % KONEen liikevaihdosta, voisi olla negatiivinen negatiivinen vaikutus KONEen kasvuun ja kannattavuuteen.

Digitalisaatiolla ja siitä johtuvilla uusilla asiakasvaatimuksilla sekä mahdollisella uudella kilpailulla, ekosysteemeillä ja liiketoimintamalleilla, sekä päämarkkina-alueiden rakenteellisilla muutoksilla, voisi olla merkittävä vaikutus hissi- ja liukuporrasaluelaan. Epäonnistuminen ulkoisen toimintaympäristön muutosten ennakoinnissa tai näihin vastaamisessa voisi aiheuttaa KONEen kasvun, kilpailukykyä, markkinaosuuden tai kannattavuuden heikentymisen.

KONE toimii alalla, jolla on erilaisia paikallisia säännöksiä. Äkilliset tai odottamatomat muutokset lainsäädännössä, geopo-

liittisten jännitteiden kasvu tai regulatiivisen protektionismien kiristyminen voisivat johtaa haastavampaan markkinaympäristöön kyseisissä maissa. Tämänkaltaisella kehityksellä voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen toimintaan.

Merkittävä osa KONEen komponenttitoimittajista sekä tehdaskapasiteetista sijaitsee Kiinassa, sekä hissien että liukuporrasoiden osalta. Kauppasopimusten muutoksilla tai kauppajärjestelmien lisäntymisellä voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen toimintaan.

OPERATIIVISET RISKIT

Yhtenä toimialan johtavista yrityksistä KONEella on vahva brändi ja maine. Brändi- ja mainehaittoilla voisi olla vaikutus KONEen liiketoimintaan ja taloudelliseen kehitykseen. Mahdollinen mainehaitta voisi syntyä esimerkiksi onnettomuuden tai merkittävän toimitus- tai tuotelaatu-ongelman johdosta. Tuotelaadusta johtuvilla ongelmilla voisi olla myös vaikutus KONEen taloudelliseen kehitykseen.

KONE toimii tietyillä nopeasti kasvavilla markkinoilla, joilla liiketoiminnan nopeaan laajentamiseen ja muutokseen keskittynyt johtaminen on välttämätöntä. Tämä koskee erityisesti ammattitaitoisen henkilöstön, komponenttien ja materiaalien saatavuutta, sekä toimitettavien tuotteiden ja palvelujen laadun varmistamista. Puutteilla resursoinnissa, laadun ja oikea-aikaisen toimituksen varmistamisessa tai muissa projekteihin liittyvissä kriittisissä seikoissa voisi olla negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen.

Valtaosa KONEen toimitusketjussa käytetyistä komponenteista on alihankittu ulkoisilta toimittajilta, minkä vuoksi

KONE on altis komponenttien sekä raaka-aineiden hintojen muutoksille. Odotettua suuremmalla komponenttien tai raaka-aineiden hinnannousulla voi olla merkittävä vaikutus KONEen kannattavuuteen.

TURVALLISUUTEEN JA YLLÄTTÄVIIN TAPAHTUMIIN LIITTYVÄT RISKIT

KONEen liiketoiminnat ovat riippuvaisia tuotantolaitosten, hankintakanavien, operatiivisten palvelujärjestelmien ja logistiikkaprosessien toimintavarmuudesta, laadusta ja luotettavuudesta. Myös tietotekniikka on merkittävässä osassa KONEen toiminnassa, ja KONEen liiketoiminta on riippuvainen tiedon laadusta, oikeellisuudesta ja saatavuudesta. Tästä johtuen KONE on materiaaliriskien ohella alttiina myös kyberturvallisuusriskeille, sillä operatiiviset informaatiojärjestelmät ja tuotteet voivat olla alttiita toiminnan keskeytymiselle, tiedon häviämiseksi tai manipuloinnille sekä toimintahäiriöille. Tämä voi johtaa prosessien ja tuotteiden saatavuuden keskeytyksiin ja täten vaikuttaa KONEen liiketoimintaan. Arkaluontoisen työntekijä- tai asiakasdatan tietovuodot voivat myös johtaa merkittäviin taloudellisiin seurauksiin ja mainehaittoihin. Kyseiset ongelmat voisivat johtua muun muassa kyberrikokseista, kyberhyökkäyksistä, haittaohjelmista, tietovarkauksista, petoksista, väärinkäytöksistä tai työntekijöidemme tai myyjijemme tahattomista virheistä.

RAHOITUSRISKIT

Merkittävä osa KONEen liikevaihdosta on muissa valuutoissa kuin euroissa, mikä altistaa KONEen valuuttakurssien muutoksista aiheutuville riskeille. KONE on myös alttiina rahoituslaitoksiin liittyville vasta-

Riskienhallinta

Riski	Toimenpiteet riskien lieventämiseksi
Taloustilanteen heikentyminen, erityisesti Kiinassa	KONE pyrkii jatkuvasti parantamaan kilpailukykyään kaikissa liiketoiminoissa sekä kaikilla liiketoiminta-alueilla. KONEella on laaja maantieteellinen kattavuus ja tasapainoinen liiketoimintaportfolio.
Epäonnistuminen ulkoisen toimintaympäristön muutosten ennakoimisessa, mukaan lukien digitaalisiaation mahdollistamat uudet asiakasvaatimukset sekä kilpailu, ekosysteemit ja liiketoimintamallit.	KONEen tavoitteena on olla toimialan johtaja investoimalla tutkimus- ja kehitystyöhön ja käyttämällä avoimen innovaation lähestymistapaa. KONE myös seuraa tarkasti markkinan ja toimialan nousevia trendejä.
Yllättävät muutokset sääntelyssä ja regulatiivisen protektionismin kasvu	Vähentääkseen riskiä sääntely-ympäristössä tapahtuvista odottamattomista muutoksista, KONE seuraa aktiivisesti sääntelyn kehittymistä ja arvioi globaalia jalanjälkeään.
Häiriöt globaalissa toimitusketjussa, erityisesti Kiinassa	Vähentääkseen toimitusketjun mahdollisten häiriöiden todennäköisyyttä ja niiden vaikutuksia KONE kehittää aktiivisesti liiketoiminnan jatkuvuuden hallintamenetelmiä. KONE myös seuraa merkittävimpien alihankkijoidensa toimintaa, liiketoiminnan jatkuvuuden hallintamenetelmiä ja vaka- varaisuutta. Tavoitteena on myös varmistaa kriittisten komponenttien ja palveluiden osalta vaihtoehtoisten hankintakanavien saatavuus. KONEella on lisäksi globaali omaisuus- ja keskeytysvakuutusohjelma.
Ongelmat tuotelaadussa sekä mainehaitat	Vähentääkseen tuoteriskejä KONE on määritellyt suunnittelu-, toimitus-, tuotanto-, asennus- ja huolto- prosessit sisältäen tiukat laadunvarmistusprosessit. Lisäksi KONEen tavoitteena on läpinäkyvä ja luotettava kommunikointi mainehaittojen ehkäisemiseksi ja haitallisten tapausten hallitsemiseksi. KONEella on myös tiukat hallinnointiperiaatteet.
Tarvittavien operatiivisten resurssien varmistaminen	KONE hallitsee näitä riskejä proaktiivisella projekti- ja resurssisuunnittelulla sekä tiukoilla laadunvarmistusproesseilla.
Raaka-aineiden hintojen muutokset	Pienentääkseen raaka-aine- ja hankintahintojen vaihtelua KONE pyrkii solmimaan kiinteähintaisia sopimuksia merkittävien toimittajien kanssa huomattavalle osalle raaka-aine- ja komponenttihankinnoistaan.
IT-järjestelmien laatu ja luotettavuus sekä kyberturvallisuusriskit	KONEen turvallisuusohjeet määrittelevät kontrollikeinot tiedon suojaukselle sekä toiminnassa ja kehitystyön alla oleville tietojärjestelmille kyberturvallisuusuhkien havaitsemiseksi ja niistä palautumiseksi. KONE toimii ulkopuolisten turvallisuuspalveluntarjoajien kanssa sekä tunnettujen ja luotettavien teknologiapartnereiden kanssa hallitakseen riskejä. KONE tekee testejä, arviointeja ja harjoituksia identifioidakseen riskejä ja varmistakseen asianmukaisen valmiuden. Löydösten perusteella KONE jatkaa kyberturvallisuuteen liittyvien kyvykkyyksien parantamista.
Rahoitusriskit	KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta. Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2017 liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

puoliriskeille, koska KONEella on merkittäviä summia likvidejä varoja talletettuna, rahoituslaitosten kautta sijoitettuna ja johdannaisissa. Lisäksi, KONE on alttiina riskeille, jotka liittyvät sen asiakkaiden maksukykyyn ja aikatauluun, ja jotka voivat johtaa luottotappioihin. Merkittävillä muutoksilla eri maiden rahoitus- tai verosääntelyssä tai niiden tulkinnoissa voi myös olla merkittävä vaikutus KONEen taloudelliseen kehitykseen. Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2017 liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

SELVITYKSEEN MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA LIITTYVÄT RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

KONEen merkittävimpien riskien arviointi kattaa myös merkittävät ei-taloudelliset riskit. Kirjanpitolain vaatimusten mukaisesti KONE on tunnistanut myös alla oleviin teemoihin liittyvät keskeisimmät riskit riippumatta siitä, ovatko ne KONEelle merkittäviä kokonaiskuvassa. Tyypillinen ei-taloudellisen riskin vaikutus riskin toteutuessa olisi mainehaitta. Alla mainittujen riskienhallintakeinojen lisäksi KONE pyrkii maineriskejä ehkäistäkseen avoimeen ja luotettavaan viestintään sekä mahdollisten

haitallisten tapausten proaktiiviseen johtamiseen ja niistä oppimiseen.

Ympäristöriskit

KONEen toimintaan ei liity merkittäviä ympäristöriskejä. Merkittävimmät ympäristöriskit ovat kyvyttömyys kontrolloida vaarallisten aineiden käyttöä toimitusketjussa sekä epäonnistuminen KONEen palveluiden koko elinkaaren ympäristövaikutusten arvioinnissa. Ympäristöriskejä hallitaan tekemällä sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia sekä seuraamalla jatkuvasti ympäristövaatimuksia ja ympäristöön liittyvää suorituskykyämme.

Sosiaaliset ja työntekijöihin liittyvät riskit

Turvallisuus on KONEelle tärkeä asia ja mahdolliset onnettomuudet ovat suurimpien sosiaalisten ja työntekijöihin liittyvien riskien joukossa. Onnettomuuksien todennäköisyyttä pienennetään esimerkiksi kattavan koulutuksen, standardoitujen huolto- ja asennusmenetelmien sekä säännöllisten prosessiauditointien avulla. Suuret korjaukset tai jälkikäteisasennukset julkisissa infrastruktuureissa voivat vaikuttaa useiden ihmisten päivittäiseen elämään, ja niillä voi siten olla mainevaikutuksia. Turvallisuudella ja laadulla on suuri merkitys tuotteiden suunnittelussa, toimituksessa, tuotannossa, asennuksessa ja huollossa sisältäen tiukat laadunvarmistusprosessit. KONE myös noudattaa globaalisti hyväksyttävä periaatteita mahdollisten onnettomuuksien hallinnassa.

Ihmisoikeuksiin liittyvät riskit

Merkittävimmät ihmisoikeuksiin liittyvät riskit esiintyvät toimitusketjussa ja liittyvät työoloihin. Kaikkien uusien toimittajien on allekirjoitettava KONEen toimittajien eettinen ohjesääntö (KONE Supplier Code of Conduct), jossa määritellään eettisten liiketoimintaperiaatteiden vaatimukset sisältäen työelämään ja ihmisoikeuksiin liittyvät edellytyksemme.

Korruption vastaisuus ja lahjontaan liittyvät riskit

KONE edellyttää korkeita eettisiä standardeja ja eettisten ohjesääntöjen noudattamista omilta työntekijöiltään sekä KONEen yhteistyökumppaneilta. Nämä ohjesääntöt kattavat lukuisia aiheita, esimerkiksi kilpailulainsäädännön, kauppapakotteiden noudattamisen, työelämä- ja ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan kieltämisen. KONEen työntekijöiden tai sen eri sidosryhmien epäeettiset toimintatavat voivat aiheuttaa KONEelle mainehaittoja, minkä lisäksi niillä voi olla myös taloudellisia vaikutuksia. Vaikka riskit tällaisten toimintatapojen toteutumisesta ovat osa KONEen säännöllisiä tarkastusprosesseja, tärkein sisäinen hallintakeino on yrityskulttuurin kehittäminen koulutusten avulla sekä tietoisuutta lisäämällä.

Yhtiökokouksen päätökset

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 28. helmikuuta 2017. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2016.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Hallituksen jäseninä jatkoivat Matti Alahuhta, Anne Brunila, Antti Herlin, Iiris Herlin, Jussi Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala sekä Sirpa Pietikäinen.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Herlinin ja varapuheenjohtajaksi Jussi Herlinin.

Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jussi Herlin puheenjohtajaksi sekä Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseniksi. Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Antti Herlin puheenjohtajaksi sekä Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseniksi. Juhani Kaskeala on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista. Matti Alahuhta on ollut riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista 31.3.2017 saakka ja 1.4.2017 lähtien on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan palkkioksi 54 000 euroa, varapuheenjohtajan palkkioksi 44 000 euroa ja jäsenten palkkioksi 37 000 (aiemmin 33 000) euroa. Lisäksi vahvistettiin 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta. Valtuu-

tus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Niina Vilke.

Osingoksi vahvistettiin hallituksen esityksen mukaisesti 1,5475 euroa kutakin 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,55 euroa kutakin ulkona olevaa 437 076 029 B-sarjan osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 2. maaliskuuta 2017 ja osingot maksettiin 9. maaliskuuta 2017.

Osakepääoma ja markkina-arvo

Vuonna 2013 KONE myönsi ehdollisen optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015. Optio-oikeuksia oli yhteensä 750 000 kappaletta, joista 55 000 omisti KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 514 278 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Osakkeiden merkintäaika päättyi 30.4.2017.

Joulukuussa 2013 KONE myönsi ehdollisen 2014-optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista 133 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin yhteensä 484 172 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Joulukuun 2017 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 869 698 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden osakkeen merkintähinnan ollessa 31.12.2017 26,65 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018.

Joulukuussa 2014 KONE myönsi ehdollisen 2015-optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2015 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2017. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista 131 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2015 merkittiin yhteensä

13 075 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Joulukuun 2017 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 1 355 925 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden osakkeen merkintähinnan ollessa 31.12.2017 32,05 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019.

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto) ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 450 henkilölle. Molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. KONEen hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahasuorituksen palautusvelvollisuus työ- tai toimitusuhteen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päättymisestä. Osana ylimmän johdon osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite omistukselle.

31. joulukuuta 2017 KONEen osakepääoma oli 65 897 550,89 euroa. Osakepääoma koostui 450 971 695 listatusta B-sarjan osakkeesta ja 76 208 712 listamattomasta A-sarjan osakkeesta. KONEen markkina-arvo 31. joulukuuta 2017 oli 23 052 miljoonaa euroa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Markkina-arvo lasketaan sekä listamattomien A-sarjan että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun ottamatta hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on

arvostettu B-sarjan osakkeen raportointikauden päätöskurssiin.

Omat osakkeet

Huhtikuussa KONE luovutti 483 448 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 2 932 B-sarjan osaketta hallituksen jäsenille osana hallituksen vuosipalkkiota. Joulukuussa KONEelle palautui osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti 5 035 yhtiön omaa B-sarjan osaketta. Tammi-joulukuussa 2017 KONE ei käyttänyt valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Joulukuun 2017 lopussa konsernilla oli hallussaan 12 402 796 B-sarjan osaketta. Yhtiön hallussa olevat osakkeet edustavat 2,8 % kaikista listatuista B-sarjan osakkeista, mikä vastaa 1,0 % kaikista äänistä.

Kaupankäynti Nasdaq Helsinki Oy:ssä

Tammi-joulukuussa 2017 Nasdaq Helsinki Oy:ssä kaupankäynnin kohteena oli 175,3 miljoonaa KONE Oyj:n B-sarjan osaketta. Osakkeiden vaihto katsauskaudella oli 7 666 miljoonaa euroa. Keskimääräinen päivittäinen osakevaihto oli 698 221 osaketta (1–12/2016: 769 607). Osakkeen hinta 31. joulukuuta 2017 oli 44,78 euroa. Osakkeen hinnan volyyymilla painotettu keskiarvo oli katsauskaudella 43,73 euroa. Katsauskaudella osakkeen korkein hinta oli 47,70 euroa ja matalin 39,77 euroa. Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 27,2 % koko niiden vaihdon volyyymista tammi-joulukuussa 2017 (lähde: Fidessa Fragmentation Index, <http://fragmentation.fidessa.com>).

Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä oli katsauskauden alussa 57 471 ja lopussa 61 139. Yksityisten osakkeenomistajien lukumäärä katsauskau-

den lopussa oli 57 371, mikä vastaa noin 13,0 % listatuista B-sarjan osakkeista.

Hallintarekistereiden mukaan 48,0 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa. Muut ulkomaiset omistukset katsauskauden lopussa vastasivat 3,5 % listatuista B-sarjan osakkeista. Kaiken kaikkiaan 51,5 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisessa omistuksessa, mikä vastaa noin 19,2 % kaikista äänistä.

Liputusilmoitukset

KONE vastaanotti 10. maaliskuuta 2017 Arvopaperimarkkinalain 9. luvun 10. pykälän mukaisen ilmoituksen, että The Capital Group Companies, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen omistusosuus KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä laski alle viiden (5) prosentin 9. maaliskuuta 2017.

Tammi-joulukuun 2017 aikana KONE vastaanotti useita Arvopaperimarkkinalain 9. luvun 10. pykälän mukaisia ilmoituksia BlackRock, Inc.:iltä. Ilmoitukset vastaanotettiin 4. toukokuuta, 5. toukokuuta, 8. toukokuuta, 16. kesäkuuta, 20. kesäkuuta, 11. heinäkuuta, 13. syyskuuta, 14. syyskuuta, 15. syyskuuta, 20. syyskuuta ja 1. marraskuuta. Kaikki ilmoitukset on pörsstitiedotettu ja ne ovat saatavilla KONE Oyj:n internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com. Viimeisimmän, 2. marraskuuta 2017 tiedotetun ilmoituksen mukaan BlackRock, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen omistusosuus KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä laski alle viiden (5) prosentin 31. lokakuuta 2017. BlackRock, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen yhteenlaskettu omistusosuus mukaan lukien AML 9:6a:n mukaiset rahoitusvälineet KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä pysyi yli viiden (5) prosentin 31. lokakuuta 2017.

Markkinanäkymät 2018

Pohjois Amerikka		EMEA		Aasian ja Tyynenmeren alue	
Uudet laitteet	Palvelut	Uudet laitteet	Palvelut	Uudet laitteet	Palvelut
Hienoista kasvua	<p>Huolto Hienoista kasvua</p> <p>Modernisointi Hienoista kasvua</p>	Hienoista kasvua	<p>Huolto Hienoista kasvua</p> <p>Modernisointi Hienoista kasvua</p>	<p>Kiina Odotetaan laskevan hieman tai olevan vakaa tilatuissa yksiköissä ja kilpailun pysyvän tiukkana</p> <p>Kiinan ulkopuolella Kasvua</p>	<p>Huolto Vahvaa kasvua</p> <p>Modernisointi Vahvaa kasvua</p>

Markkinanäkymät 2018

Uusissa laitteissa Kiinan markkinan odotetaan laskevan hieman tai pysyvän vakaana tilatuissa yksiköissä ja tiukan kilpailun odotetaan jatkuvan. Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella markkinan odotetaan kasvavan. Myös Pohjois-Amerikan markkinan sekä markkinan Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella odotetaan kasvavan hieman.

Huoltomarkkinan odotetaan kasvavan voimakkaimmin Aasian ja Tyynenmeren alueella ja kasvavan hieman muilla alueilla.

Modernisointimarkkinan odotetaan kasvavan hieman Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella ja Pohjois-Amerikassa ja kehittyvän vahvasti Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Liiketoimintanäkymät 2018

KONEen vuoden 2018 liikevaihdon kasvun arvioidaan olevan suunnilleen vuoden 2017 tasolla vertailukelpoisin valuuttakurssein. Oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan laskevan edelleen vuonna 2018, kuten vuonna 2017. Marginaalipaineen odotetaan kuitenkin helpottavan tehtyjen hinnoittelu- ja tuottavuudenparannustoimenpiteiden johdosta loppuvuodesta 2018.

Liiketoimintanäkymät perustuvat KONEen huolto- ja tilauskantaan sekä markkinanäkymiin. Vuoden 2018 oikais-

tulle liikevoittomarginaalille painetta aiheuttavat pääasiassa vuonna 2017 saatujen tilausten marginaalissa nähty lasku, erityisesti Kiinassa, sekä korkeammat raaka-aineiden hinnat. Marginaalipaineen odotetaan helpottavan tehtyjen hinnoittelu- ja yleisten tuottavuudenparannustoimenpiteiden sekä Accelerate-ohjelmasta saatavien ensimmäisten säästöjen johdosta loppuvuodesta 2018. Uuslaiteliiketoiminnan Kiinan ulkopuolella ja palveluliiketoiminnan odotetaan kehittyvän edelleen positiivisesti. Valuuttakursseilla arvioidaan olevan noin 40 miljoonan euron negatiivinen vaikutus KONEen liikevoittoon vuonna 2018 olettaen, että valuuttakurssit pysyisivät joulukuun 2017 lopun tasolla.

1.1.2018 voimaan astuvien uusien IFRS 15 -laskentaperiaatteiden käyttöönoton seurauksena KONEen liikevaihdon tuloutus muuttuu vuonna 2018. IFRS 15:n mukaiset vertailutiedot julkaistaan maaliskuussa 2018. Tulevasta muutoksesta johtuen, KONE antaa tarkemmat liiketoimintanäkymät 25.4.2018 raportoitavan Q1 2018 -osavuositarkastuksen yhteydessä. Laskentaperiaatteiden muutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta vuositasen liikevaihtoon tai liikevoittoon.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2017 oli 2 195 493 551,80

euroa, josta tilikauden voiton osuus on 1 054 610 239,57 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,6475 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,65 euroa kutakin ulkona olevaa 438 568 899 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 849 192 536,37 euroa.

Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 346 301 015,43 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 7.3.2018. Kaikki osingonmaksun täsmäytyspäivänä ulkona olevat osakkeet, lukuun ottamatta emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat oikeutettuja osinkoon vuodelta 2017.

Yhtiökokous 2018

KONE Oyj:n yhtiökokous pidetään maanantaina 26. helmikuuta 2018 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Helsingissä 25. tammikuuta 2018

KONE Oyj:n hallitus

Osakeyhtiölain ja Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämiä tietoja, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia, lähipiiriä, osakepalkintaa ja optio-oikeuksien ehtoja sekä taloudellisia tunnuslukuja, esitetään vuosikatsauksen sivuilla 62–66, jotka ovat osa virallista toimintakertomusta, sekä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tämä raportti sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä KONEen johdon tiedossa oleviin oletuksiin ja tekijöihin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi tulokset voivat erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista johtuen muun muassa muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista laissa ja säännöksissä ja valuuttakursseissa.

Konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2017	%	1.1.–31.12.2016	%
Liikevaihto	2.1	8 942,4		8 784,3	
Kulut ja poistot	2.2, 2.3	-7 725,3		-7 491,0	
Liikevoitto (EBIT)		1 217,1	13,6	1 293,3	14,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	5.6	-0,2		1,2	
Rahoitustuotot	2.5	72,2		66,8	
Rahoituskulut	2.5	-13,9		-31,0	
Voitto ennen veroja		1 275,2	14,3	1 330,3	15,1
Verot	2.6	-300,1		-307,7	
Tilikauden voitto		975,1	10,9	1 022,6	11,6
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille		968,0		1 023,7	
Määräysvallattomille omistajille		7,1		-1,1	
Yhteensä		975,1		1 022,6	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e					
	2.7				
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e		1,89		2,00	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e		1,88		1,99	

Laaja konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tilikauden voitto		975,1	1 022,6
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:	2.8		
Muuntoero		-203,9	-23,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus		52,8	-8,6
Tulevien kassavirtojen suojaus		39,3	-13,7
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi		-111,7	-45,5
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus		8,3	-9,9
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		8,3	-9,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna		-103,4	-55,3
Tilikauden laaja tulos		871,7	967,3
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		864,6	968,4
Määräysvallattomille omistajille		7,1	-1,1
Yhteensä		871,7	967,3

Konsernitase

Varat Me	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	4.2	1 325,5	1 371,8
Aineettomat hyödykkeet	4.3	274,5	292,9
Aineelliset hyödykkeet	4.4	377,0	368,3
Osuudet osakkuusyhtiöissä	5.6	1,4	5,0
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	5.3, 5.4	114,5	124,9
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I 5.3, 5.5	0,7	7,4
Työsuhde-etuudet	I 5.3, 5.7	11,5	-
Laskennalliset verosaamiset	II 3.6	268,3	318,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 373,4	2 488,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	II 3.1	1 244,6	1 373,5
Myyntisaamiset	II 3.2, 5.3	1 608,7	1 573,7
Siirtosaamiset	II 3.3, 5.3	378,3	368,4
Tuloverosaamiset	II	67,5	61,4
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I 5.3, 5.5	1 568,8	1 496,6
Rahavarat	I 5.3	496,5	589,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä		5 364,4	5 462,8
Varat yhteensä		7 737,8	7 951,3

Oma pääoma ja velat Me	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5.2	65,9	65,8
Ylikurssirahasto		100,3	100,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		205,8	166,1
Arvonmuutos- ja suojausrahasto		9,4	-29,9
Muuntoero		89,3	240,3
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus		-105,2	-113,5
Kertyneet voittovarot		2 528,6	2 353,8
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		2 894,2	2 782,9
Määräysvallattomien omistajien osuudet		13,3	12,7
Oma pääoma yhteensä		2 907,4	2 795,6
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat	I 5.3	194,7	203,1
Työsuhde-etuudet	I 5.3, 5.7	152,2	176,7
Laskennalliset verovelat	II 3.6	136,1	154,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		483,0	534,0
Varaukset	II 3.5	142,3	183,2
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I 5.3	14,9	14,1
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I 5.3	25,5	11,6
Saadut ennakot	II 3.1	1 806,1	1 976,9
Ostovelat	II 5.3	705,1	743,3
Siirtovelat	II 3.4, 5.3	1 568,3	1 610,0
Tuloverovelat	II	85,1	82,5
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		4 205,0	4 438,5
Oma pääoma ja velat yhteensä		7 737,8	7 951,3

I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

II-kirjaimilla merkityt taserivit sisältyvät nettokäyttöpääomaan.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojaurahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk- sien uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallatto- mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2017		65,8	100,3	166,1	-29,9	240,3	-113,5	-236,7	2 590,5		12,7	2 795,6
Tilikauden voitto										968,0	7,1	975,1
Muut laajan tuloksen erät:	2.8											
Muuntoeron muutos						-203,9						-203,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						52,8						52,8
Tulevien rahavirtojen suojaus					39,3							39,3
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							8,3					8,3
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	5.2											
Voitonjako									-795,4			-795,4
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,1		24,7								24,9
Omien osakkeiden osto												-
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa											-6,5	-6,5
Optio- ja osakepalkitseminen				15,0				18,9	-16,6			17,2
31.12.2017		65,9	100,3	205,8	9,4	89,3	-105,2	-217,8	1 778,4	968,0	13,3	2 907,4

Me	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojaurahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk- sien uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallatto- mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2016		65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	2 279,1		48,0	2 575,5
Tilikauden voitto										1 023,7	-1,1	1 022,6
Muut laajan tuloksen erät:	2.8											
Muuntoeron muutos						-23,2						-23,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						-8,6						-8,6
Tulevien rahavirtojen suojaus					-13,7							-13,7
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							-9,9					-9,9
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	5.2											
Voitonjako									-718,2			-718,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,1		18,3								18,4
Omien osakkeiden osto								-39,3				-39,3
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa									9,1		-34,2	-25,1
Optio- ja osakepalkitseminen				7,1				13,1	-3,1			17,1
31.12.2016		65,8	100,3	166,1	-29,9	240,3	-113,5	-236,7	1 566,7	1 023,7	12,7	2 795,6

Konsernin rahavirtalaskelma

Me	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Myyntitulot	8 818,0	8 872,8
Ostot, palkat ja muut menot	-7 554,7	-7 363,3
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 263,3	1 509,5
Saadut korot	57,8	43,8
Maksetut korot	-3,3	-3,0
Saadut osingot ja pääoman palautukset	3,4	7,2
Muut rahoituserät	-54,5	-61,8
Maksetut verot	-303,0	-317,2
Rahavirta liiketoiminnasta	963,7	1 178,4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-109,5	-115,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	0,5	0,4
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	-34,6	-82,2
Rahavirta investoinneista	-143,5	-197,6
Rahavirta investointien jälkeen	820,2	980,8
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-82,4	-154,2
Lyhytaikaisten velkojen muutos	13,5	-176,7
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	160,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-46,7	-4,2
Omien osakkeiden osto	-	-39,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	24,9	18,4
Voitonjako	-795,4	-718,2
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-5,5	-26,7
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-891,7	-941,0
Rahavarojen muutos	-71,5	39,8
Rahavarat kauden alussa	589,2	552,7
Valuuttakurssien vaikutus	-21,1	-3,3
Rahavarat kauden lopussa	496,5	589,2

Valuuttakurssimuutosten vaikutus on eliminoitu konsernin rahavirtalaskelmaa laadittaessa muuntamalla alkava tase tilikauden päättymispäivän kurssien mukaan.

Liikevoiton yhteys liiketoiminnan rahavirtaan

Me	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevoitto	1 217,1	1 293,3
Käyttöpääoman muutos ennen rahoituseriä ja veroja	-68,1	109,7
Poistot ja arvonalentumiset	114,3	106,5
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 263,3	1 509,5

Korollisen nettovelan muutos

Me	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Korollinen nettovelka kauden alussa	-1 687,6	-1 512,6
Korollinen nettovelka kauden lopussa	-1 690,2	-1 687,6
Korollisen nettovelan muutos	-2,6	-175,0

Konserni- tilinpäätöksen liitetiedot

1

LAADINTA- PERIAATTEET

TÄSSÄ OSIOSSA

- Laatumisperusta
- Uudet standardit
- Konsolidointiperiaatteet
- Segmentti-informaatio
- Arvionvaraiset erät tilinpäätöksessä

Laadintaperiaatteet löytyvät relevantin liitetiedon kohdalta osioista 2–6.

Laatumisperusta

KONE Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. KONE Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat KONE-konsernin ("KONE" tai "konserni"). KONEen tavoitteena on tarjota paras käyttäjäkokemus kehittämällä ja toimittamalla ratkaisuja, jotka mahdollistavat ihmisten liikkumisen rakennuksissa sujuvasti, turvallisesti, mukavasti ja viivytyksettä yhä enemmän kaupungistuvassa ympäristössä. KONE tarjoaa asiakkailleen edistyksellisiä hissejä, liukuportaita, automaattiovia ja integroituja ratkaisuja parantamaan käyttäjäkokemusta rakennuksissa ja niiden välillä. KONE tarjoaa lisäksi huolto- ja modernisointipalveluja toiminnassa oleville laitteille.

KONE Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväk-

syttäjien kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS) noudattaen 31. joulukuuta 2017 voimassa olevia standardeja ja tulkintoja.

KONE on soveltanut tilikauden aikana voimaantulleita KONEtta koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Vuonna 2018 voimaantulevilla, muilla kuin alla kuvatuilla IFRS-standardeilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. KONE Oyj:n hallitus on 25. tammikuuta

2018 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan varsinaisella yhtiökokouksella on oikeus hyväksyä, hylätä tai muuttaa tilinpäätöstä sen julkaisemisen jälkeen.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summalu- vusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Rahoituserät kirjataan kaupantekohetken mukaan.

Uudet standardit

International Accounting Standards Board on julkistanut kolme uutta KONEtta koskevaa standardia, IFRS 15, Myyntituotot asiakkassopimuksista, IFRS 9, Rahoitusinstrumentit ja IFRS 16, Vuokrasopimukset. IFRS 15 ja IFRS 9 -standardeja on sovellettava 1. tammikuuta 2018 alkaen ja IFRS 16 -standardia 1. tammikuuta 2019 alkaen.

IFRS 15

IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin asiakkassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Tuloutus tapahtuu, kun (tai sitä mukaa kun) asiakas saa määrävallan luvattuun tavarahan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. Lisäksi IFRS 15 sisältää kattavat liitetietovaatimukset yhtiön asiakkassopimuksista, sopimusten suoriteveloitteista ja merkittävistä arvioista. KONE ottaa standardin käyttöön täysin takautuvasti vaadittuna soveltamis-päivänä.

KONE on laatinut IFRS 15 -standardin vaikutuksista analyysin, joka voi muuttua tarkempaa analyysia viimeisteltäessä. Arvion perusteella standardin vaikutus koskee uusien laitteiden ja modernisoinnin sopimuksia, joissa tuloutus tulee tapahtuman sitä mukaa valmistusasteen mukaisesti, kun asiakas saa määrävallan luvattuun omaisuuserään ts. erilliseen suoriteveloitteeseen. Suoriteveloitteella tarkoitetaan erotettavissa olevaa tuotetta tai palvelua, josta asiakas voi hyötyä erikseen. KONEen uusilaite- ja modernisaatiosopimuksissa erillinen suoriteveloitte on tavallisesti yksittäisen laitteen eli hissien, liukuportaan tai muun People Flow™ ratkaisun toimitus ja asennus. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella

suoriteveloitteen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko sopimuksen kestoajalle. Nämä merkittävät ennusteet ovat perustana tuloutettavalle myynnille ja sisältävät viimeisimmät arvot sopimuksien myynnistä, kustannuksista ja sopimuksiin sisältyvistä riskeistä oikaistuinä tyypillisillä ennustetarkennuksilla samankaltaisille sopimuksille. Ennusteet saattavat merkittävästi muuttua johtuen sopimuksen valmistusasteesta sekä sopimuksien laajuuden, kustannusarvioiden ja asiakkaiden suunnitelmien muutoksista tai muista tekijöistä.

IFRS 15:n soveltamisella on huomattava vaikutus KONEen tilinpäätökseen. Käytännössä valmistusasteen mukaisen tulouksen odotetaan aikaistavan tuloutusta myös niille uusilaite- ja modernisaatiosopimuksille, joita ei ole jo nyt erikseen määritelty valmistusasteen mukaisesti tuloutettaviksi pitkäaikaisiksi suurprojekteiksi. KONEen arvion mukaan tämä ei kuitenkaan tule merkittävästi vaikuttamaan vuotuisaan raportoituihin liikevaihtoon ja liikevoittoon. Taseen näkökulmasta standardin soveltaminen tulee alentamaan vaihto-omaisuuden määrää yli 50 % ja niihin liittyvien saatujen ennakoiden määrää noin 30 % mutta jonkin verran lisäävän saatavien määrää. Laskennalliset verosaamiset ja -velat muuttuvat hieman. Myös uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauskanta tulee pienemään noin 1 miljardia euroa sovellettaessa ensi kertaa valmistusasteen mukaisesta tuloutusmetodia. Kertyneet voittovarot 1.1.2017 nousevat noin 10 % johtuen tuloutuksen ajoituksen muutoksesta. IFRS 15 mukaiset vertailutiedot julkaistaan maaliskuussa 2018.

IFRS 9

IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset. Lisäksi IFRS 9 sisältää laajennetut liitetieto- ja esitysvaatimukset. KONE on arvioinut uuden standardin vaikutusta tilinpäätökseen ja aikoo ottaa standardin käyttöön vaadittuna soveltamis-päivänä.

KONEen arvion mukaan IFRS 9:n käyttöönoton pääasiallinen vaikutus tulee odotettujen luottotappioiden mallin soveltamisesta arvioitaessa epävarmoihin saataviin liittyvää arvonalentumista. Arvonalentumiskirjauksen odotetaan hieman kasvavan. IFRS 9 mukaan kaikki osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka tällä hetkellä luokitellaan myytävissä oleviksi sijoituksiksi ja arvostetaan hankintamenoon tullaan arvostamaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. KONE ei kuitenkaan odota huomattavaa vaikutusta muiden rahoitus erien tai suojauslaskennan tilinpäätöstapahtumiin, -arvoihin tai liitetietoihin KONEen tilinpäätöksessä.

IFRS 16

IFRS 16:n mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralle ottajan taseessa. Vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Standardi sisältää lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä varten laaditut vapaaehtoiset helpotukset. Vuokralle antajan näkökulmasta raportointi säilyy saman-

kaltaisena kuin nykyisin voimassaolevan standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingisopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin.

KONE on aloittanut alustavan arvioinnin IFRS 16 -standardin vaikutuksista tilinpäätökseen. Huomattavin havaittu vaikutus on, että KONE kirjaa taseeseen

uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääosin nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja ja autoja. Lisäksi kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu IFRS 16:n korvatussa vuokratulon käyttöoikeusomaisuuserän poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana

rahoituskuluja. KONE ei ole vielä määrittänyt IFRS 16 -standardin käyttöönoton kvantitatiivisia vaikutuksia tilinpäätökseen. KONE tekee tarkemman arvion standardin vaikutuksista ja siirtymätavasta seuraavien kahdentoista kuukauden aikana.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on tilikauden lopussa välittömästi tai välillisesti yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta enemmistöosakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten kautta. Omistuksen lisäksi otetaan huomioon myös mahdollinen muu määräysvallan tosiasiallinen luonne (erityistä tarkoitusta varten perustettu yksikkö). Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräysvallan lakkaamiseen saakka. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaanlukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat on arvostettu käypään

arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi.

Määräysvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistuosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta hankintahetkellä. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään konsernitaseessa omana eränään osana taseen omaa pääomaa.

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja

vähintään 20 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista. Konsernin investoinnit osakkuusyhtiöihin hankinta-ajankohtana, mukaan lukien osakkuusyhtiöiden oman pääoman muutokset hankinta-ajankohdan jälkeen, on esitetty taseessa kohdassa ”Osuudet osakkuusyhtiöissä”. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista sisältää myös vaiheittaisessa hankinnassa aikaisemmin omistetun osuuden uudelleenarvostustuloksen.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Segmentti-informaatio

KONEen kannattavuus esitetään yhtenä kokonaisuutena. KONEen liikeideana on palvella asiakkaita tarjoamalla heille tuotteiden koko elinkaaren kattavia ratkaisuja aina uusien tuotteiden asennuksesta asennettujen tuotteiden elinkaaren aikaiseen kunnossapitoon ja modernisointiin sekä

lopulliseen uusimiseen. Suurin osa toimitetuista tuotteista johtaa pitkäaikaisiin KONE-kunnossapitosopimuksiin. KONEen liiketoimintarakenne on yhdenmukaistettu globaalisti määritettyjen liiketoimintaprosessien pohjalta. Merkittävät operatiiviset päätökset tekee KONEen hallitus. Hal-

lituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat ja esittelevät päätökset. KONEen liiketoimintamallin, toiminnan luonteen ja hallintorakenteen vuoksi raportoitava toimintasegmentti on koko konserni.

Arvionvaraiset erät tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä ja harkintaan perustuvien ratkaisujen tekemistä, jotka vaikuttavat varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot ja oletukset

perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista.

KONEelle merkittävimmät johdon arviot liittyvät myynnin tuloutukseen, erityisesti pitkäaikaisten suurprojektien

projektiennusteisiin, arvonalentumistestauksessa käytettyihin oletamiin, myyntisaamisten ja vaihto-omaisuuden arvostamiseen sekä varauksiin ja epävarmoihin veropositioihin.

LIKEVAIHTO

8 942 Me

LIKEVOITTO

1 217 Me

2

TALOUDELLINEN KEHITYS

TÄSSÄ OSIOSSA

Tämä osio pitää sisällään seuraavat liitetiedot, jotka kuvaavat KONEen taloudellista kehitystä vuonna 2017:

- 2.1 Liikevaihto
- 2.2 Kulut
- 2.3 Poistot
- 2.4 Valuuttakurssierkkyyys
- 2.5 Rahoitustuotot ja -kulut
- 2.6 Tuloverot
- 2.7 Osakekohtainen tulos
- 2.8 Muut laajan tuloksen erät

TALOUDELLISET TAVOITTEET

KONE on määritellyt pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteensa:

KASVU:
Markkinoita
nopeampi kasvu

KANNATTAVUUS:
EBIT 16 %

RAHAVIRTA:
Käyttöpääoman kierron
parantaminen

- KONE ei ole määritellyt aikataulua näiden tavoitteiden saavuttamiselle.
- Ottaen huomioon KONEen pääoma- ja tase-rakenteen, tavoite ei ole maksimoida liikevoittomarginaalia lyhyellä aikavälillä, vaan kasvattaa absoluuttista liikevoittoa parhaalla mahdollisella tavalla pitkällä aikavälillä ja tätä kautta ylläpitää vahvaa sijoitetun pääoman tuottoa.
- Liikevoittomarginaalitavoite on merkityksellinen kannattavan kasvun varmistamisessa sekä siinä, että hinnoittelu, laatu ja tuottavuus paranevat jatkuvasti.

2.1 LIIKEVAIHTO

KONEen liiketoimintamallista, toiminnan luonteesta ja hallintorakenteesta johtuen KONEella on yksi raportoitava toimintasegmentti.

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Me	1.1.–31.12.2017	%	1.1.–31.12.2016	%
Uudet laitteet	4 767,7	53	4 793,0	55
Palvelut	4 174,7	47	3 991,2	45
Huoltoliiketoiminta	2 887,3	32	2 772,5	31
Modernisointi	1 287,5	14	1 218,7	14
Yhteensä	8 942,4		8 784,3	

Liikevaihto markkina-alueittain

Me	1.1.–31.12.2017	%	1.1.–31.12.2016	%
EMEA ¹⁾	3 631,7	41	3 476,8	40
Amerikka	1 814,8	20	1 658,5	19
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 495,9	39	3 648,9	41
Yhteensä	8 942,4		8 784,3	

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

10 liikevaihdoltaan suurinta maata

1	Kiina	>25 %
2	Yhdysvallat	>15 %
3	Ranska	~5 %
4	Saksa	~5 %
5	Iso-Britannia	~4 %
6	Australia	~4 %
7	Intia	~3 %
8	Italia	~3 %
9	Ruotsi	~3 %
10	Suomi	~3 %

Liikevaihto asiakkaittain

KONEen asiakaskunta koostuu suuresta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla, eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta merkittävää osaa KONEen liikevaihdosta.

Suurprojektien valmistusasteen mukainen tuloutus

Konsernin tilikauden liikevaihto sisältää 649,9 (622,7) miljoonaa euroa myyntiä valmistusasteen mukaisesti tuloutetuille suurprojekteille. Konsernitase sisältää 120,9 (135,7) miljoonaa euroa laskuttamattomia saamia ja 123,9 (147,7) miljoonaa euroa saatuja ennakoita keskeneräisille suurprojekteille.

Laadintaperiaatteet

Tuloutusperiaate

Myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut sekä tuotteiden hallintaoikeus ja todellinen määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle.

Myyntitulot erikseen määritellyistä pitkäaikaisista suurprojekteista tuloutetaan niiden valmistusasteen mukaan. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioituista kokonaiskustannuksista. Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko pitkäaikaisen suurprojektin kestoajalle. Nämä merkittävät ennusteet ovat perustana tuloutettavalle myynnille ja sisältävät viimeisimmät arviot projektien myynnistä, kustannuksista ja sopimukseen sisällyvistä riskeistä oikaistuinä tyypillisillä ennustetarkennuksilla samankaltaisille hankkeille. Ennusteet saattavat merkittävästi muuttua johtuen projektien valmistusasteesta sekä projektien laajuuden, kustannusarvioiden ja asiakkaiden suunnitelmien muutoksista tai muista tekijöistä.

Myyntitulot huoltopalveluiden tuottamisesta ja korjaustöistä tuloutetaan joko kun palvelu on suoritettu tai tasaerissä sopimuskaudelle palveluja suoritettaessa.

2.2 KULUT

Kulut, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Keskeneräisten töiden muutos	84,4	-12,4
Välittömät materiaalit ja alihankinta	3 442,5	3 422,6
Palkat, muut henkilöstösivukulut sekä eläkekulut (liite 5.7)	2 724,7	2 633,6
Muut tuotannon kulut ¹⁾	692,9	682,7
Myyntin ja hallinnon kulut sekä muut kulut ²⁾	677,2	681,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ³⁾	13,2	-
Poistot (liite 2.3)	114,3	106,5
Kulut ja poistot	7 749,1	7 514,4
Muut tuotot ⁴⁾	23,8	23,4
Kulut ja poistot yhteensä	7 725,3	7 491,0

- ¹⁾ Sisältää logistiikkakuluja, työkalu- ja tarvikkekuja, liiketoimintaan liittyvien ajoneuvojen kuluja, matkustuskuluja ja muita operatiiviseen toimintaan liittyviä kuluja.
- ²⁾ Sisältää vuokria ja toimitiloihin liittyviä kuluja sekä konsultoinnista, ulkopuolisista palveluista, IT:sta ja matkustamisesta syntyneitä kuluja ja muita hallinnon kuluja.
- ³⁾ Pitää sisällään vertailtavuuteen merkittävästi vaikuttavia eräiä kuten merkittäviä uudelleenjärjestelykustannuksia johtuen irtisanomisista ja muista suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyvistä kustannuksista.
- ⁴⁾ Sisältää vuokratuottoja, saadut avustukset, viivästyskorjauksia, aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja romun myyntituottoja sekä muita sekalaisia tuottoja.

Tutkimus- ja kehityskulut, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Kuluihin sisältyvät tutkimus- ja kehityskulut	158,4	140,5
Osuus liikevaihdosta, %	1,8	1,6

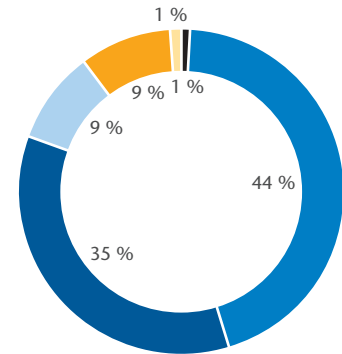
Tilintarkastajien palkkiot, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
PricewaterhouseCoopers -ketjuun kuuluville yhtiöille		
Tilintarkastus	4,0	3,1
Tilintarkastajien lausunnot	0,0	0,0
Veropalvelut	0,6	0,8
Muut palvelut	0,3	0,8
Yhteensä	4,9	4,7

PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut KONE-konsernin yhtiöille tilikaudella 2017 olivat yhteensä 29 tuhatta euroa. Palvelut koostuivat tilintarkastajan lausunnoista (14 tuhatta euroa) ja muista palveluista (15 tuhatta euroa).

2.3 POISTOT

Poistot, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Muut aineettomat hyödykkeet		
Huoltosopimukset	31,7	29,5
Muut	15,4	14,7
Rakennukset	10,3	10,1
Koneet ja kalusto	57,0	52,1
Yhteensä	114,3	106,5

Kulujakauma 1–12/2017

Laadintaperiaatteet

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, koska niihin liittyvät tulevaisuuden taloudelliset hyödyt ovat todennettavissa vasta sen jälkeen, kun uusi tuote tai olemassa olevien tuotteiden ja palveluiden kehityshankkeet on onnistuneesti tuotu markkinoille.

Laadintaperiaatteet

Poistot

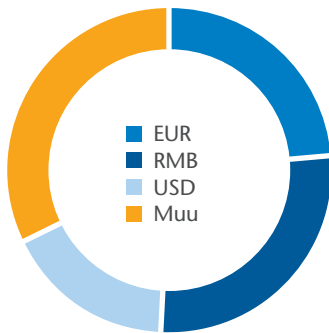
Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Huoltosopimukset	10–15 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta
Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja laitteet	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

2.4 VALUUTTAKURSSIHERKKYYS

Liikevaihto eri valuutoissa 1–12/2017

Valuuttariskit

KONE toimii kansainvälisesti, ja sen liike-toimintaan liittyy siksi valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat eri valuutoissa olevista tulojen ja menojen rahavirroista (transaktioriski) sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi (translaatoriski).

Transaktioriski

Merkittävä osa KONEen liiketoiminnasta tapahtuu paikallisissa toimintavaluutoissa ja ei siten aiheuta transaktioriskiä. Uusien laitteiden ja modernisointien myynti ja asennus tapahtuu tyypillisesti asiakkaan paikallisessa valuutassa. Näihin toimituksiin liittyvät komponentti- ja materiaalikulut saattavat olla eri valuutoissa kuin missä myynti tapahtuu, mikä aiheuttaa transaktioriskin. KONEen politiikkana on suojata nämä tilauskantaan sekä muihin tulevaisuudessa erittäin todennäköisesti toteutuviin myynti- ja ostosopimuksiin liittyvät valuuttakurssiriskit valuuttatermiineillä. KONEen liiketoimintayksiköt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvän transaktioriskin seuraamisesta ja suojaamisesta valuuttakurssipolitiikkansa mukaisesti. KONEen merkittävimmät liiketoimintaan liittyvät transaktioriskit ovat Kiinan renminbeissä, Yhdysvaltain dollareissa, Saudi-Arabian rialeissa, Arabiemiirikuntien dirhameissa ja Malesian ringgiteissä. Valtaosa valuuttatermiinisopimuksista eräänäntyy vuoden sisällä.

Suojauslaskentaa sovelletaan liike-toimintayksiköissä, joilla on merkittäviä valuuttamääräisiä tuloja tai menoja. Suojauslaskennassa valuuttatermiinien suojaustulokset kohdistetaan tuloslaskelmaan samanaikaisesti suojattavan kohteen valuuttakurssimuutoksen tuloutuksen kanssa.

KONEen sisäiset lainat ja talletukset tehdään lähtökohtaisesti tytäryhtiöiden paikallisissa valuutoissa, jolloin näistä transaktioista mahdollisesti aiheutuva valuuttakurssiriski suojataan valuutanvaihtosopimuksilla.

Translaatoriski

Muutokset konsolidointikursseissa vaikuttavat KONEen euromääräisiin tulos- ja rahavirtalaskelmiin sekä taseen arvoon aiheuttaen translaatoriskin. Noin 75 prosenttia KONEen liikevaihdosta muodostuu muissa toiminnallisissa valuutoissa kuin euroissa, joten translaatoriski on KONEelle oleellinen. Kymmenen prosentin muutos vuoden keskimääräisissä valuuttakursseissa euroa vastaan olisi aiheuttanut 7,6 (7,7) prosentin muutoksen KONEen euromääräisessä myynnissä vuonna 2017. Tällä muutoksella olisi ollut voimakkaampi vaikutus KONEen liikevoittoon ja myös jonkin verran vaikutusta suhteelliseen liikevoittoon. KONEen tytäryhtiöiden taseiden muuntamisesta euroiksi aiheutui vuoden 2017 aikana -203,9 (-23,2) miljoonan euron muuntoero. Translaatoriskiä ei kuitenkaan suojata säännönmukaisesti rahoitusinstrumenteilla, sillä KONEen liiketoiminta koostuu jatkuvista toiminnoista eri valuutta-alueilla. KONEen merkittävimmät translaatoriskipositiot ovat Kiinan renminbeissä, Hong Kongin dollareissa ja Yhdysvaltain dollareissa.

Laadintaperiaatteet

Ulkomaanrahan määräiset erät ja niiden arvostus

Tilinpäätökseen sisältyvät erät on alun perin kirjattu toimintavaluutoissa, jotka on määritelty kullekin konserniyhtiölle niiden ensisijaisen taloudellisen ympäristön mukaan.

Konsernitilinpäätöksen esitysvaluutta on euro, joka on myös konsernin emoyhtiön toimintavaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketa- pahtumat kirjataan alun perin tapahtu- mapäivän kurssiin toimintavaluutassa. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätös- päivän kurseja.

Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyn- nin tai ostojen oikaisuereinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoit- tustuottoihin ja -kuluihin.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat, joiden toimintavaluutta ei ole euro, muun- netaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikursseja. Kaikki tase-erät tilikauden tulosta lukuun ottamatta muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Euroalueen ulkopuo- lella sijaitseviin tytär- ja osakkuusyhtiö- hin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten muuntoerot sekä tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntamisesta tilikauden keskikursseihin ja taseen muuntamisesta tilinpäätöspäivän valuut- takursseihin johtuvat kurssierot kirjataan oman pääoman "Muuntoero"- riville ja muutos laajan tuloksen muuntoeroihin. Kurssierot ulkomaisten tytäryhtiöi- den varojen ja velkojen suojauksessa käytetyistä johdannaisopimuksista ja lainoista on kirjattu muun laajan tulok- sen muuntoeroihin. Ulkomaanrahan määräisiin tytäryhtiöihin liittyvät kumu- latiiviset muuntoerot kirjataan muun laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan ulkomaanrahamääräisistä tytäryhtiöistä luovuttaessa.

10 % muutos vuosittaisissa keskimääräisissä valuuttakursseissa

Vaikutus liikevaihtoon	Vaikutus liikevoittoon (EBIT)
7,6 % muutos euromääräiseen liikevaihtoon	Liikevaihtoa suurempi vaikutus liikevoittoon ja jonkin verran vaikutusta suhteelliseen liikevoittoon

Rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttakurssiriskien herkkyyshanalyysi

Valuuttakurssiriskien herkkyyshanalyysi on laskettu tärkeimpien valuuttaparien osalta tytäryhtiöiden vieraan valuutan määräisille rahoitusvaroille ja -veloille sekä valuuttatermiineille tilinpäätöshetkellä. Analyysi ei sisällä tilauskantaa eikä ennustettuja rahavirtoja. Positiot tärkeimmissä valuuttapa-

reissa on kuvattu allaolevassa taulukossa. Valuuttariskien herkkyyshanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen vaikutuksen tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä. Muutos omaan pääomaan aiheutuu pääosin rahavirran suojauslaskennassa olevista valuuttater-

miineistä. Valuuttariskien herkkyyshanalyysi on laskettu ennen veroja. 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen (euron ja Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen) vaikutus tilinpäätöshetkellä olisi ollut -4,0 (-2,0) miljoonaa euroa tuloslaskelmaan ja 80,5 (93,5) miljoonaa euroa omaan pääomaan.

Me	Positiot euroa vastaan						Positiot USD:a vastaan				
	HKD	USD	GBP	CNY	Muut	Yhteensä	CNY	MYR	CAD	Muut	Yhteensä
Positio 31.12.2017	-384	-245	-52	45	-65	-701	139	-62	-73	-69	-65
Positio 31.12.2016	-442	-309	-66	90	-60	-787	132	-90	-61	-109	-128

2.5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot ja -kulut, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Osinkotuotot	3,4	7,2
Korkotuotot		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos	15,9	5,8
Korkotuotot	40,6	36,7
Korkotuotot lainoista ja saamisista	12,0	9,4
Muut rahoitustuotot	0,2	0,1
Valuuttakurssivoitot ¹⁾	0,1	7,6
Rahoitustuotot	72,2	66,8
Korkokulut		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos	-0,8	-13,4
Korkokulut	0,0	-0,1
Korkokulut muista rahoitusveloista	-6,9	-6,1
Muut rahoituskulut ²⁾	-4,5	-8,6
Valuuttakurssitappiot ¹⁾	-1,7	-2,8
Rahoituskulut	-13,9	-31,0
Rahoitustuotot ja -kulut	58,3	35,8

¹⁾ Valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältävät kurssieroja lainoista ja muista saamisista 49,3 (26,4) miljoonaa euroa, valuuttajohdannaisien käyvän arvon muutoksia -51,5 (-34,9) miljoonaa euroa ja yritysostojen optiovelkoihin liittyviä valuuttakurssimuutoksia 0,0 (10,8) miljoonaa euroa.

²⁾ Sisältää kahdenvälisen luottolimiittien luotonvarausprovisioita -0,7 (-0,7) miljoonaa euroa, yritysostojen optiovelkoihin liittyviä käyvän arvon muutoksia 0,0 (-4,2) miljoonaa euroa ja muita pääosin pankkikuluja -3,8 (-3,7) miljoonaa euroa.

2.6 TULOVEROT

Tuloslaskelman verot, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tilikauden suoriteperusteiset verot	287,6	310,0
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	10,2	-4,8
Verot edellisiltä tilikausilta	2,3	2,5
Yhteensä	300,1	307,7

Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Voitto ennen veroja	1 275,2	1 330,3
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	255,0	266,1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	14,0	8,2
Pysyvät erot	-2,3	-2,2
Osakkuusyhtiöt	0,2	0,0
Verot edellisiltä tilikausilta ja laskennallisen verosaamisen uudelleenarviointi	3,1	4,0
Laskennallisten verojen uudelleenarvostaminen – yhteisöverokantojen muutokset	5,2	-
Jakamattomiin voittovaroihin liittyvä laskennallinen verovelka	22,8	28,0
Muut	2,0	3,6
Yhteensä	300,1	307,7
Efekttiivinen veroaste, %	23,5	23,1
Emoyhtiön veroaste, %	20,0	20,0

2.7 OSAKEKOHTAINEN TULOS

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Emoyhtiön osakkeenomistajille jakautuva tilikauden voitto, Me	968,0	1 023,7
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella (1 000 kpl)	513 313	512 373
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	1,89	2,00
Osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutus (1 000 kpl)	1 523	1 764
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella laimennusvaikutuksella korjattuna (1 000 kpl)	514 837	514 137
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	1,88	1,99

Laadintaperiaatteet

Tuloverot

Konsernin verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutoksen. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa varauksista, poisteroista, sisäisestä varastokatteesta, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vahvistetuista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevina vuosina.

Yhtiön johdon säännöllisesti tekemän arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa ne yhtiön veropositiot, joihin liittyvä verolainsäädäntö on tulkinnanvarainen. Tunnistetuista epävarmoista veropositiosta kirjataan varaus, jos arvioidaan todennäköiseksi, että veroviranomaiset tulevat haastamaan johdon tulkinnan. Varauksen määrä perustuu arvioituun lopulliseen verokustannukseen.

Laadintaperiaatteet

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemisessa on otettu huomioon osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimentava vaikutus.

2.8 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Erittely muun laajan tuloksen eristä

Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Muuntoero	-203,9	-23,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	66,1	-10,8
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	15,3	-9,5
Tulevien kassavirtojen suojaus:		
Tilikaudella syntyneet voitot/tappiot	48,8	-28,3
Tuloslaskelmaan luokitellut	2,6	11,2
Tulevien kassavirtojen suojaus, netto	51,4	-17,1
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-32,3	5,2
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-103,4	-55,3

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

Me	1.1.–31.12.2017			1.1.–31.12.2016		
	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen
Muuntoero	-203,9	-	-203,9	-23,2	-	-23,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	66,1	-13,2	52,8	-10,8	2,2	-8,6
Tulevien kassavirtojen suojaus	51,4	-12,1	39,3	-17,1	3,4	-13,7
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	-86,4	-25,3	-111,7	-51,0	5,6	-45,5
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	15,3	-7,0	8,3	-9,5	-0,4	-9,9
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	15,3	-7,0	8,3	-9,5	-0,4	-9,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-71,1	-32,3	-103,4	-60,5	5,2	-55,3

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA
-876 Me

OPERATIIVINEN RAHAVIRTA
1 263 Me

3

NETTOKÄYTTÖ- PÄÄOMA

TÄSSÄ OSIOSSA

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2017 nettokäyttöpääomaa kuvaavat liitetiedot:

- 3.1 Vaihto-omaisuus ja saadut ennakot
- 3.2 Myyntisaamiset
- 3.3 Siirtosaamiset
- 3.4 Siirtovelat
- 3.5 Varaukset
- 3.6 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

KONEEN NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

- Liiketoimintamallimme mahdollistaa negatiivisen nettokäyttöpääoman.
- Kaikilla KONEen liiketoiminta- ja markkina-alueilla on käytössä ennakkomaksut. Ennakkomaksut koostuvat keskeneräisten uuslaite- ja modernisointitilausten sekä huoltosopimusten asiakasmaksuista.

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

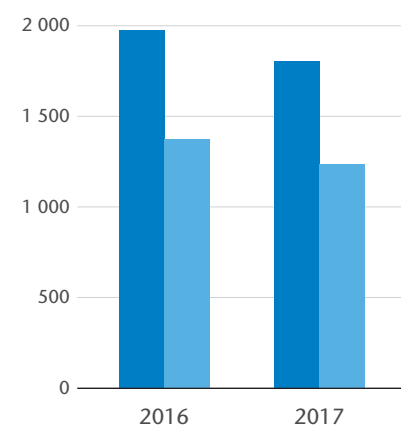
Me	31.12.2017	31.12.2016
Nettokäyttöpääoma		
Vaihto-omaisuus	1 244,6	1 373,5
Saadut ennakkomaksut	-1 806,1	-1 976,9
Myyntisaamiset	1 608,7	1 573,7
Siirtosaamiset ja tuloverosaamiset	445,8	429,8
Siirtovelat ja tuloverovelat	-1 653,4	-1 692,5
Varaukset	-142,3	-183,2
Ostovelat	-705,1	-743,3
Laskennalliset verosaamiset ja -velat, netto	132,2	164,1
Nettokäyttöpääoma yhteensä	-875,6	-1 054,8

3.1 VAIHTO-OMAISUUS JA SAADUT ENNAKOT

Vaihto-omaisuus, Me	31.12.2017	31.12.2016
Aineet, tarvikkeet ja valmiit tuotteet	254,2	240,4
Keskeneräiset työt	977,9	1 117,2
Maksetut ennakot	12,5	15,9
Yhteensä	1 244,6	1 373,5

Saadut ennakot, Me	31.12.2017	31.12.2016
Saadut ennakot	1 806,1	1 976,9

Saadut ennakkomaksut suhteessa vaihto-omaisuuteen, (Me)

■ Saadut ennakkomaksut
■ Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan joko FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintahintaan tai sitä alempaan nettorealisoitiarvoon kuitenkin niin, että aineiden ja tarvikkeiden arvostuksessa on käytetty painotettua keskihintaa tai standardihintoja. Puolivalmisteet on arvostettu muuttuviin valmistuskustannuksiin.

Keskeneräiset työt sisältävät tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet kustannukset sitoville asiakastilauksille. Kertyneet kustannukset sisältävät välittömät työ- ja materiaalikustannukset sekä suhteellisen osuuden valmistuksen ja asennuksen välillisistä kustannuksista. Sitovat asiakastilaukset ovat pääosin kiinteisiin sopimushintoihin perustuvia uusien laitteiden tilauksia, tai vanhojen laitteiden modernisointitilauksia.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttisuudesta johtuva arvonalentuminen perustuen johdon arvioon todennäköisesti nettorealisoitiarvosta.

Laadintaperiaatteet

Saadut ennakot

Saadut ennakot sisältävät asiakkaiden maksamat myyntiehtojen mukaiset ennakkomaksut keskeneräisissä töissä oleville asiakastoimituksille.

3.2 MYYNTISAAMISET

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumiskirjausten jälkeen, Me	31.12.2017	31.12.2016
Ei-erääntyneet ja alle yhden kuukauden erääntyneet saamiset ¹⁾	1 239,7	1 220,9
1–3 kuukautta erääntyneet ¹⁾	225,7	208,7
3–6 kuukautta erääntyneet ¹⁾	131,2	124,2
Yli 6 kuukautta erääntyneet	12,2	19,9
Myyntisaamisten tasearvo	1 608,7	1 573,7

¹⁾ Näistä saatavista ei ole kirjattu olennaisia arvonalentumisia.

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan alkupe-
räisen lasketun määrän mukaisesti.
Epävarmoin saataisiin liittyen kirjataan
arvonalentuminen tapauskohtaisen ris-
kiarvion sekä historiallisen kokemuksen
perusteella.

Asiakasluottoriskit

Asiakasluottoriskit kohdistuvat asiakkailta avoinna oleviin ennakkomaksusaamisiin tai toimitettuihin laitteisiin ja suoritettuihin palveluihin liittyviin myyntisaamisiin. Tätä luottoriskiä hallitaan määritellyllä toimintamallilla tarjouksille, maksuehdoille, valtuutuksille ja luotonhallinnalle sekä projektinhallinnalle. Myyntisaamisiin liittyviä luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä asiakkaiden kanssa maksueh-
toja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, remburseihin ja takauksiin. KONE hallinnoi proaktiivisesti myyntisaamia-

asiakasriskin minimoimiseksi. KONEella on laaja asiakaskunta, joka jakautuu usealle markkina-alueelle. Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskeissä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia, vastapuolikohtaisia, eikä maantieteellisiä keskittymiä.

Ennakkolaskusaamisten ja myyntisaamisten laatua arvioidaan KONEen luotonhallintapolitiikan mukaan. Tämän politiikan mukaisesti säännöt saamisten laadun arvioinnille on määritetty erikseen uusien laitteiden liiketoiminnalle sekä huolto- ja modernisointiliiketoiminnalle. Saamisten

laatua arvioidaan yleisesti ikääntymisen perusteella luottoriskin kasvaessa sitä mukaan, kun saamiset vanhenevat sekä myös yksittäisten asiakaskohtaisen analyysien perusteella, jotta mahdollisesti yksittäisistä asiakaskohtaisista syistä johtuva alempi luottokelpoisuus on tunnistettavissa. Myyntisaamisten luottotappiova-
raus kirjataan saamisten laadun arvioinnin perusteella. Epävarmojen saatavien kat-
tamiseksi kirjatun luottotappiovarauksen määrä tilikauden lopussa oli 176,5 (164,1) miljoonaa euroa.

3.3 SIIRTOSAAMISET

Siirtosaamiset, Me	31.12.2017	31.12.2016
Korkojaksotukset	2,0	1,8
Huoltosopimusjaksotukset	24,6	21,3
Laskuttamattomat saamiset (liite 2.1)	120,9	135,7
Johdannaisvarat (liite 5.3)	35,6	33,9
Arvonlisäverosaamiset	72,2	51,2
Muut siirtosaamiset	123,0	124,5
Yhteensä	378,3	368,4

3.4 SIIRTOVELAT

Siirtovelat, Me	31.12.2017	31.12.2016
Korkojaksotukset	0,2	0,2
Huoltosopimusjaksotukset	327,1	314,8
Jälkikustannukset ¹⁾	349,6	382,1
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	430,3	455,7
Osakeperusteiset maksut	26,9	27,2
Johdannaisvelat (liite 5.3)	12,4	40,3
Arvonlisäverovelka	105,7	71,9
Yritysostojen maksamaton kauppahinta	14,4	26,5
Muut siirtovelat	301,8	291,3
Yhteensä	1 568,3	1 610,0

¹⁾ Sisältää odotettavissa olevat kustannukset jo toimitettuihin uuslaite- ja modernisaatiotilauksiin.

3.5 VARAUKSET

1.1.–31.12.2017, Me	Takuut	Korvaus- vaatteet	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	66,7	14,4	20,1	27,7	54,3	183,2
Valuuttakurssien vaikutus	-2,1	0,0	-0,1	-2,1	-0,9	-5,3
Lisäykset	15,7	0,9	7,7	17,6	10,1	51,9
Käytetyt varaukset	-8,5	-3,9	-16,2	-9,3	-12,1	-49,9
Varausten peruutukset	-8,1	-7,7	-0,4	-6,0	-16,9	-39,1
Hankitut liiketoiminnot	-	-	-	-	1,5	1,5
Varaukset kauden lopussa	63,7	3,6	11,1	27,9	35,9	142,3

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2017	42,4	99,9	142,3

1.1.–31.12.2016, Me	Takuut	Korvaus- vaatteet	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	69,9	9,8	18,6	24,9	50,4	173,6
Valuuttakurssien vaikutus	-0,4	0,0	-0,7	-1,0	0,3	-1,8
Lisäykset	35,1	5,7	17,8	17,9	22,5	99,0
Käytetyt varaukset	-33,2	-0,8	-14,7	-11,8	-4,9	-65,4
Varausten peruutukset	-4,8	-0,3	-0,8	-2,2	-14,1	-22,3
Hankitut liiketoiminnot	0,1	-	-	-	0,0	0,1
Varaukset kauden lopussa	66,7	14,4	20,1	27,7	54,3	183,2

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2016	63,3	119,9	183,2

Laadintaperiaatteet

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksen kirjaamiseen liittyy johdon arvioita velvoitteen todennäköisyydestä ja määrästä.

Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat

kustannukset, mikäli takuuaikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Korvausvaadevaraus kirjataan, kun korvausvaade on vastaanotettu ja on todennäköistä, että korvausvaade tullaan sopimaan tai muuten suorittamaan ja sen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Toiminnan uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan kaudelle, jolla uudelleenjärjestelyä koskeva asianmukainen suunnitelma on laadittu; jolloin on olemassa näyttöä siitä, että suunnitelman toimeenpano aloitetaan

ja suunnitelmasta on asianmukaisesti tiedotettu.

Tappiollisista projekteista tehdään varaus, kun on todennäköistä, että kustannukset ylittävät arvioitun kokonaismyyn-tihinnan. Todennäköinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Muut varaukset sisältävät muun muassa sopimus- ja muita vastuuta jotka johtuvat riita- ja työsuhdeasioista sekä sääntelyyn perustuvista velvoitteista.

3.6 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, Me	31.12.2017	31.12.2016
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	6,4	5,4
Varaukset ja siirtovelat	181,6	215,7
Eläkeveloitteet	22,6	36,9
Vaihto-omaisuus	12,0	14,9
Käyttöomaisuus	12,2	11,4
Muut väliaikaiset erot	33,5	34,1
Yhteensä	268,3	318,4
Kauden alussa	318,4	299,7
Valuuttakurssien vaikutus	-5,2	4,7
Kirjattu tuloslaskelmaan	-25,8	14,4
Kirjattu laajaan tulokseen	-19,1	-0,4
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	0,0	-
Tasearvo kauden lopussa	268,3	318,4
Laskennalliset verovelat, Me	31.12.2017	31.12.2016
Käyttöomaisuus	19,2	16,7
Liikearvo	69,6	80,6
Muut väliaikaiset erot	47,3	56,9
Yhteensä	136,1	154,2
Kauden alussa	154,2	140,9
Valuuttakurssien vaikutus	-5,0	2,9
Kirjattu tuloslaskelmaan	-15,6	9,6
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	2,5	0,8
Tasearvo kauden lopussa	136,1	154,2
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	132,2	164,1

Laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun

veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa varauksista, poisteroista, sisäisestä varastokatteesta, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen

verosaaminen kirjataan vahvistetuista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevina vuosina.

YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT

151 Me

18 YRITYSOSTOA

4

YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT

TÄSSÄ OSIOSSA:

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2017 hankittuja liiketoimintoja ja investointeja kuvaavat liitetiedot:

- 4.1 Hankitut liiketoiminnot
- 4.2 Liikearvo
- 4.3 Aineettomat hyödykkeet
- 4.4 Aineelliset hyödykkeet

YRITYSOSTOT JA INVESTOINNIT KONEELLA

- KONEen liiketoimintamalli sitoo vähän pääomaa ja on luonteeltaan työvoimaintensiivinen, erityisesti palveluliiketoiminnassa. Uusien laitteiden tuotannosta teemme paljon yhteistyötä komponenttitoimittajien kanssa. Tämän tuloksena liiketoiminnassa tarvittavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden määrä on suhteellisen matala.
- Investoinnit liittyvät pääasiallisesti tutkimukseen ja kehitykseen, IT:hen, tuotantoon ja operatiiviseen liiketoimintaan.
- Suurin osa KONEen vuonna 2017 tekemistä yritysostoista koostui pienistä huoltoyhtiöistä Euroopassa ja Aasiassa.

Investoinnit
1,3 % liikevaihdosta
vuonna 2017

4.1 HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Hankittujen liiketoimintojen omaisuuserien

käyvät arvot, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Huoltosopimukset	19,6	33,8
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,3
Aineelliset hyödykkeet	0,3	1,0
Laskennalliset verosaamiset	0,0	-
Vaihto-omaisuus	6,5	0,6
Saamiset	7,2	5,5
Rahavarat ja muut korolliset saamiset	3,8	1,3
Varat yhteensä	37,5	42,5
Korolliset velat	0,5	1,8
Varaukset	1,5	0,0
Laskennalliset verovelat	2,5	0,8
Muut velat	11,1	7,7
Velat yhteensä	15,5	10,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	-0,3
Nettovarot	21,9	32,4
Maksettu hankintahinta	24,3	70,8
Aiemmin omistettu osuus käypään arvoon	1,5	-
Ehdollinen ja myöhemmin maksettava vastike	9,2	28,4
Hankintahinta hankintahetkellä	35,1	99,2
Liikearvo	13,1	66,8

Ehdolliset vastikkeet toteutuvat tyypillisesti alkuperäisen arvion mukaisina.

Tuloslaskelmaan kirjatut hankintahetken jälkeiset muutokset hankintahinnassa olivat yhteensä 1,5 (0,6) miljoonaa euroa.

Hankitut liiketoiminnot

KONE teki 18 (19) yritysostoa vuonna 2017. Yritystot olivat arvoltaan yhteensä 35,1 miljoonaa euroa. Ostetut liiketoiminnot ovat erikoistuneet hissi-, liukuporras- ja rakennusten automaatiiviliketoimintaan. Tilikauden aikana loppuunsaatetut liiketoimintojen hankinnat eivät yksitellen tarkasteltuna tai kokonaisuutena olleet olennaisia konsernitilinpäätöksen 2017 kannalta. Vuonna 2017 hankittujen liiketoimintojen kautta kertyneellä liikevaihdolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden liikevaihtoon.

Merkittävimmät yritysostot tilikauden 2017 aikana olivat Alois Kasper GmbH Saksassa, Shan On Engineering Company Limited Hong Kongissa ja Ascensores R Casado, S.A. Espanjassa. KONE omisti aiemmin Shan On Engineering Company Limitedistä 35,3 % ja hankki loput 64,7 % yhtiön osakekannasta. Aiemmin KONEen omistuksessa ollut osakkuusyhtiöosuus

on arvostettu kaupantekohetken käypään arvoon.

Hankittujen nettovarojen alustavien arvioiden mukaiset käyvät arvot ja hankintahinnat on esitetty yllä olevassa taulukossa. Maksetut kauppahinnat maksettiin käteisellä, lukuunottamatta tiettyjä myöhemmin maksettavaksi tulevia osuuksia. Useimmissa yritysostoissa hankintahinta sisältää ehdollisen vastikkeen, joka tyypillisesti määräytyy hankintakohteen hankintahetken jälkeisen taloudellisen tuloksen perusteella. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo on määritetty hankintahetkellä, ja muutokset kirjataan tulospäätöksen kautta. KONE hankki 100 prosentin osuuden kaikista vuonna 2017 hankituista liiketoiminnoista.

Yhteenlaskettu kauppahinta Alois Kasper GmbH:sta, Shan On Engineering Company Limitedistä ja Ascensores R Casado, S.A:sta oli 20,2 miljoonaa euroa.

Laadintaperiaatteet

Hankitut liiketoiminnot

Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräysvallan lakkaamiseen saakka. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaan lukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi.

Määräysvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistusosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta hankintahetkellä.

Näiden yritysostojen alustavissa hankintamenolaskelmissa yksilöitävissä olevien omaisuuserien käyväksi nettoarvoksi arvioitiin 9,3 miljoonaa euroa, sisältäen 7,4 miljoonaa euroa huoltosopimuksia. Liikearvo kasvoi 10,9 miljoonalla eurolla. Liikearvo koostuu hankittujen markkinaosuuksien, liiketoimintaosaamisten sekä odotettujen synergioiden arvosta. Liitetiedossa 4.2 on lisätietoa liikearvosta.

Tilikauden aikana KONE teki muita yritysostoja yhteensä 14,9 miljoonalla eurolla, mistä alustavien hankintamenolaskelmien perusteella 12,2 miljoonaa euroa kohdistettiin aineettomiin hyödykkeisiin sisällyville huoltosopimuksille. Hankitut huoltosopimukset poistetaan pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa. Liitetieto 4.3 sisältää lisää tietoa aineettomista hyödykkeistä.

4.2 LIIKEARVO

Laadintaperiaatteet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvo kirjataan määrään, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankittujen varojen ja velkojen käyvästä arvosta hankintahetkellä.

Liikearvoa syntyy pääsääntöisesti merkittävimmissä yrityskaupoissa. Tällöin liikearvo kuvastaa tyypillisesti hankitun markkinaosuuden, liiketoimintaosaamisen sekä synergioiden arvoa. Liikearvon kirjanpitoarvoa testataan arvonalentumistestein.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi liikearvon tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), jotka on identifioitu sen mukaan, missä maassa ja missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. CGU:n kerrottavissa oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Ennustetut kassavirrat perustuvat

johdon arvioihin. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), jota sovelletaan sillä valuutta-alueella, jolla CGU:n voidaan katsoa sijaitsevan (maa tai liiketoiminta-alue). Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä KONEen liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Mahdollinen liikearvon arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Aiemmin kirjattua liikearvon arvonalentumistappiota ei palauteta.

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU). KONEen johtamisjärjestelmää ja -rakennetta mukaillen rahavirtaa tuottava yksikkö on tyypillisesti maakohtainen yksikkö, jossa hankittu liiketoiminta sijaitsee. Liikearvoa on kohdistettu yhteensä 24 eri CGU:lle. 5 suurinta CGU:ta vastaa 75 % koko liikearvosta. Liikearvoltaan alle kymmenen miljoonan euron CGU:ita oli yhteensä yksitoista kappaletta. CGU-kohtainen yhteenvedo liikearvon kohdentamisesta (tasearvot) on esitetty alla olevassa taulukossa:

Liikearvo/CGU, Me	31.12.2017	%	31.12.2016	%
Viisi suurinta CGU:ta	995,6	75	1 035,9	76
Viisi pienintä CGU:ta	17,9	1	19,1	1
Muut CGU:t	312,0	24	316,7	23
Yhteensä	1 325,5		1 371,8	
Keskisarvo	55,2		57,1	
Mediaani	12,3		13,2	

Liikearvon täsmäytyslaskelma

Liikearvo, Me	31.12.2017	31.12.2016
Tasearvo kauden alussa	1 371,8	1 306,7
Valuuttakurssien vaikutus	-60,9	-1,8
Lisäykset	1,5	0,1
Vähennykset	-	-
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	13,1	66,8
Tasearvo kauden lopussa	1 325,5	1 371,8

Käytetyt diskonttokorot (ennen veroja):	EMEA	Amerikka	Aasian ja Tyynenmeren alue
2017	6,32 %	8,34 %	10,21 %
2016	6,55 %	8,26 %	9,11 %

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa käytetyt tulevaisuuden rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin, CGU-kohtaisiin taloudellisiin suunnitelmiin. Käytetyt rahavirta-arviot perustuvat seuraavien kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Sitä seuraavien vuosien rahavirta on arvioitu arvonalentumistestauksen yhteydessä varovasti ilman kasvua.

CGU-kohtaisissa rahavirta-arvioissa käytetyt liiketoiminnan kasvuoletukset sekä oletukset hinta- ja kustannuskehityksestä perustuvat johdon arvioihin kysynnän ja

markkinoiden kehityksestä, joita verrataan ulkoisiin informaatiolähteisiin. Laskelmissa käytetyt tuottavuus- ja tehokkuusoletukset perustuvat sisäisiin tavoitteisiin, joiden arvioinnissa on huomioitu aiempi toteutunut kehitys. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt riskittömän koron, riskikertoimen (beta), sekä riskipreemion parametrit perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin. Rahavirta-arvioita on validoitu vertaamalla niitä KONEen markkina-arvoon.

Arvonalentumistestauksen perusteella tuloslaskelmaan ei kirjattu arvonalentu-

mistappioita. Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysi, jossa CGU-kohtaisia rahavirtoja laskettiin 10–40 prosenttia ja diskonttauskorkoja nostettiin 1–4 prosenttiyksikköä. Herkkyyssanalyysin perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalentumistappioille oli hyvin matala. CGU-kohtaiset rahavirta-arviot olivat keskimäärin 7,3 kertaa omaisuuseriä suuremmat. Vastaava kerroin viidelle suurimmalle CGU:lle oli 5,3; viidelle pienimmälle 17,9 ja vastaavasti muille CGU:ille 12,1.

4.3 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2017, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2017:			
Alkuperäinen hankintameno	359,1	243,2	602,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-117,4	-191,9	-309,3
Tasearvo kauden alussa	241,7	51,2	292,9
Tasearvo kauden alussa			
Tasearvo kauden alussa	241,7	51,2	292,9
Valuuttakurssien vaikutus	-6,5	-2,0	-8,5
Lisäykset	0,2	15,8	16,0
Vähennykset	-	-0,3	-0,3
Uudelleenluokittelut	-	1,9	1,9
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	19,6	0,0	19,6
Poistot	-31,7	-15,4	-47,1
Tasearvo kauden lopussa	223,2	51,3	274,5
31.12.2017:			
Alkuperäinen hankintameno	367,1	256,6	623,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-144,0	-205,3	-349,2
Tasearvo kauden lopussa	223,2	51,3	274,5

1.1.–31.12.2016, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2016:			
Alkuperäinen hankintameno	322,4	212,6	535,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-87,8	-175,7	-263,5
Tasearvo kauden alussa	234,6	36,9	271,5
Tasearvo kauden alussa			
Tasearvo kauden alussa	234,6	36,9	271,5
Valuuttakurssien vaikutus	1,5	0,3	1,8
Lisäykset	1,8	19,5	21,3
Vähennykset	-0,5	-0,1	-0,5
Uudelleenluokittelut	-	9,0	9,0
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	33,8	0,3	34,0
Poistot	-29,5	-14,7	-44,2
Tasearvo kauden lopussa	241,7	51,2	292,9
31.12.2016:			
Alkuperäinen hankintameno	359,1	243,2	602,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-117,4	-191,9	-309,3
Tasearvo kauden lopussa	241,7	51,2	292,9

Laadintaperiaatteet

Aineettomat hyödykkeet

Hankittujen liiketoimintojen yhteydessä tunnistetut yksilöitävissä olevat aineettomat omaisuuserät poistetaan taloudellisena pitoaikanaan. Hankitut liiketoiminnot voivat tyypillisesti olla kooltaan pieniä hissi- ja ovihuoltoliiketoimintoja, jolloin hankinnan yhteydessä tunnistetaan pääsääntöisesti

hankittujen huoltosopimusten käypä arvo. Hankitut huoltosopimukset poistetaan tasapoistoina pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa.

Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat myös hankitut patentit, tavaramerkit ja ohjelmistolisenssit. Ne poistetaan tasapoistoina taloudellisena pitoaikanaan, joka

ei yleensä ylitä viittä vuotta. Omaisuuserän tasearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina, kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut (ks. Arvonalentumiset sivulla 41) sekä jokaisen tilikauden päätyessä.

4.4 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2017, Me	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus- leasing	Kesken- eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2017:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	246,3	474,4	55,0	21,0	2,5	806,2
Kertyneet poistot	-	-93,7	-338,0	-6,1	-	-	-437,9
Tasearvo kauden alussa	6,9	152,6	136,4	48,8	21,0	2,5	368,3
Tasearvo kauden alussa							
Valuuttakurssien vaikutus	-0,1	-5,5	-6,5	-5,8	-0,6	-0,2	-18,7
Lisäykset	-	10,7	51,8	21,7	10,2	6,2	100,5
Vähennykset	0,0	-0,5	-2,1	-1,4	-0,0	-0,0	-4,1
Uudelleenluokittelut	-	16,5	5,3	-	-21,4	-2,5	-2,1
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	-	-	0,3	-	-	-	0,3
Poistot	-	-10,3	-43,3	-13,7	-	-	-67,2
Tasearvo kauden lopussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0
31.12.2017:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	263,3	502,6	56,0	9,3	6,0	844,0
Kertyneet poistot	-	-99,9	-360,8	-6,4	-	-	-467,0
Tasearvo kauden lopussa	6,9	163,4	141,8	49,6	9,3	6,0	377,0

Tilikaudella 1.1.–31.12.2017 investoinnit tuotantolaitoksiin, myynnin ja huollon asiakaspalveluun, tietotekniikkaan sekä tietojärjestelmiin, mukaan lukien uudet rahoitusleasingosimukset, olivat 116,2 (127,4) miljoonaa euroa.

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja laitteet	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Arvonalentumiset

Pitkäaikaisten aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden omaisuuserien tasearvoja arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi tilinpäätöshetkellä ja aina kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumisteissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta

johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti. Arvonalennuksen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman aikaisempien vuosien arvonalennusta kertyneillä poistoilla vähennettynä.

1.1.–31.12.2016, Me	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus- leasing	Kesken- eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2016:							
Alkuperäinen hankintameno	7,2	247,2	447,1	41,1	12,3	3,7	758,6
Kertyneet poistot	-	-85,6	-322,0	-5,6	-	-	-413,2
Tasearvo kauden alussa	7,2	161,6	125,1	35,5	12,3	3,7	345,4
Tasearvo kauden alussa							
Valuuttakurssien vaikutus	-0,1	-3,0	-1,1	1,8	-0,9	-0,0	-3,3
Lisäykset	-	11,8	54,0	27,9	12,7	1,1	107,6
Vähennykset	-0,2	-1,8	-2,3	-5,1	-1,8	-	-11,2
Uudelleenluokittelut	-	-6,7	1,3	-0,1	-1,3	-2,2	-9,0
Hankitut liiketoiminnot (liite 4.1)	-	0,6	0,3	-	-	-	1,0
Poistot	-	-10,1	-40,8	-11,2	-	-	-62,2
Tasearvo kauden lopussa	6,9	152,6	136,4	48,8	21,0	2,5	368,3
31.12.2016:							
Alkuperäinen hankintameno	6,9	246,3	474,4	55,0	21,0	2,5	806,2
Kertyneet poistot	-	-93,7	-338,0	-6,1	-	-	-437,9
Tasearvo kauden lopussa	6,9	152,6	136,4	48,8	21,0	2,5	368,3

5

PÄÄOMARAKENNE

TÄSSÄ OSIOSSA:

Tämä osio pitää sisällään seuraavat KONEen vuoden 2017 pääomarakennetta kuvaavat liitetiedot:

- 5.1 Pääomanhallinta
- 5.2 Oma pääoma
- 5.3 Rahoitusriskit ja -instrumentit
- 5.4 Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset
- 5.5 Talletukset ja lainasaamiset
- 5.6 Sijoitukset osakkuusyhtiöihin
- 5.7 Työsuhde-etuudet
- 5.8 Rahoitusleasingvelat
- 5.9 Vastuut

KONEEN KOROLLINEN
NETTOVELKA

-1 690 Me

OSAKEKOHTAINEN
OMA PÄÄOMA

5,62 e

KONEEN PÄÄOMARAKENNE

- KONEen rahavarat ovat vahvalla tasolla johtuen rahavirtaa tuottavasta sekä ennakkomaksupainotteisesta liiketoimintamallista.
- KONEen pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi.

5.1 PÄÄOMANHALLINTA

KONEen pääomanhallinnan tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua varmistaamalla jatkuvasti konsernin riittävä maksukyky ja pääoma. Tavoitteena on ylläpitää pääomarakenne, joka edesauttaa omistaja-arvon luomisessa.

KONEen liiketoimintaan sitoutunut pääoma koostuu pääasiassa nettokäyttöpääomasta, käyttöomaisuudesta ja sijoituksista, jotka rahoitetaan oman pääoman ja nettovelan avulla oheisen taulukon mukaisesti. KONEen liiketoimintamallin ja -prosessien ansiosta liiketoimintaan sitoutuneen pääoman määrä on suhteellisen alhainen. KONE pyrkii säilyttämään negatiivisen nettokäyttöpääoman taatakseen terveen rahavirran myös liiketoiminnan kasvaessa sekä ylläpitääkseen vahvan liiketoimintaan sitoutuneen pääoman tuoton.

KONEen ensisijainen rahoituksen lähde on sen operatiivisesta toiminnasta tuleva rahavirta. KONEen rahoitustoiminto hoitaa ulkoista rahoitusta, rahavaroja ja sijoituksia keskitetysti KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti. Sijoitukset tehdään ainoastaan korkean luottokelpoisuuden omaaviin vas-

tapuoliin ja pääasiassa lyhytaikaisiin instrumentteihin jatkuvan maksuvalmiuden varmistamiseksi.

KONEen pääomarakenteelle ei ole määritetty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi. Velattomuus nähdään merkittävänä vahvuustekijänä, jonka ansiosta KONE voi hyödyntää mahdollisia arvoa luovia liiketoimintamahdollisuuksia, mikäli tällaisia ilmenee. Tarvittaessa KONE voi myös hyödyntää lainanottokapasiteettiaan, mikäli merkittäviä kiinnostavia investointi- tai yrityskauppamahdollisuuksia ilmenee.

Tällaisissa tilanteissa velan määrä ja nettovelkaantumisaste saattaisivat olla korkeammalla tasolla jonkin aikaa. Vuoden 2017 lopussa KONEen rahoitus oli taattu olemassa olevilla komittoiduilla lainasopimuksilla, rahavaroilla ja sijoituksilla.

KONEen osingonmaksulle tai omien osakkeiden takaisinostolle ei ole määritettyjä tavoitteita. Hallituksen osingonja-koehdotus muodostetaan yleisten liike-

toimintanäkymien ja -mahdollisuuksien sekä kulloisenkin pääomarakenteen ja siinä ennakoitavien muutosten perusteella.*) Vuoden 2017 lopussa KONEella oli hallussaan 12 402 796 kappaletta omia B-sarjan osakkeitaan.

KONE varmistaa pääomaresurssiensa tehokkaan kohdennuksen ja käytön mittaamalla sisäisesti liiketoimintansa taloudellista tulosta, josta on vähennetty liiketoimintaan sitoutuneen pääoman kustannus. Sitoutuneen pääoman kustannus perustuu liiketoimintaan sidottuun pääomaan ja pääoman painotettuun keskihintaan (weighted average cost of capital, WACC).

Pääoman painotettua keskihintaa käytetään myös vertailutasona arvioitaessa yritysostojen, merkittävien investointien ja sijoitusten arvonluontipotentiaalia. Käytetyt arvonmääritysmenetelmät ovat takaisinmaksuaika, diskontattuun rahavirtaan perustuva malli sekä kannattavuus- ja rahavirtakertoimet.

Pääomanhallinta, Me	2017	2016	2015	2014	2013
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma:					
Liikearvo ja osakkeet	1 441,3	1 501,6	1 429,4	1 321,3	1 215,7
Muu käyttöomaisuus ¹⁾	651,5	661,2	616,9	578,9	498,4
Nettokäyttöpääoma	-875,6	-1 054,8	-983,4	-749,7	-611,5
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma yhteensä	1 217,3	1 108,0	1 062,9	1 150,5	1 102,6
Pääoma:					
Oma pääoma	2 907,4	2 795,6	2 575,5	2 062,4	1 724,6
Korollinen nettovelka	-1 690,2	-1 687,6	-1 512,6	-911,8	-622,0
Pääoma yhteensä	1 217,3	1 108,0	1 062,9	1 150,5	1 102,6
Nettovelkaantumisaste	-58,1 %	-60,4 %	-58,7 %	-44,2 %	-36,1 %
Omavaraisuusaste	49,1 %	46,8 %	45,4 %	43,6 %	43,7 %

¹⁾ Aineelliset hyödykkeet, hankitut huoltosopimukset ja muut aineettomat hyödykkeet.

*) Vuosina 2013–2017 osinkojen osuus tuloksesta on ollut 69,7–87,5 % B-sarjan osakkeelle (hallituksen ehdotus 2017).

5.2 OMA PÄÄOMA

Laadintaperiaatteet

Oma pääoma ja voitonjako

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, arvomuutos- ja suojausrahastosta, muuntoeroista, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, työsuhde-etuuksien uudelleenarvostuksesta sekä kertyneistä voittovaroista. Optio-oikeuksia käytettäessä ja laskettaessa liikkeelle uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan hallussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Arvomuutos- ja suojausrahasto

sisältää kassavirran suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset. Muuntoeroihin kirjataan hankintamenomenetelmän mukaiset ulkomaisten tytäri- ja osakkuusyhtiöiden nettoinvestointien muuntoerot. Myös ulkomaisten tytäryhtiöiden varojen ja velkojen suojausinstrumentteina käytettyjen johdannaisten ja lainojen valuuttakurssierot kirjataan muuntoeroihin. Työsuhde-etuuksien vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan työsuhde-etuuksien uudelleenarvostukseen. KONE Oyj:n ostamien omien osakkeiden hankintahinta on vähennetty kertyneistä voittovaroista. Tilikauden voitto kirjataan kertyneisiin voittovaroihin.

Kun KONE Oyj ostaa omia osakkeitaan, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset vähentävät omaa pääomaa. Kun nämä osakkeet myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä tuloverojen vaikutus, merkitään omaan pääomaan.

Voitonjako pitää sisällään yhtiökokouksen päättämät osingot ja lahjoitukset. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Osakkeet ja osakepääoma

Osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden 2017 lopussa 527 180 407. Osakepääoma oli 65,9 miljoonaa euroa ja äänten kokonaismäärä 121 305 882. A-sarjan osakkeilla on kullakin yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Tilikauden päättyessä yhtiön hallituksella oli

yhtiökokouksen helmikuussa 2015 myöntämä valtuutus osakepääoman korottamiseen ja optio-oikeuksien liikkeelle laskuun. Valtuutus on voimassa 23.2.2020 saakka.

B-sarjan osakkeilla on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus vähintään yksi ja enintään kaksi ja puoli prosenttia korkeampaan osinkoon kuin A-sarjan osakkeilla lasketuna määrälle, joka saadaan jakamalla kaupparekisteriin merkitty osakepääoma

kaupparekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärällä.

Lisätietoa

Lisätietoa optioista ja osakepohjaisista kannustinjärjestelmistä kohdassa 6.2.

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2017	76 208 712	449 960 170	526 168 882
Osakemerkintä 2013-, 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 11.5.2017		624 151	624 151
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 1.8.2017		265 478	265 478
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 7.11.2017		112 360	112 360
Osakemerkintä 2014- ja 2015 -optio-oikeuksilla 29.12.2017		9 536	9 536
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2017	76 208 712	450 971 695	527 180 407
Äänimäärä 31.12.2017	76 208 712	45 097 170	121 305 882
Osakepääoma 31.12.2017, Me	9,5	56,4	65,9

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2016	76 208 712	449 197 602	525 406 314
Osakemerkintä 2013 -optio-oikeuksilla 3.5.2016		268 598	268 598
Osakemerkintä 2013- ja 2014 -optio-oikeuksilla 2.8.2016		210 141	210 141
Osakemerkintä 2013- ja 2014 -optio-oikeuksilla 8.11.2016		283 023	283 023
Osakemerkintä 2013 -optio-oikeuksilla 30.12.2016		806	806
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	76 208 712	449 960 170	526 168 882
Äänimäärä 31.12.2016	76 208 712	44 996 017	121 204 729
Osakepääoma 31.12.2016, Me	9,5	56,3	65,8

Valtuutus omien osakkeiden ostamiseen

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous myönsi 28. helmikuuta 2017 hallitukselle valtuutuksen omien osakkeiden hankkimiseen. Omia osakkeita voidaan hankkia muun muassa yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen ja muiden järjestelyiden rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi, yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin

edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Omia osakkeita voidaan hankkia yhteensä enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta ottaen kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä.

Hankittavien osakkeiden vähimmäis- ja enimmäisvastike määräytyy sekä A- että B-sarjan osakkeen osalta hankintapäivänä Nasdaq Helsinki Oy:ssä B-sarjan osakkeelle määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella.

Vuoden 2017 aikana KONE Oyj ei hankkinut omia osakkeita.

Omat osakkeet

	Osakkeiden lukumäärä	Hankintahinta, Me
1.1.2017	12 884 141	236,7
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-2 932	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-483 448	-18,9
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joulukuu	5 035	0,2
31.12.2017	12 402 796	217,8
1.1.2016	12 240 544	210,6
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-2 923	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-391 662	-14,5
Hankinta, toukokuu	1 000 000	39,3
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, elokuu	21 752	0,8
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, lokakuu	5 554	0,2
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joulukuu	10 876	0,4
31.12.2016	12 884 141	236,7

Omien osakkeiden erittely 31.12.2017

KONE Oyj ja Konserni yhteensä	kpl	Hankintameno	Keskihinta
31.12.2016	12 884 141	236 688 327,64	18,37
28.4.2017	-2 932	-114 543,33	39,07
28.4.2017	-483 448	-18 940 033,27	39,18
20.12.2017	5 035	186 737,17	37,09
31.12.2017	12 402 796	217 820 488,21	17,56

5.3 RAHOITUSRISKIT JA -INSTRUMENTIT

KONEen liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja luottoriskejä. Näitä rahoitusriskejä hallitaan osana KONEen kokonaisriskien-

hallintaa. KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköt

hallinnoivat paikallisesti omia rahoitusriskejään noudattaen KONEen rahoituspolitiikkaa.

Laadintaperiaatteet

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Rahoituksen johdannaisinstrumentit kirjataan sopimushetkellä ja myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyrillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyrillä kyseessä oleville valuutoille. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla.

Johdannaissopimuksia solmittaessa ne luokitellaan valuuttapolitiikan mukaisesti liiketoimen tai sitovan tai erittäin todennäköisen osto- tai myyntisopimuksen suojaukseksi. Näistä osa luetaan mukaan rahavirran suojauslaskentaan, saamisten tai velkojen käyvän arvon muutosten suojaukseksi tai ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojaukseksi.

Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa ja suojaussuhteelle asetettujen tehokkuusvaatimusten täyttyessä sitovia tai erittäin todennäköisiä osto- ja myyntisopimuksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman kautta suojausrahastoon. Tehottoman osuuden voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan osto- ja myyntien oikaisueriin. Suojausrahastoon kirjattu käyvän arvon muutosten kertymä siirretään tuloslaskelmaan osto- ja myyntien oikaisueriin suojattujen osto- ja myyntien toteutuessa. Mikäli rahavirran suojauslaskennan

piiriin kuuluva johdannainen erääntyy tai myydään tai suojaussuhde ei enää täytä suojauslaskennan ehtoja, jo aikaisemmin laajaan tuloslaskelmaan kirjattu arvonnmuutosten kertymä jää suojausrahastoon ja tuloutetaan ennakoitujen osto- tai myyntien mukaisesti. Mikäli suojatun osto- tai myyntin toteutumista ei voida enää pitää todennäköisenä, kirjataan arvonnmuutosten kertymä välittömästi tuloslaskelmaan osto- ja myyntien oikaisueriin. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojattava riski sekä suojaussuhde dokumentoidaan suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan ennen suojauslaskennan aloittamista sekä vähintään neljännesvuosittain sen jälkeen.

Johdannaisten, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kohdennetaan tuloslaskelman kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti: operatiivisia eria suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja monetaarisia eria suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasaamisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia sähkönostoja varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisueräksi.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten konsolidoinnissa syntyvää muuntoeroa vastaan tehtyjen valuuttasuojauksen käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan laajan

tuloslaskelman kautta muuntoeroihin ja tuloutetaan sieltä, mikäli nettoinvestoinnista tai sen osasta luovuttaisiin.

Koron- ja valuuttavaihtosopimusten tilikaudella toteutuneet ja siirtyvät korot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa siirtosaamisissa ja -veloissa.

Lainat

Lainat luokitellaan arvostusluokkaan muut rahoitusvelat. Lainat kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon transaktiokustannuksilla vähennettynä. Myöhemmin lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Lainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Hankintamenua laskettaessa huomioidaan vain olennaiset transaktiokulut. Lainasaamisiin ja talletuksiin kirjataan arvonalentuminen niissä tapauksissa, joissa kirjanpidon tasearvo on korkeampi kuin niistä arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Sijoitukset yritystodistuksiin, lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin, korkorahastoihin tai muihin vastaaviin rahamarkkinainstrumentteihin sisällytetään lainasaamisiin ja talletuksiin.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Rahoitukseen liittyvät luottoriskit

KONEella on merkittäviä rahavaroja ja sijoituksia. Vastapuoliriskin hajauttamiseksi KONE sijoittaa varansa erittäin likvideihin korkorahastoihin sekä talletuksiin useaan eri pankkiin. Hallitus hyväksyy sijoituskohteiden valintaa ohjaavat globaalit vastapuolilimiitit. Rahoituksen luottoriskiä

laskettaessa huomioidaan kaikki olemassaolevat positiot kuten rahat pankkatileillä, sijoitukset ja talletukset sekä muut kyseisen pankin kanssa tehdyt rahoitustransaktiot kuten johdannaisopimukset. Yhteistyöpankkeja ja muita sijoituskohteita valittaessa hyväksytään vain vastapuolet, joilla

on korkea luottokelpoisuus. Jokaisen limiitin koko heijastaa vastapuolen luottokelpoisuutta. Vastapuolien luottokelpoisuutta seurataan jatkuvasti ja tarvittavat toimenpiteet sovitaan tapauskohtaisesti, mikäli luottokelpoisuudessa arvioidaan tapahtuneen merkittävä muutos.

Rahoitus- ja maksuvalmiusriskit

KONEen rahavarat olivat 496,5 (589,2) miljoonaa euroa ja sijoitukset 1 566,1 (1 494,4) miljoonaa euroa 31.12.2017. KONEen rahoitustoiminto hallinnoi keskitetysti valtaosaa rahavaroista ja sijoituksista, mutta osa varoista sijaitsee hajaautetusti pankkatileillä ja paikallisissa sijoituksissa useassa KONE-maassa. Muutokset

paikallisissa sääntelyissä tai niiden tulkinnoissa voivat kuitenkin tulevaisuudessa vaikuttaa rahavarojen ja sijoitusten sijaintiin. Vuonna 2016 solmitun 800 miljoonan euron syndikoidun luottolimiittisopimuksen eräpäivää jatkettiin 2017 vuodelle vuoteen 2022. Vuonna 2016 tutkimus- ja tuotekehitystarkoitukseen nostettu Euroo-

pan investointipankin (EIP) laina 160 miljoonaa euroa erääntyy 2021. Lainan käypä arvo lasketaan diskonttaamalla kassavirrat käyttäen tilinpäätöshetken velkakorkoja (käypien arvojen taso 2). KONEella on lisäksi 500 miljoonan euron ei-kommitoitu yritystodistusohjelma.

Korkoriskit

KONEen yhteenlasketut rahat ja sijoitukset olivat tilinpäätöshetkellä 2 062,6 (2 083,6) miljoonaa euroa. KONEen korollinen velka oli tilinpäätöshetkellä 387,4 (405,4) miljoonaa euroa ja muodostui korollisista rahoitusveloista, 224,8 (218,1) miljoonaa euroa, yritystojen optioveloista, 10,3 (10,5) miljoonaa euroa sekä työsuhde-etuuksista, 152,2 (176,7) miljoonaa euroa. Korollisesta rahoitusvelasta, joka konsernin rahavirtalaskelmassa esitetään osana rahavirtaa rahoitustoiminnasta, ei vuonna 2017 tuottanut materiaalista rahavirtaa.

KONEen sijoitukset on pääosin sijoitettu alle vuoden pituisiin maturiteetteihin. Näin ollen korkotason muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta sijoitusten markkina-arvoihin. Sen sijaan korkotason muutokset voivat vaikuttaa tuleviin korkotuottoihin.

Korkoriskien herkkyyksianalyysia laadittaessa on korollisen nettorahoitusvelan oletettu pysyvän vuoden 2017 lopun tasolla koko seuraavan tilikauden ajan. Herkkyyksianalyysi näyttää yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutuksen alle vuoden pituiseen korkoperiodiin sidotulle

nettorahoitusvelalle, -2 024,9 (-2 060,0) miljoonaa euroa, nettokorkotuotoissa. Vuodelle 2018 yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa merkitsisi 20,2 (20,6) miljoonan euron muutosta nettokorkotuotoissa. Korkoriskien herkkyyksianalyysi on laskettu ennen veroja.

Korkotason muutoksella ei ole olennaista vaikutusta työsuhde-etuuksien, rahoitusvelkojen tai yritystojen optiovelkojen nettokorkoihin.

Rahoitusveloitteiden ja koronmaksujen erääntyminen

Me	31.12.2017				31.12.2016			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset lainat	-	-160,0	-	-160,0	-	-1,0	-160,0	-161,0
Rahoitusleasingvelat	-14,9	-33,5	-1,1	-49,5	-13,9	-33,1	-1,7	-48,7
Käytetyt pankkilemmiitit	-15,2	-	-	-15,2	-1,1	-	-	-1,1
Koronmaksut	-0,4	-0,5	-	-0,9	-0,0	-0,1	-0,0	-0,2
Yritystojen optiovelat	-10,3	-	-	-10,3	-10,5	-	-	-10,5
Työsuhde-etuudet	-	-	-152,2	-152,2	-	-	-176,7	-176,7
Korottomat rahoitusvelat								
Ostovelat	-705,1	-	-	-705,1	-743,3	-	-	-743,3
Johdannaisopimukset								
Pääomasaamiset	2 302,5	88,1	-	2 390,6	2 530,9	98,3	-	2 629,2
Pääomamaksut	-2 267,1	-90,2	-	-2 357,4	-2 508,8	-98,5	-	-2 607,3
Nettomaksut	-710,6	-196,1	-153,3	-1 060,0	-746,8	-34,5	-338,4	-1 119,7

Rahoitusvarojen ja -velkojen arvot luokittain

		Liite	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja saamiset	Myytävässä olevat sijoitukset	Muut rahoitusvarat ja -velat	Tasearvo yhteensä
2017 Tase-erä, Me							
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		5.4			114,5		114,5
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	5.5		0,7			0,7
Työsuhde-etuudet		5.7				11,5	11,5
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 614,8			1 614,8
Johdannaisvarat			35,6				35,6
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	5.5		1 568,8			1 568,8
Rahavarat	I			496,5			496,5
Rahoitusvarat yhteensä			35,6	3 680,9	114,5	11,5	3 842,5
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					194,7	194,7
Työsuhde-etuudet	I	5.7				152,2	152,2
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					14,9	14,9
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					15,2	15,2
Yritystojen optiovelat	I		10,3				10,3
Ostovelat						705,1	705,1
Johdannaisvelat			12,4				12,4
Maksamattomat yrityskauppahinnat						17,6	17,6
Rahoitusvelat yhteensä			22,7	-	-	1 099,8	1 122,4

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista. I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

		Liite	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja saamiset	Myytävässä olevat sijoitukset	Muut rahoitusvarat ja -velat	Tasearvo yhteensä
2016 Tase-erä, Me							
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		5.4			124,9		124,9
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	5.5		7,4			7,4
Työsuhde-etuudet		5.7				-	-
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 573,7			1 573,7
Johdannaisvarat			33,9				33,9
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	5.5		1 496,6			1 496,6
Rahavarat	I			589,2			589,2
Rahoitusvarat yhteensä			33,9	3 666,8	124,9	-	3 825,6
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					203,1	203,1
Työsuhde-etuudet	I	5.7				176,7	176,7
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					13,9	13,9
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					1,1	1,1
Yritystojen optiovelat	I		10,5				10,5
Ostovelat						743,2	743,2
Johdannaisvelat			40,3				40,3
Maksamattomat yrityskauppahinnat						26,7	26,7
Rahoitusvelat yhteensä			50,8	-	-	1 164,8	1 215,6

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista. I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

Johdannais-sopimukset

Kaikki johdannais-sopimukset on tehty KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti suojautumistarkoituksessa. Valtaosa valuuttatermiineistä ja valuuttavaihtosopimuksista erääntyy vuoden kuluessa. Sähkötermiinit erääntyvät vuoden kuluessa.

Valuuttatermiinien ja valuuttavaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tun-

nettuja arvostusmalleja (käypien arvojen taso 2). Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta (käypien arvojen taso 1). Rahoitus-sopimuksia solmitaan vain vastapuolten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus. Näiden vastapuolten ja KONEen luottokelpoisuus huomioidaan laskettaessa avoimien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa mahdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomus tai konkurssi. Johdannaisiin perustuvat saamiset vastapuolilta olisivat netotuksen jälkeen 26,9 (17,6) miljoonaa euroa ja velvoitteet 3,7 (24,0) miljoonaa euroa.

Johdannais-sopimusten käyvät arvot, Me	Johdannais-varat 31.12.2017	Johdannais-velat 31.12.2017	Netto käypä arvo 31.12.2017	Netto käypä arvo 31.12.2016
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset				
Rahavirran suojauslaskennassa	23,3	-10,3	13,0	-14,5
Muut suojaukset	12,3	-1,9	10,5	8,6
Sähkötermiinit	-	-0,3	-0,3	-0,4
Yhteensä	35,6	-12,4	23,2	-6,4

Johdannais-sopimusten nimellisarvot, Me	31.12.2017	31.12.2016
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset		
Rahavirran suojauslaskennassa	1 068,4	1 157,4
Muut suojaukset	1 321,2	1 471,9
Sähkötermiinit	1,0	1,6
Yhteensä	2 390,6	2 630,9

5.4 OSAKKEET JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset olivat 111,3 ja 3,1 miljoonaa euroa (121,8 ja 3,0 miljoonaa euroa) ja luokitellaan myytävissä oleviksi sijoituksiksi.

Osakkeet sisältävät 19,9 %:n omistuksen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (TELC). TELC on sijoitus listaamattomiin osakkeisiin ilman notee-

rattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. TELCin osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. TELC esitetään myy-

tävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintamenoon.

Muut myytävissä olevat sijoitukset sisältävät omistuksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä. Omistukset on arvostettu hankintamenoon, koska luotettavia käypiä arvoja ei ole saatavilla.

Laadintaperiaatteet

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset luokitellaan myytävissä oleviksi sijoituksiksi.

Osakkeisiin sisältyvät pitkäaikaiset strategiset sijoitukset ovat sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. Kyseisten osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa

koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. Kyseiset osakkeet esitetään myytävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintamenoon.

Muut myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos kirjataan laajan tuloslaskelman kautta oman pääoman arvon-

muutos- ja suojausrahastoon, kunnes erät myydään, erääntyvät tai muuten käytetään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, jolloin kumulatiivinen omaan pääomaan kirjattu arvomuutos kirjataan kyseisen tilikauden tulokseen.

Luotettavan markkina-arvon puuttuessa myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

5.5 TALLETUKSET JA LAINASAAMISET

Talletukset ja lainasaamiset, Me	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset lainasaamiset	0,7	7,4
Lyhytaikaiset lainasaamiset	2,8	2,2
Lyhytaikaiset talletukset	1 566,1	1 494,4
Yhteensä	1 569,5	1 504,0

Lainasaamisten käyvät arvot eivät oleellisesti poikkea tasearvoista. Lyhytaikaiset talletukset erääntyvät vuoden sisällä ja koostuvat pääosin lyhytaikaisista pankkitalletuksista ja rahamarkkinainstrumenteista.

5.6 SIIJOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖIHIN

Sijoitukset osakkuusyhtiöihin, Me	31.12.2017	31.12.2016
Tasearvo kauden alussa	5,0	4,4
Valuuttakurssien vaikutus	-0,4	-0,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta verojen jälkeen	-1,1	1,2
Saadut osingot	-1,0	-0,5
Vähennykset	-1,2	-0,0
Tasearvo kauden lopussa	1,4	5,0

Osakkuusyhtiöistä esitetty taloudellinen informaatio perustuu viimeisimpiin saatavilla oleviin virallisiin tilinpäätöksiin ja käytettävissä oleviin ennusteisiin vuodelle 2017.

KONEen osakkuusyhtiöiden ennusteisiin perustuva tilikauden voitto vuonna 2017 oli -2,7 miljoonaa euroa. Viimeisten virallisten tilinpäätösten perusteella KONEen osakkuusyhtiöiden taseiden

loppusumma oli yhteensä 8,7 miljoonaa euroa ja oma pääoma 5,4 miljoonaa euroa. Yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2016 oli 18,0 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 0,2 miljoonaa euroa.

Laadintaperiaatteet

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pää-

omaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista. Konsernin investoinnit osakkuusyhtiöihin hankinta-ajankohtana, mukaan lukien osakkuusyhtiöiden oman pääoman muutokset hankinta-ajankohdan jälkeen, on esitetty

taseessa kohdassa "Osuudet osakkuusyhtiöissä". Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista sisältää myös vaiheittaisessa hankinnassa aikaisemmin omistetun osuuden uudelleenarvostustuloksen.

Liiketapahtumat osakkuusyhtiöiden kanssa, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tavaroiden ja palveluiden myynnit	0,1	0,0
Tavaroiden ja palveluiden ostot	11,1	20,9

Osakkuusyhtiövelat

Velat osakkuusyhtiöille, Me	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	0,3	1,9
Siirtovelat	-	0,2
Yhteensä	0,3	2,1

5.7 TYÖSUHDE-ETUUKSET

KONEella on eri maissa useita erilaisia etuusjärjestelyjä, joista osa on maksupohjaisia ja osa etuuspohjaisia. Suurin osa järjestelyistä on maksupohjaisia.

KONEen merkittävimmät rahastoidut etuusjärjestelyt ovat Ison-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. KONE rahastoi varoja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin paikallisten säännösten mukaisesti. Rahastoituja varoja hallinnoivat konsernin ulkopuoliset rahastonhoitajat. Varat allokoitetaan osakkeisiin ja kiinteäkorkoisiin sijoitusinstrumentteihin, jotta tuottoaste vastaisi tavoitetasoa valitulla riskirakenteella. Riippumattomat aktuaarit suorittavat vastuuden arvostamisen. Vakuutusmatemaattisissa eläkevastuulaskelmissa käytettävät diskonttokorot määräytyvät markkinakorkokannan mukaan.

Ison-Britanniassa eläkejärjestely perustuu Ison-Britannian eläkevalvontaviranomaisen antamaan ohjeistukseen. Etuuspohjainen eläkejärjestely on ollut suljettu uusilta jäseniltä maaliskuusta 2002 lähtien ja sitä hallinnoidaan eläkesäätiön kautta (KONE Pension Trustees Ltd).

Yhdysvalloissa osa työntekijöistä kuuluu rahastoidun etuusjärjestelyyn eläkejärjestelyyn piiriin, jota hallinnoi KONE Inc:n eläkekomitea. Eläkejärjestelyn lisäksi KONE

tarjoaa työsuhteen jälkeisen sairaus- ja henkivakuutusjärjestelyn. Kyseisiä, pääasiassa rahastoimattomia järjestelyjä käsitellään IFRS:ssä etuusjärjestelyinä. Lisäksi Yhdysvalloissa KONE on osallisena usean työnantajan yhteisessä työntekijöiden etuusjärjestelyssä. Tässä maksupohjaisessa etuusjärjestelyssä KONE maksaa tehtyihin työtunteihin perustuvia maksuja. KONEen vastuu on rajoitettu näihin maksuihin.

KONEen merkittävimmät rahastoimattomat etuusjärjestelyt ovat Saksassa, Italiassa (Trattamento di Fine Rapporto, työsuhteen päättymiseen liittyvät etuusjärjestelyt) ja Ruotsissa. Saksan ja Italian järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Ruotsissa eläketurva on järjestetty sekä maksupohjaiseen että rahastoimattomaan etuusjärjestelyyn (ITP, Industrins och handelns tilläggspension) perustuen.

KONEella on maksupohjaisia eläkejärjestelyitä ja muita työsuhteen jälkeisiä etuusjärjestelyitä useimmissa maissa. Maksupohjaisissa järjestelyissä maksetut etuudet kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jonka aikana ne ovat syntyneet. KONEen ei tarvitse kirjata velkaa, koska KONEen vastuu rajoittuu maksuperusteisiin kuluihin.

Suomessa maksupohjainen eläkejärjestely perustuu Työntekijän eläkelakiin (TyEL), jonka mukaan eläke-etuudet perustuvat suoraan edunsaajan ansioihin. Järjestelyyn kuuluvia varoja ylläpitävät eläkevakuutusyhtiöt.

Etuusjärjestelyt altistavat KONEen useille riskeille: Etuusjärjestelyjen velvoitteiden arvostamisessa käytetyt diskonttokorot määrittävät yrityslainojen tuottoja käyttäen. Yrityslainojen tuottojen aleneminen korottaa etuusjärjestelyjen velvoitteen nykyarvoa. Jos etuusjärjestelyjen varojen tuotto on heikompi kuin yrityslainojen tuotto, voi se johtaa järjestelyjen rahoitusvajeeseen. Nämä mahdolliset vajeet voivat velvoittaa KONEen tekemään lisäsuorituksia etuusjärjestelyihin.

Jotkin KONEen etuusjärjestelyistä ovat kytketty yleiseen inflaatioon ja palkkatason kehitykseen. Korkeampi inflaatio ja palkkataso johtaa korkeampaa etuusjärjestelyjen nykyarvoa.

Osa etuusjärjestelyistä velvoittaa KONEen tarjoamaan elinaikaisia etuuksia edunsaajille. Elinaikadotteen nouseminen nostaa näiden järjestelyjen velvoitteen nykyarvoa.

Laadintaperiaatteet

Työsuhte-etuudet

Konsernilla on lukuisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuusjärjestelyiksi. Eläkejärjestelyt rahoitetaan yleensä työntekijöiden ja asianomaisten konserniyhtiöiden suorituksina eläkevakuutusyhtiöille tai -rahastoille. Eläkekulut ja -vastuut perustuvat paikallisten viranomaisen tai riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen laskelmiin. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Etuusjärjestelyissä järjestelyissä eläkekustannukset määritetään käyttäen ennakoitua

etuuksien laskentaa (projected unit credit method). Tämän menetelmän mukaan eläkemeno kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen säännönmukaisesti tekemien laskelmien ja järjestelyistä johtuvien velvoitteiden sekä järjestelyihin kuuluvien varojen arvostusten perusteella. KONE esittää etuusjärjestelyihin kuuluvat tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot henkilöstökuluissa ja nettokorot rahoituskuluissa.

Eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien

varojen tilinpäätöspäivän käyväällä arvolla. Vakuutusmatemaattisten etuusjärjestelyjen eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy markkinakorkokannan mukaan. Työsuhte-etuuksien uudelleenarvostukset kirjataan muun laajan tuloksen eriin. Työkyvyttömyyseläkevastuu, jonka määrä riippuu työntekijän palvelusajasta, arvostetaan sillä perusteella, miten todennäköistä työkyvyttömyyseläkekorvauksen suorittaminen on sekä minkä pituiselta palvelusajalta korvausta maksetaan. Työsuhte-etuusvelka esitetään osana korollista nettovelkaa.

Eläkevelvoitteet taseessa, Me	31.12.2017	31.12.2016
Työsuhte-etuudet		
Etuusjärjestelyt	124,7	159,4
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	16,0	17,3
Yhteensä	140,7	176,7

	31.12.2017		31.12.2016	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Eläkeveloitteet taseessa, Me				
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	83,6	0,7	83,0	0,8
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	468,8	16,3	474,3	17,5
Varojen käypä arvo	-427,7	-1,1	-397,8	-1,0
Yhteensä	124,7	16,0	159,4	17,3

	31.12.2017		31.12.2016	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Taseen eläkeveloitteiden täsmäytys				
Veloitteet työsuhte-etuuksista tilikauden alussa	159,4	17,3	151,1	18,2
Saamiset työsuhte-etuuksista tilikauden alussa	-	-	-8,4	-
Nettovelvoite tilikauden alussa	159,4	17,3	142,6	18,2
Valuuttakurssien vaikutus	-6,4	-2,1	2,1	0,6
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut	17,8	1,2	14,2	0,9
Uudelleenarvostus	-9,6	-0,2	18,6	-2,0
Maksetut suoritukset	-36,5	-0,2	-16,3	-0,5
Uudelleenluokittelut	-	-	-1,9	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	124,7	16,0	159,4	17,3
Veloitteet työsuhte-etuuksista tilikauden lopussa	136,3	16,0	159,4	17,3
Saamiset työsuhte-etuuksista tilikauden lopussa	-11,5	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	124,7	16,0	159,4	17,3

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me		
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	191,7	184,8
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	17,8	14,2
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	1,2	0,9
Yhteensä	210,7	199,9

	1.1.–31.12.2017		1.1.–31.12.2016	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me				
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	13,9	0,6	12,0	0,3
Nettokorkokulu	3,2	0,6	3,5	0,6
Aikaisempien kausien työsuoritukseen perustuvat menot	0,6	-	-0,1	-
Veloitteiden täyttäminen	-	-	-	-
Järjestelyjen supistaminen	0,0	-	-1,1	-
Yhteensä	17,8	1,2	14,2	0,9

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 23,3 (55,6) miljoonaa euroa.

Etuuspohjaiset järjestelyt: Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset	1.1.–31.12.2017		1.1.–31.12.2016	
	Eurooppa	Yhdysvallat	Eurooppa	Yhdysvallat
Diskonttokorko (%)	2,49	3,51	2,45	3,97
Tuleva palkankorotusolettamus (%)	2,8	4,0	2,9	4,0
Eläkkeiden korotusolettamus (%)	2,9	4,0	2,9	4,0

Etuuspohjaisen veloitteen herkkyyden vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksille	Vaikutus etuuspohjaiseen veloitteeseen	
	31.12.2017	31.12.2016
Diskonttokorko, +0,25 %-yksikköä	-3,9 %	-3,9 %
Diskonttokorko, -0,25 %-yksikköä	3,6 %	4,4 %
Eläkkeiden korotusolettamus, +0,25 %-yksikköä	2,1 %	2,0 %
Eläkkeiden korotusolettamus, -0,25 %-yksikköä	-2,0 %	-1,9 %

Edellä esitetty herkkyyshanalyysi kattaa 75 (78) prosenttia KONEen etuuspohjaisen veloitteen kokonaismäärästä. Herkkyydet on laskettu muuttamalla yhtä muuttujaa kerrallaan muiden pysyessä vakiona.

5.8 RAHOITUSLEASINGVELAT

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia koneisiin ja kalustoon sekä kiinteistöihin. Sopimusehdot vaihtelevat tapauskohtaisesti.

Me	31.12.2017	31.12.2016
Vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	15,3	14,7
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	34,7	34,3
Yli viiden vuoden kuluttua	2,6	2,3
	52,6	51,3
Kertymättömät rahoituskulut	-3,0	-2,6
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	49,6	48,7

Me	31.12.2017	31.12.2016
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	14,9	13,9
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	33,5	33,1
Yli viiden vuoden kuluttua	1,1	1,7
Yhteensä	49,6	48,7

Laadintaperiaatteet

Vuokrasopimukset

Konsernilla on vuokrasopimuksia, jotka käsitellään konsernituloslaskelmassa vuokratuluna, joka jaksotetaan tasaisesti vuokraajalle. Rakennuksia sekä koneita ja kalustoa koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiseen

liittyvistä riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon, ja siitä tehdään poistot. Vuokraveloitukset rahoituskuluilla vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Maksusuori-

tukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy samana.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut rakennukset, koneet ja laitteet poistetaan joko käyttöaikanaan tai vuokrasopimuksen aikana siten, että poistoajaksi valitaan näistä lyhyempi.

5.9 VASTUUT

Vastuut, Me	31.12.2017	31.12.2016
Takaukset		
Muiden puolesta	5,0	11,2
Muut vuokrasopimukset	294,5	315,6
Yhteensä	299,5	326,8

Pankit ja rahoituslaitokset ovat antaneet takauksia KONEen tytäryhtiöiden normaalin liiketoiminnan vastuiden vakuudeksi enintään 1 341,7 (1 411,4) miljoonan euron arvosta 31.12.2017. Konserni vuokraa autoja, koneita, kalustoja sekä kiinteistöjä ehdoiltaan vaihtelevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat, Me

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Yhden vuoden kuluessa	73,0	73,1
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	161,3	162,6
Yli viiden vuoden kuluttua	60,2	79,9
Yhteensä	294,5	315,6

Tilikauden tulokseen sisältyy 97,6 (87,6) miljoonaa euroa vuokratulua.

6

MUUT

6.1 JOHDON HENKILÖSTÖETUUKSET

Yhtiön johto koostuu hallituksesta ja johtokunnasta.

Johdolle maksetut palkat ja palkkiot, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Palkat ja palkkiot	7,9	8,0
Osakeperusteiset maksut	22,2	14,4
Yhteensä	30,1	22,4

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut kuluksi kirjatut palkat ja palkkiot, 1 000 e ²⁾

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Herlin Antti, hallituksen puheenjohtaja ¹⁾	529,0	528,5
Herlin Jussi, hallituksen varapuheenjohtaja	113,5	105,8
Ehrnrooth Henrik, toimitusjohtaja ¹⁾	750,0	750,0
Alahuhta Matti	41,5	36,5
Brunila Anne	41,5	37,0
Herlin Iiris	40,5	36,0
Kant Ravi	46,5	42,5
Kaskeala Juhani	42,0	37,5
Pietikäinen Sirpa	40,5	36,5
Yhteensä	1 645,0	1 610,3

¹⁾ Tilikaudelta 2017 Antti Herlinille on lisäksi kertynyt suoriteperusteisesti bonusta 399 152 euroa ja Henrik Ehrnroothille 540 750 euroa. Nämä maksetaan vuoden 2018 aikana. Lisäksi Henrik Ehrnroothille huhtikuussa 2017 maksettu osakeperusteinen palkkio tilikaudelta 2016 oli 3 322 885 euroa.

²⁾ Sisältävät myös yhtiökokouksen 28.2.2017 päättämät hallituksen vuosipalkkiot KONE Oyj:n osakkeina.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2017 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 399 152 euroa bonusta vuodelta 2017 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 500 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 83. Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen

eläkemeno oli 150 120 euroa vuonna 2017. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Henrik Ehrnroothin peruspalkka vuonna 2017 oli 750 000 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 540 750 euroa bonusta vuodelta 2017. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 83. Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kannus-

tinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän mukaan mahdollinen palkkio perustuu KONEen liikevaihdon ja liikevoiton kasvuun. Huhtikuussa 2017 vuodelta 2016 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 322 885 euroa koostuen 36 715 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2017 kertynyt ja huhtikuussa 2018 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 35 031 KONEen B-sarjan osaketta lisättynä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen eläkemeno oli 255 825 euroa vuonna 2017. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä

sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu kiinteästä peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin niin, että se on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta. Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää taulukosta sivulla 83. Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2017 yhteensä 246 323 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalk-

kio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuodelta 2017 kertynyt ja huhtikuussa 2018 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 182 169 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään 15 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Hallituksen jäsenen Matti Alahuhdan (toimitusjohtaja 31.3.2014 saakka) eläkevastuuvelan määrä taseessa 31.12.2017 on 6,3 miljoonaa euroa ja KONEen kuukausittain hänelle maksama eläke on 21 723 euroa (joulukuu 2017).

6.2 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Yhtiössä on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto) ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 450 henkilölle. Molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Yhtiön hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä

osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahasuorituksen palautusvelvollisuus työ- tai toimisuhteen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päättymisestä. Osana ylimmän johdon osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite ylimmän johdon omistukselle.

Osana aikaisempaa osakepohjaista kannustinjärjestelmää luovutettiin huhtikuussa 2017 ylimmälle johdolle 483 448 osaketta tilikauden 2016 tavoitteiden toteutumisen

perusteella. Tilikauden 2017 aikana em. luovutetuista osakkeista yhtiölle palautui 5 035 kappaletta. Huhtikuussa 2018 ylimmälle johdolle tullaan luovuttamaan 372 560 osaketta tilikauden 2017 tavoitteiden toteutumisen perusteella. Muille erikseen määriteltäville avainhenkilöille luovutetaan tammikuussa 2020 yhteensä 354 610 osakkeen arvoinen palkkio vähennettynä määrällä, joka tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut.

Optio-oikeudet

KONE Oyj:llä oli tilikauden 2017 aikana liikkeelle laskettuna kolme optio-ohjelmaa. Optio-oikeuksilla kannustetaan konsernin avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnte- koon omistaja-arvon kasvattamiseksi ja pyritään vahvistamaan heidän sitoutumis- taan yritykseen tarjoamalla kansainvälisesti kilpailukykyinen kannustinjärjestelmä. Optio-ohjelmien piiriin eivät kuulu yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, joh- tokunnan jäsenet eivätkä muut sellaiset avainhenkilöt, jotka olivat ennen vuotta 2016 mukana muissa osakepohjaisissa kannustinohjelmissa kuin optio-ohjelmissa.

Optio-oikeuksia 2013 annettiin yhtiön hallituksen 24. tammikuuta 2013 teke- mällä päätöksellä, perustuen varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annettiin noin 480 konsernin avainhen- kilölle. Optio-oikeuksia annettiin yhteensä enintään 750 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) KONE Oyj:n B-sarjan uutta osaketta. Osakkeiden merkintäaika oli 1.4.2015– 30.4.2017. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2015, ja optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015, koska KONE-konsernin tilikausien 2013–2014 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 514 278 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 11,5 miljoonaa euroa tilikauden 2017 aikana.

Optio-oikeuksia 2014 annettiin yhtiön hallituksen 20. joulukuuta 2013 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annettiin noin 530 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2016, ja optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016, koska KONE-konsernin tilikausien 2014–2015 taloudel- linen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin yhteensä 484 172 uutta B-sarjan osaketta. Osake- merkinnöistä saatu merkintähinta oli 12,9 miljoonaa euroa tilikauden 2017 aikana. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 31,80 euroa osak- keelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauk- sissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen

määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2017 on 26,65 euroa osakkeelta.

Optio-oikeuksia 2015 annettiin yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutuk- seen perustuen. Optio-oikeuksia an- netaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hal- lussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2017, ja optio-oikeudet 2015 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2017, koska KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudel- linen kehitys on ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kil- pailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2015 merkittiin yhteensä 13 075 uutta B-sarjan osaketta. Osake- merkinnöistä saatu merkintähinta oli 0,4 miljoonaa euroa tilikauden 2017 aikana. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 36,20 euroa osak- keelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauk- sissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2017 on 32,05 euroa osakkeelta.

Optio- oikeudet	Optio- ohjelmien perusteella henkilöstölle myönnetyt	Henkilöstölle myönnettyistä toteuttamatta olevat optio- oikeudet	Tytäryhtiön hallussa olevat 31.12.2017	B-osakkeiden määrä, jonka yksi optio-oikeus oikeuttaa merkitemään	Osake- merkintä- hinta, e	Osakkeiden merkintäaika
2013	695 000	-	-	2	22,45	1.4.2015–30.4.2017
2014	1 367 000	869 698	133 000	1	26,65	1.4.2016–30.4.2018
2015	1 409 000	1 355 925	131 000	1	32,05	1.4.2017–30.4.2019
Yhteensä	3 471 000	2 225 623	264 000			

Ulkona olevien optio-oikeuksien määrän muutos	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 1.1.	3 020 009	3 577 858
Myönnetyt optio-oikeudet	0	0
Palautetut optio-oikeudet	-40 000	-170 000
Rauenneet optio-oikeudet	0	0
Käytetyt optio-oikeudet	-754 386	-387 849
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 31.12.	2 225 623	3 020 009
Toteutettavissa olevat optio-oikeudet 31.12.	2 225 623	1 611 009

Optio-ohjelmien arvonmääritys on tehty käyttäen Black-Scholes -arvonmääritysmallia. Käypien arvojen määritysparametrejä ovat:

	2015	2014	2013 *)
Osakehintaa myöntämishetkellä, e *)	37,37	32,40	58,50
Alkuperäinen merkintähinta, e *)	36,20	31,80	58,25
Voimassaoloaika (vuotta)	4,4	4,4	4,3
Odotettu volatilitteetti, %	24	24	24
Riskitön korko, %	0,6	1,9	1,6
Myöntämispäivänä määritelty option käypä arvo, e	8,44	7,83	13,13

*) 2013-optio-ohjelman osalta lukuja ei ole oikaistu joulukuussa 2013 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:2) suhteen.

Osakkeen merkintähintaa alennetaan ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

Laadintaperiaatteet

Osakeperusteiset maksut

Optio-ohjelmien optio-oikeudet on arvoitettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon niiden optioiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus syntymisajanjakson aikana. Käypä arvo määritetään Black-Scholes-hinnoittelumallilla. Ei-markkinaperusteisten ehtojen (liikevaihdon ja liikevoiton kasvutavoitteet) vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa niiden optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta optioiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Optio-oikeuksia

käytettäessä ja annettaessa uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan halussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää konsernin ylimmälle johdolle ja muille avainhenkilöille. Osakepalkkiojärjestelmät sisältävät sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava

määrä perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus. Ei-markkinaperusteisten ehtojen (liikevaihdon ja liikevoiton kasvutavoitteet) vaikutuksia ei sisällytetä etuuskäypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Rahana maksettava etuus on järjestelystä aiheutuvien verojen ja veronluonteisten maksujen määräinen. Se kirjataan velaksi myöntämishetkellä ja jokaisena tilinpäätöshetkenä arvioitujen osakkeina maksettavien etuuskäypään arvoon ja jaksotetaan kertyneen työajan mukaan. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Osakeperusteisten maksujen kuluvaikutus, Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Osakkeina maksettavat	17,1	17,0
Rahana maksettavat	19,0	16,4

Osakkeet ja osakkeenomistajat

KONEEN OSAKE

KONEella on kaksi osakesarjaa: A ja B. Ainoastaan B-sarjan osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti KONEen B-sarjan osakkeilla alkoi 2.1.1967.

Äänioikeudet

A-sarjan osakkeilla on kullakin yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni.

Osinkopolitiikka

KONEella ei ole määriteltyä osinkopolitiikkaa. Osingonjaossa B-sarjan osakkeille on maksettava enemmän osinkoa kuin A-sarjan osakkeille.

Eri osakesarjoille maksettavan osingon erotus on vähintään 1 prosentti ja enintään 2,5 prosenttia laskettuna osakkeen kirjanpidollisesta vasta-arvosta, joka on 0,125 euroa.

Päätöskurssit (e)

31.12.2017	44,78
31.12.2016	42,57
Muutos	+5,2 %

Osakenteerukset (e)

Korkein	47,70
Alhaisin	39,77
Volyymilla painotettu keskihinta	43.73

KONEen osakepääoma koostuu seuraavista osakkeista:

	Kappaletta	Nimellisarvo, euroa
A-sarja	76 208 712	9 526 089
B-sarja	450 971 695	56 371 462
Yhteensä	527 180 407	65 897 551

	KONEen B-osake	KONE 2014 -optio-oikeus	KONE 2015 -optio-oikeus
Kaupankäyntitunnus			
Nasdaq Helsinki Oy:ssä	KNEBV	KNEBVEW114	KNEBVEW115
ISIN-koodi	FI0009013403	FI4000197918	FI4000243605
Kirjanpidollinen vasta-arvo	EUR 0,125		
Merkintäsuhde		1:1	1:1

Markkina-arvo

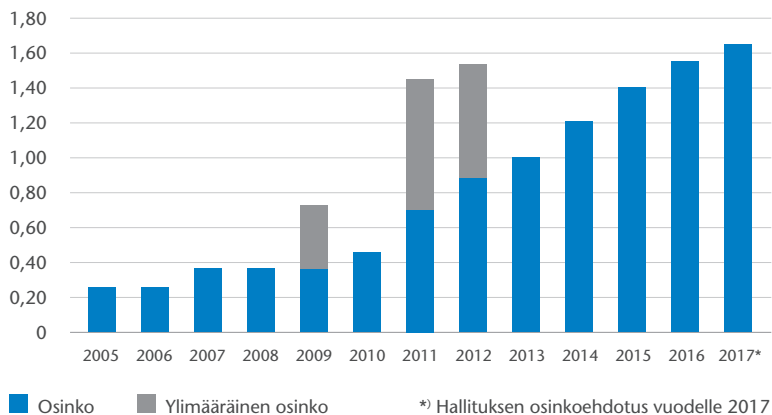
31.12.2017

23 052 miljoonaa euroa

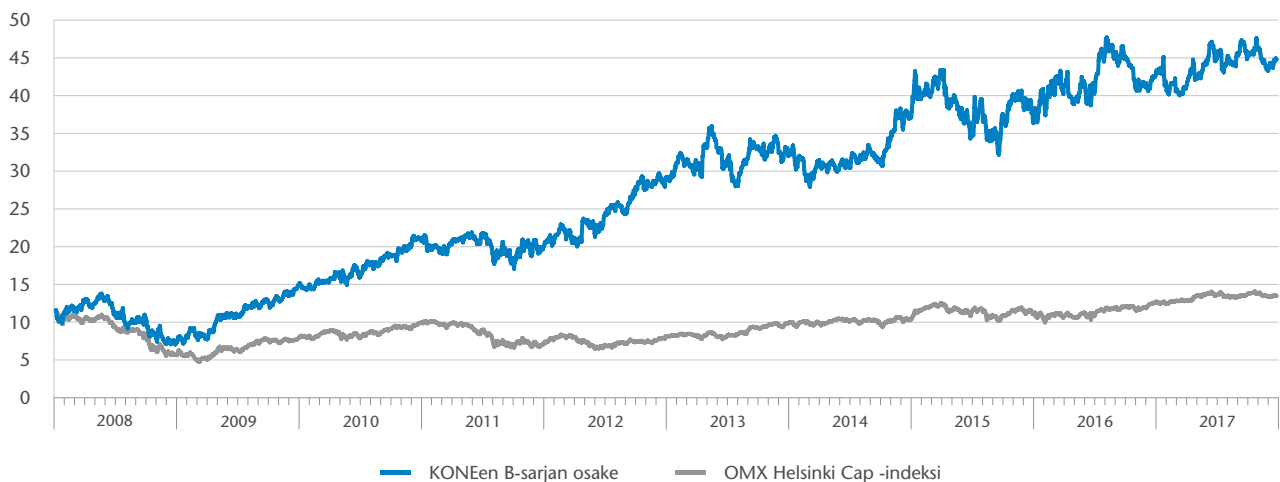
Osinkoehdotus

1,65 e B-sarjan osakkeelta

KONEen B-sarjan osakkeen osinko/osake, 2005–2017, EUR

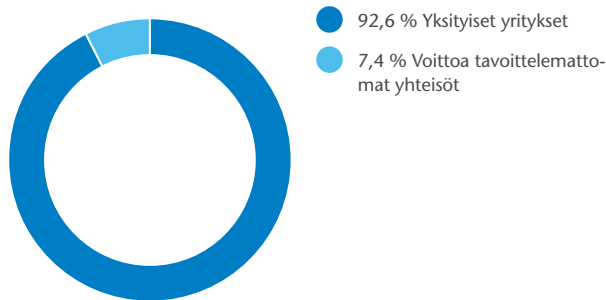

KONEen B-sarjan osakkeen kurssikehitys 1.1.2008–31.12.2017, EUR

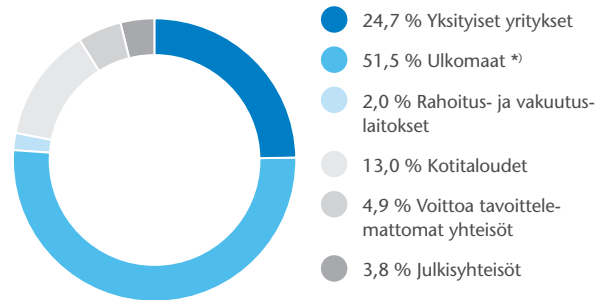

OSAKKEENOMISTAJAT

A-sarjan osakkeet, %

B-sarjan osakkeet, %

*) Sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

OMISTUSMÄÄRÄJAKAUMA 31.12.2017 OMISTUSMÄÄRÄN MUKAAN

Arvo-osuukien määrä	Omistuksia	% omistajista	Osakemäärä	% osakekannasta
1 – 10	5 452	8,92	32 294	0,01
11 – 100	23 465	38,37	1 214 990	0,23
101 – 1 000	24 449	39,98	9 059 530	1,72
1 001 – 10 000	6 843	11,19	19 267 344	3,65
10 001 – 100 000	815	1,33	21 331 990	4,05
100 001 –	115	0,19	476 231 923	90,34
Yhteensä	61 139	100,00	527 138 071	99,99
Yhteistilillä ja odotusluettelolla			42 336	0,01
Liikkeeseenlaskettu määrä		100,00	527 180 407	100,00

SUURET OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2017

	A-sarja, kpl	B-sarja, kpl	Yhteensä	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
1 Herlin Antti	70 561 608	45 845 472	116 407 080	22,08	61,95
Holding Manutas Oy ¹⁾	54 284 592	36 174 254	90 458 846	17,16	47,74
Security Trading Oy ²⁾	16 277 016	7 983 016	24 260 032	4,6	14,08
Herlin Antti	0	1 688 202	1 688 202	0,32	0,14
2 Polttina Oy	0	17 271 928	17 271 928	3,28	1,42
3 Wipunen varainhallinta Oy	0	16 350 000	16 350 000	3,1	1,35
4 Riikantorppa Oy	0	16 000 000	16 000 000	3,04	1,32
5 Koneen säätö	5 647 104	9 859 632	15 506 736	2,94	5,47
6 KONE Oyj	0	12 402 796	12 402 796	2,35	1,02
7 Blåberg Olli Edvard	0	4 270 000	4 270 000	0,81	0,35
8 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0	4 181 537	4 181 537	0,79	0,35
9 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma	0	4 070 076	4 070 076	0,77	0,34
10 Valtion Eläkerahasto	0	3 550 000	3 550 000	0,67	0,29
10 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä	76 208 712	133 801 441	210 010 153	39,84	73,86
Ulkomainen omistus ³⁾	0	232 381 853	232 381 853	44,08	19,16
Hankitut omat osakkeet	0	12 402 796	12 402 796	2,35	1,02
Muut osakkeenomistajat	0	72 385 605	72 385 605	13,73	5,96
Yhteensä	76 208 712	450 971 695	527 180 407	100,00	100,00

Kymmenen suuren osakkeenomistajan lista kattaa merkittävät osakkeenomistajat, joilla on suomalainen arvo-osuustili.

¹⁾ Antti Herlinin omistuksessa on 1,1 % Holding Manutas Oy:n osakkeista ja 12,8 % äänistä ja yhdessä hänen määräysvalta-yhtiönsä Security Trading Oy:n kanssa 51,0 % osakkeista ja 62,7 % äänistä.

²⁾ Antti Herlinin omistuksessa on 99,9 % Security Trading Oy:n osakkeista ja 99,8 % äänistä. Security Trading Oy:n kokonaisomistus KONE Oyj:n B-sarjan osakkeista on 8 183 016 kappaletta, kun otetaan huomioon osakelainauksen kohteena olleet 200 000 osaketta.

³⁾ Ulkomainen omistus sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

Hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten osakkeenomistus

KONE Oyj:n hallituksen jäsenillä ja puheenjohtajalla oli 31. joulukuuta 2017 omistuksessaan 70 561 608 A-sarjan ja 47 054 708 B-sarjan osaketta. Hallituksen osakkeenomistuksen osuus osakkeiden kokonaismäärästä oli noin 22,3 % ja kokonaissäänimäärästä 62,0 %.

Lisätietoa hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten osakkeenomistuksesta löytyy sivulta 83.

OSAKEKOHTAISIA TUNNUSLUKUJA, 1.1.–31.12.

	2017	2016	2015	2014	2013
Laimentamaton tulos/osake, e	1,89	2,00	2,01	1,47	1,37
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, e	1,88	1,99	2,00	1,47	1,36
Laimentamaton tulos/osake, e, oikaistu ¹⁾	-	-	1,79	-	-
Oma pääoma/osake, e	5,62	5,42	4,94	3,93	3,30
Osinko/osake, B-sarjan osake, e ³⁾	1,65 ²⁾	1,55	1,40	1,20	1,00
Osinko/osake, A-sarjan osake, e ³⁾	1,6475 ²⁾	1,5475	1,3975	1,1975	0,9975
Osinko/tulos, B-sarjan osake, %	87,5 ²⁾	77,5	69,7	81,5	73,0
Osinko/tulos, A-sarjan osake, %	87,4 ²⁾	77,4	69,6	81,3	72,8
Efektiivinen osinkotuotto, B-sarjan osake, %	3,7 ²⁾	3,6	3,6	3,2	3,0
Hinta/tulos, B-sarjan osake	23,75	21,29	19,49	25,68	23,96
B-sarjan osakkeen keskiarvo e	43,73	41,47	38,29	31,83	31,60
-kauden päätöskurssi, e	44,78	42,57	39,17	37,82	32,80
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, Me ³⁾	23 052	21 851	20 101	19 429	16 816
A-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
A-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl ³⁾	438 569	437 076	436 957	437 518	436 474
B-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl ⁴⁾	438 628	437 928	438 958	438 794	438 831
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl ⁴⁾	514 837	514 137	515 167	515 002	515 040

Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut oikaistu joulukuussa 2013 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:2) suhteen.

¹⁾ 2015: Ilman TELCiltä saatua ylimääräistä 118,2 milj. euron osinkoa.

²⁾ Hallituksen ehdotus.

³⁾ Hankitut omat osakkeet vähennettynä. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

⁴⁾ Osakeantikorjattuna, osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutuksella oikaistuna ja hankitut omat osakkeet vähennettynä.

Laimentamaton tulos/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä - hankitut omat osakkeet}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä - hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu ja optioiden merkintäoikeuksilla oikaistu painotettu lukumäärä - hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/tulos (%)	=	$100 \times \frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$100 \times \frac{\text{Osinko/osake}}{\text{B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}$
Hinta/tulos	=	$\frac{\text{B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Tulos/osake}}$
Keskikurssi	=	$\frac{\text{B-osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen B-osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikaudella}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	$\text{Tilikauden lopun osakkeiden (A + B) määrä 1) x B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}$
Osakevaihto	=	Tilikauden aikana vaihdettujen B-osakkeiden lukumäärä
Osakevaihto (%)	=	$100 \times \frac{\text{B-osakkeen vaihtomäärä}}{\text{B-osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$

¹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys

Tuloslaskelma, 1.1.–31.12.	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto, Me	8 942	8 784	8 647	7 334	6 933
- liikevaihto Suomen ulkopuolella, Me	8 762	8 594	8 486	7 183	6 807
Liikevoitto, Me	1 217	1 293	1 241	1 036	953
- prosenttia liikevaihdosta, %	13,6	14,7	14,4	14,1	13,8
Liikevoitto, oikaistu, Me ¹⁾	1 230	1 293	1 241	1 036	953
- prosenttia liikevaihdosta, % ¹⁾	13,8	14,7	14,4	14,1	13,8
Voitto ennen veroja, Me	1 275	1 330	1 364	1 016	960
- prosenttia liikevaihdosta, %	14,3	15,1	15,8	13,9	13,9
Tilikauden voitto, Me	975	1 023	1 053	774	713

Tase, Me	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Pitkäaikaiset varat	2 373	2 489	2 361	2 169	1 938
Lyhytaikaiset varat	5 364	5 463	5 144	4 191	3 405
Oma pääoma	2 907	2 796	2 575	2 062	1 725
Pitkäaikainen vieras pääoma	483	534	343	321	262
Varaukset	142	183	174	137	139
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 205	4 438	4 414	3 839	3 217
Taseen loppusumma	7 738	7 951	7 506	6 360	5 343
Korollinen nettovelka ²⁾	-1 690	-1 688	-1 513	-912	-622
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma	1 217	1 108	1 063	1 151	1 103
Nettokäyttöpääoma ²⁾	-876	-1 055	-983	-750	-612
Vaihto-omaisuus, vähennettynä saaduilla ennakoilla	-562	-603	-503	-417	-294

Muita tietoja, 1.1.–31.12..	2017	2016	2015	2014	2013
Saadut tilaukset, Me	7 554	7 621	7 959	6 813	6 151
Tilaukanta, Me	8 240	8 592	8 210	6 952	5 587
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja, Me	1 263	1 509	1 474	1 345	1 213
Investoinnit ilman yritysostoja, Me	116	127	93	88	74
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,3	1,5	1,1	1,2	1,1
Tutkimus- ja kehityskulut, Me	158	141	122	103	96
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,8	1,6	1,4	1,4	1,4
Henkilöstö keskimäärin	53 417	50 905	48 469	45 161	41 139
Henkilöstö kauden lopussa	55 075	52 104	49 734	47 064	43 298
Henkilöstökulut	2 725	2 634	2 446	2 100	1 984

Tunnuslukuja, %, 1.1.–31.12.	2017	2016	2015	2014	2013
Oman pääoman tuotto	34,2	38,1	45,4	40,9	40,1
Sijoitetun pääoman tuotto	30,4	34,1	41,7	37,7	36,3
Omavaraisuusaste	49,0	46,8	45,4	43,6	43,7
Nettovelkaantumisaste	-58,1	-60,4	-58,7	-44,2	-36,1

Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut oikaistu joulukuussa 2013 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:2) suhteen.

¹⁾ 2017: Oikaistun liikevoiton laskelmaan ei sisällytetä irtisanomisista johtuvia merkittäviä uudelleenjärjestelykustannuksia ja muita suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyviä kustannuksia.

²⁾ Sisältö esitetään sivulla 22.

VAIHTOEHTOINEN TUNNUSLUKU

KONE raportoi oikaistun liikevoiton (adjusted EBIT) vaihtoehtoisena tunnuslukuna. Oikaistun liikevoiton tavoitteena on parantaa raportointikausien vertailtavuutta Accelerate -ohjelman aikana. Oikaistuun liikevoittoon ei sisällytetä vertailtavuuteen merkittävästi vaikuttavia eriä kuten merkittäviä uudelleenjärjestelykustannuksia johtuen irtisanomisista ja muista suoraan Accelerate-ohjelmaan liittyvistä kustannuksista.

	2017	2016	2015	2014	2013
Liikevoitto (EBIT), Me	1 217,1	1 293,3	1 241,5	1 035,7	953,4
Liikevoittomarginaali (EBIT-marginaali), %	13,6	14,7	14,4	14,1	13,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, Me	13,2	-	-	-	-
Oikaistu liikevoitto (adjusted EBIT), Me	1 230,3	1 293,3	1 241,5	1 035,7	953,4
Oikaistu liikevoittomarginaali (adjusted EBIT -marginaali), %	13,8	14,7	14,4	14,1	13,8

Tunnuslukujen laskentakaavat

Henkilöstö keskimäärin	=	Tilikauden kalenterikuukausien lopussa palveluksessa olleen henkilökunnan lukumäärän keskiarvo
Oman pääoman tuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Tilikauden voitto} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma yhteensä} + \text{korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Omavaraisuusaste (%)	= 100 x	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste (%)	= 100 x	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma	=	Nettokäyttöpääoma + liikearvo + aineettomat hyödykkeet + aineelliset hyödykkeet + osuudet osakkuusyhtiöissä + osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Emoyhtiön tuloslaskelma

e	Liite	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liikevaihto	1	621 061 408,55	615 293 683,74
Liiketoiminnan muut tuotot	2	9 671 765,57	14 615 917,52
Materiaalit ja palvelut		-2 328 883,71	-3 070 021,24
Henkilöstökulut	3	-111 196 413,57	-96 386 840,87
Poistot ja arvonalentumiset	4	-15 639 564,29	-13 656 927,42
Liiketoiminnan muut kulut	5	-337 497 075,77	-303 197 559,73
Liikevoitto		164 071 236,78	213 598 252,00
Rahoitustuotot ja -kulut	6	909 392 380,94	657 802 108,57
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 073 463 617,72	871 400 360,57
Tilinpäätössiirrot	7	43 026 346,49	50 202 675,38
Tuloverot		-61 515 000,19	-45 513 735,69
Laskennalliset verot		-364 724,45	-5 715 725,42
Tilikauden voitto		1 054 610 239,57	870 373 574,84

Emoyhtiön tase

Vastaavaa, e	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	8	24 793 418,21	26 033 693,00
Aineelliset hyödykkeet	9	37 247 988,84	34 674 422,39
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	10	3 101 687 644,51	3 101 994 678,96
Muut sijoitukset	11	2 458 313,53	2 460 313,53
		3 104 145 958,04	3 104 454 992,49
Pysyvät vastaavat yhteensä		3 166 187 365,09	3 165 163 107,88
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	12		
Lainasaamiset		288 201 972,82	4 195 384,60
		288 201 972,82	4 195 384,60
Lyhytaikaiset saamiset	13		
Myyntisaamiset		100 395 362,37	49 229 220,10
Lainasaamiset		645 974 457,65	614 991 884,78
Laskennallinen verosaaminen		3 513 515,63	2 856 240,08
Muut saamiset		20 161 177,34	6 204 209,82
Siirtosaamiset		165 951 830,76	200 066 393,80
		935 996 343,75	873 347 948,58
Rahoitusarvopaperit		1 238 319 601,37	1 281 332 678,21
Rahat ja pankkisaamiset		191 129 258,83	211 719 944,69
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		2 653 647 176,77	2 370 595 956,08
Vastaavaa yhteensä		5 819 834 541,86	5 535 759 063,96
Vastattavaa, e			
Oma pääoma			
Osakepääoma		65 897 550,89	65 771 110,26
Ylikurssirahasto		100 328 064,58	100 328 064,58
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		198 898 316,07	159 080 452,89
Edellisten tilikausien voitto		941 984 996,16	867 012 248,09
Tilikauden voitto		1 054 610 239,57	870 373 574,84
Oma pääoma yhteensä	14	2 361 719 167,27	2 062 565 450,66
Poistoero		9 571 002,53	7 797 349,02
Tilinpäätössiirtojen kertymä		9 571 002,53	7 797 349,02
Pakolliset varaukset	15	3 375 680,01	2 984 205,92
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16		
Lainat		708 347 158,22	1 451 233 866,11
		708 347 158,22	1 451 233 866,11
Lyhytaikainen vieras pääoma	17		
Ostovelat		71 383 509,04	67 991 410,43
Lainat		2 525 063 054,23	1 797 340 910,21
Laskennallinen verovelka		1 022 000,00	0,00
Muut velat		17 069 514,97	11 831 782,83
Siirtovelat		122 283 455,59	134 014 088,78
		2 736 821 533,83	2 011 178 192,25
Vieras pääoma yhteensä		3 445 168 692,05	3 462 412 058,36
Vastattavaa yhteensä		5 819 834 541,86	5 535 759 063,96

Emoyhtiön rahoituslaskelma

e	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Myyntitulot	644 362 307,09	623 045 926,38
Liiketoiminnan muut tuotot	9 667 016,72	14 505 177,52
Ostot, palkat ja muut menot	-503 151 009,04	-385 316 311,07
Rahoitustulot ja -menot	846 951 349,01	662 433 580,37
Maksetut verot	-56 630 588,35	-31 942 058,21
Muut rahoituserät	62 333 058,69	-13 663 536,26
Liiketoiminnan rahavirta	1 003 532 134,12	869 062 778,73
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-17 163 661,10	-19 500 483,51
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	2 600,00	210 984,44
Tytäryhtiöosakkeiden hankinta	-9 000,00	-12 000 000,00
Investointien rahavirta	-17 170 061,10	-31 289 499,07
Omien osakkeiden hankinta	-	-39 266 995,96
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	24 867 778,65	18 356 778,00
Lyhytaikaisten velkojen nettomuutos	87 055 703,48	94 709 860,57
Pitkäaikaisten velkojen nettomuutos	-102 220 267,35	117 706 692,57
Voitonjako	-795 400 826,77	-718 241 556,22
Saadut konserniavustukset	50 700 000,00	44 000 000,00
Muut rahoitustoiminnan erät	-271 955 146,89	-459 303 316,66
Rahoituksen rahavirta	-1 006 952 758,88	-942 038 537,70
Rahavarojen muutos	-20 590 685,86	-104 265 258,04
Rahavarat 1.1.	211 719 944,69	315 985 202,73
Rahavarat 31.12.	191 129 258,83	211 719 944,69
Rahavarojen muutos	-20 590 685,86	-104 265 258,04
Tilikauden voiton yhteys liiketoiminnan rahavirtaan		
Tilikauden voitto	1 054 610 239,57	870 373 574,84
Poistot	15 639 564,29	13 656 927,42
Muut oikaisut	-32 070 581,73	-42 233 899,92
Tulo ennen käyttöpääomaerien muutosta	1 038 179 222,13	841 796 602,34
Saamisten muutos	-27 825 822,30	-1 630 767,81
Velkojen muutos	-6 821 265,71	28 896 944,20
Liiketoiminnan rahavirta	1 003 532 134,12	869 062 778,73

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

KONE Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2017.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia.

Ulkomaanrahan määräisten lainojen, talletusten ja muiden tase-erien arvon muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisinstrumentit

Valuutta- ja korkoriskien sekä sähkön hintaa koskevan hyödykeriskien suojaamiseksi tehdyt johdannaissopimukset kirjataan alun perin sopimushetkellä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoituiden rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyrillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoituiden rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyrillä kyseessä oleville valuutoille. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot on ilmoitettu liitteessä 19.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasaamisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia sähkönostojen varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisueräksi.

Tuloutusperiaate

Saadut korvaukset aineettoman omaisuuden käyttöön liittyen tuloutetaan suoriteperusteisesti tehtyjen sopimusten perusteella. Palvelun myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu tai työ on tehty.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Eläkkeet

Emoyhtiön lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimuksiin liittyvät maksut jaksotetaan tuloslaskelmaan kuluksi vuokra-ajalle. Vuokrasopimusten jäljellä olevat vuokravastuut on esitetty liitteessä 18.

Verot

Verokulu sisältää tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu- ja laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti.

Varovaisuuden periaatteen mukaisesti jaksotuseroista johtuva laskennallinen verovelka otetaan huomioon kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen todennäköisesti toteutuvan verohyödyn suuruiseen.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena. Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja kalusto	4–10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintameno- tai sitä alempan käypään arvoon.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset ovat vastaisia menoja, joiden suorittamiseen emoyhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, tai vastaisia menetyksiä, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

Rahoitusriskien ja -instrumenttien hallinta

KONE Oyj:n liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja luottoriskejä. Näitä riskejä hallinnoidaan noudattaen KONEen rahoituspolitiikkaa. Emon rahoitusriskit eivät olennaisesti eroa konsernin rahoitusriskeistä katso luvut 2.4 ja 5.3.

Rahavarat

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Osakeperusteiset maksut

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää yhtiön ylimmälle johdolle ja muille avainhenkilöille. Osakepalkkiojärjestelmät sisältävät sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu yhtiön arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus. Ei-markkinaperusteisten ehtojen (liikevaihdon ja liikevoiton kasvutavoitteet) vaikutuksia ei sisällytetä etuuskäypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Yhtiö päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Rahana maksettava etuus on järjestelystä aiheutuvien verojen ja veronluonteisten maksujen määräinen. Se kirjataan velaksi myöntämishetkellä ja jokaisena tilinpäätöshetkenä arvioidun osakkeina maksettavien etuuskäypään arvoon ja jaksotetaan kertyneen työajan mukaan. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO

Myynti konserniyhtiöille oli 621 061,4 (615 293,7) tuhatta euroa, joka koostuu korvauksista aineettomien oikeuksien käytöstä.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Saadut avustukset	1 152,9	1 958,6
Energian edelleenveloitus	1 657,0	2 561,4
Palveluveloitukset	1 610,7	2 457,7
Muut	5 251,1	7 638,2
Yhteensä	9 671,8	14 615,9

3. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Palkat ja palkkiot	94 212,1	81 740,3
Eläkekulut	13 935,2	11 249,6
Muut henkilösivukulut	3 049,1	3 396,9
Yhteensä	111 196,4	96 386,8

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle on tilikauden 2017 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita yhteensä 5 959,7 (6 265,3) tuhatta euroa. Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 951 toimihenkilöä (848).

4. POISTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Aineettomat oikeudet	447,7	483,3
Muut pitkävaikutteiset menot	10 338,8	9 548,9
Rakennukset	1 053,8	599,8
Koneet ja kalusto	3 799,2	3 024,9
Yhteensä	15 639,6	13 656,9

5. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tilintarkastus	734,8	452,6
Tilintarkastajien lausunnot	13,4	15,6
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	12,1	362,6
Yhteensä	760,3	830,8

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	813 057,4	666 254,6
Muut osinkotuotot	2,0	0,5
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	2 565,5	2 094,5
Korkotuotot muilta	56 587,9	36 468,0
Korkokulut konserniyhtiöille	-26 110,9	-27 759,6
Korkokulut muille	-2 245,4	-8 010,8
Muut rahoitustuotot ja -kulut	65 535,9	-11 245,1
Yhteensä	909 392,4	657 802,1

7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 e	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Poistoeron muutos	-1 773,7	-497,3
Saadut konserniavustukset	44 800,0	50 700,0
Yhteensä	43 026,3	50 202,7

Taseen liitetiedot

8. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2017, 1 000 e	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2017				
Alkuperäinen hankintameno	4 142,8	105 289,9	1 269,1	110 701,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 810,9	-81 857,3	-	-84 668,2
Tasearvo kauden alussa	1 331,9	23 432,6	1 269,1	26 033,6
Tasearvo kauden alussa	1 331,9	23 432,6	1 269,1	26 033,6
Lisäykset	170,8	7 601,1	2 031,4	9 803,2
Vähennykset	-	-256,9	-	-256,9
Uudelleenluokittelut	-	1 434,1	-1 434,1	0,0
Poistot	-447,7	-10 338,8	-	-10 786,6
Tasearvo kauden lopussa	1 055,0	21 872,0	1 866,4	24 793,3
31.12.2017				
Alkuperäinen hankintameno	4 313,6	112 886,7	1 866,4	119 066,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-3 258,6	-91 014,6	-	-94 273,3
Tasearvo kauden lopussa	1 055,0	21 872,1	1 866,4	24 793,4
1.1.–31.12.2016, 1 000 e				
1.1.2016				
Alkuperäinen hankintameno	3 980,8	98 812,0	2 469,1	105 261,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 327,6	-75 960,7	-	-78 288,3
Tasearvo kauden alussa	1 653,2	22 851,3	2 469,1	26 973,6
Tasearvo kauden alussa	1 653,2	22 851,3	2 469,1	26 973,6
Lisäykset	162,0	8 930,0	-	9 092,0
Vähennykset	-	-	-	-
Uudelleenluokittelut	-	1 200,0	-1 200,0	-
Poistot	-483,3	-9 548,6	-	-10 031,9
Tasearvo kauden lopussa	1 331,9	23 432,7	1 269,1	26 033,7
31.12.2016				
Alkuperäinen hankintameno	4 142,8	105 289,9	1 269,1	110 701,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 810,9	-81 857,3	-	-84 668,2
Tasearvo kauden lopussa	1 331,9	23 432,7	1 269,1	26 033,7

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2017, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2017					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	16 823,7	30 627,2	11 040,4	58 673,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-6 203,1	-17 796,1	-	-23 999,2
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,4
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,4
Lisäykset	-	1 980,8	5 523,4	23,3	7 527,5
Vähennykset	-	-9,6	-91,3	-	-100,9
Uudelleenluokittelut	-	11 016,4	24,0	-11 040,4	-
Poistot	-	-1 055,3	-3 797,6	-	-4 853,0
Tasearvo kauden lopussa	182,3	22 552,9	14 489,5	23,3	37 248,0
31.12.2017					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	29 797,3	34 686,2	23,3	64 689,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-7 244,5	-20 196,6	-	-27 441,1
Tasearvo kauden lopussa	182,3	22 552,9	14 489,5	23,3	37 248,0
1.1.–31.12.2016, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2016					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	16 835,9	37 061,4	7 039,1	61 118,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-6 036,1	-26 962,2	-	-32 998,3
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 799,8	10 099,2	7 039,1	28 120,4
Tasearvo kauden alussa	182,3	10 799,8	10 099,2	7 039,1	28 120,4
Lisäykset	-	83,0	5 900,6	4 339,0	10 322,6
Vähennykset	-	-0,1	-143,4	-	-143,5
Uudelleenluokittelut	-	337,6	-	-337,6	-
Poistot	-	-599,8	-3 025,2	-	-3 625,0
Tasearvo kauden lopussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,4
31.12.2016					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	16 823,7	30 627,2	11 040,4	58 673,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-6 203,1	-17 796,1	-	-23 999,2
Tasearvo kauden lopussa	182,3	10 620,6	12 831,1	11 040,4	34 674,4

10. OSUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ

1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Tasearvo 1.1.	3 101 994,7	3 088 037,4
Lisäykset	9,0	14 010,0
Vähennykset	-316,0	-52,7
Uudelleenluokittelut	-	-
Tasearvo 31.12.	3 101 687,6	3 101 994,7

11. MUUT SIJOITUKSET

1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Tasearvo 1.1.	2 460,3	2 374,3
Lisäykset	-	86,0
Vähennykset	-2,0	-
Uudelleenluokittelut	-	-
Tasearvo 31.12.	2 458,3	2 460,3

12. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	287 502,0	4 195,4
Lainasaamiset ulkopuolisilta	700,0	0,0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	288 202,0	4 195,4

13. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Saamiset konserniyhtiöltä, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Myyntisaamiset	99 989,0	48 889,5
Lainasaamiset	645 974,5	614 991,9
Siirtosaamiset	119 293,1	150 001,1
Yhteensä	865 256,5	813 882,5

Saamiset ulkopuolisilta, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Myyntisaamiset	406,4	339,7
Muut saamiset	20 161,2	6 204,2
Siirtosaamiset	46 658,7	50 065,2
Yhteensä	67 226,3	56 609,2

Laskennallinen verosaaminen	3 513,5	2 856,2
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	935 996,3	873 347,9

Siirtosaamisten olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Johdannaisvarat	36 745,4	55 728,6
Verojaksotukset	1 764,6	5 700,9
Laskuttamattomat saamiset	64 042,4	67 518,5
Konserniavustus	44 800,0	50 700,0
Muut	18 599,4	20 418,4
Yhteensä	165 951,8	200 066,4

14. OMA PÄÄOMA JA SEN MUUTOKSET

1 000 e	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Yhteensä
Tasearvo 1.1.2017	65 771,1	100 328,1	159 080,5	-236 688,3	1 974 074,2		2 062 565,5
Voitonjako					-795 400,8		-795 400,8
Omien osakkeiden hankinta							0,0
Optio- ja osakepalkitseminen	126,4		39 817,9	18 867,8	-18 867,8		39 944,3
Tilikauden voitto						1 054 610,2	1 054 610,2
Tasearvo 31.12.2017	65 897,6	100 328,1	198 898,3	-217 820,5	1 159 805,5	1 054 610,2	2 361 719,2

Vapaa oma pääoma sisältää sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston, kertyneet voittovarot omilla osakkeilla vähennettynä sekä tilikauden voiton. Tilikauden päättyessä vapaa oma pääoma oli 2 195 493 551,80 (1 896 466 275,85) euroa.

1 000 e	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Yhteensä
Tasearvo 1.1.2016	65 675,8	100 328,1	140 702,7	-210 553,4	1 835 074,2		1 931 227,4
Voitonjako					-718 241,6		-718 241,6
Omien osakkeiden hankinta				-39 267,0			-39 267,0
Optio- ja osakepalkitseminen	95,3		18 377,7	13 132,1	-13 132,1		18 473,0
Tilikauden voitto						870 373,6	870 373,6
Tasearvo 31.12.2016	65 771,1	100 328,1	159 080,5	-236 688,3	1 103 700,5	870 373,6	2 062 565,5

15. PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Takuuvaraukset	3 375,7	2 984,2
Yhteensä	3 375,7	2 984,2

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Velat, jotka erääntyvät 1–5 vuoden kuluessa	548 347,2	1 291 233,9
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	548 347,2	1 291 233,9

Velat ulkopuolisille, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Velat, jotka erääntyvät 1–5 vuoden kuluessa	160 000,0	160 000,0
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	160 000,0	160 000,0

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	708 347,2	1 451 233,9
---	------------------	--------------------

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	21 198,4	24 939,8
Lainat	2 525 063,1	1 797 340,9
Siirtovelat	57 220,7	45 252,3
Yhteensä	2 603 482,2	1 867 533,1

Velat ulkopuolisille, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	50 185,1	43 051,6
Muut velat	17 069,5	11 831,8
Siirtovelat	65 062,7	88 761,8
Yhteensä	132 317,3	143 645,1

Laskennallinen verovelka	1 022,0	0,0
---------------------------------	----------------	------------

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 736 821,5	2 011 178,2
---	--------------------	--------------------

Siirtovelkojen olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Palkka- ja sosiaalikulutusjaksotukset	22 616,3	20 683,2
Johdannaisvelat	26 423,9	48 610,0
Muut	73 243,3	64 721,0
Yhteensä	122 283,5	134 014,1

18. VASTUUT

1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	2 147 102,0	2 192 142,0
Muiden puolesta	98,0	3 203,2
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna	6 216,0	5 432,1
Yli vuoden kuluttua	13 365,0	15 446,6
Muut vastuut	2 990,6	2 922,0
Yhteensä	2 169 771,6	2 219 145,9

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten käyvät arvot, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	19 217,5	-1 605,5
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	-8 630,6	9 160,4
Sähkötermiinit	-265,1	-436,2
Yhteensä	10 321,8	7 118,7

Johdannaissopimusten nimellisarvot, 1 000 e	31.12.2017	31.12.2016
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	2 087 610,8	2 287 331,7
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	820 761,9	1 025 603,3
Sähkötermiinit	950,6	1 601,9
Yhteensä	2 909 323,3	3 314 536,9

Johdannaissopimukset on tehty suojaustarkoituksessa KONE konsernin valuuttasuojauspolitiikan mukaisesti ja arvostettu käypään arvoon. Johdannaiset luokitellaan käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja velkoihin. Valtaosa valuuttatermiineistä erään-
tyy vuoden kuluessa. Sähkötermiinit eräänntyvät vuoden kuluessa.

Valuuttatermiinien käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja. Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta, jonka perusteella markkina-arvo voidaan määrittää luotettavasti.

Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitteessä 2.4 ja 5.3.

Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

TYTÄRYHTIÖT, 31.12.2017

Maa/alue	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Alankomaat	Hissi B.V.	100	
	KONE B.V.	100	
	KONE Deursystemen B.V.	100	
	Kone Finance Holding B.V.	100	
	Kone Holland B.V.	100	53,2
	KONE Markus B.V.	100	
	KONE Nederland Holding B.V.	100	
	Waldoor B.V.	100	
Andorra	KONE Ascensors i Escales, S.A.	100	
Australia	KONE Elevators Employee Benefits Pty Limited	100	
	KONE Elevators Pty Limited	100	
	KONE Holdings (Australia) Limited	100	
Bahrain	KONE Bahrain S.P.C.	0	
	KONE Elevators S.P.C.	0	
Belgia	KONE Belgium S.A.	100	99,99
	KONE International N.V.	100	99,99
Bosnia	KONE d.o.o. Sarajevo	100	
Bulgaria	KONE EOOD	100	100
Egypti	KONE LLC	100	
Espanja	Ascensores R Casado, S.A.	100	
	Citylift S.A.	80	
	KONE Elevadores, S.A.	100	99,99
	Marvi Ascensores S.L	100	
Etelä-Afrikka	KONE Elevators South Africa (Pty) Ltd.	100	
Filippiinit	Elevators Philippines Construction, Inc.	40	
	KPI Elevators Inc.	100	
Hong Kong	Ben Fung Machineries & Engineering Ltd.	100	
	KONE Elevator (HK) Ltd.	100	
	Shan On Engineering Company Limited	100	
Indonesia	PT Kone Indo Elevator	100	1
Intia	KONE Elevator India Private Ltd.	100	99,99
Irlanti	Bleasdale Limited	100	
	Direct Lifts Limited	100	
	Ennis Lifts Limited	100	
	Industrial Logistics Limited	100	
	KONE (Ireland) Limited	100	
	KONE Elevators Limited	100	
	Professional Lift & Elevator Services Limited	100	
	KONE ehf	100	100
Iso-Britannia	21st Century Lifts Limited	100	
	Acre Lifts Limited	100	
	CrownAcre Lifts Limited	100	
	Express Elevators Ltd.	100	
	KONE (NI) Ltd.	100	
	KONE Pension Trustees Ltd.	100	
	KONE Plc.	100	100
	Lift Maintenance Limited	100	
	Rob Willder Lifts Limited (Jersey)	100	
Israel	Isralift Industries 1972 Ltd.	100	100
Italia	Cerqueti Servizi S.r.l.	100	
	Cofam S.r.l.	60	
	Elevant Servizi S.r.l.	70	
	Elevatori Bari S.r.l.	80	

Maa/alue	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Italia	Elevators S.r.l.	60	
	EP Servizi S.r.l.	70	
	Ferrara Ascensori S.r.l.	60	
	KONE Industrial S.p.A.	100	100
	KONE S.p.A.	100	26,86
	L.A.M. Lombarda Ascensori Montacarichi S.r.l.	70	
	Mingot S.r.l.	99	
	Nettuno S.r.l.	75	
	Neulift S.r.l.	100	
	Neulift Service Molise S.r.l.	51	
	Neulift Service Triveneto S.r.l.	100	
	Slimpa S.p.A.	100	
	Tecnocram S.r.l.	84	
	Tosca Ascensori S.r.l.	66,67	
Unilift S.r.l.	78,54		
Itävalta	Girula Beteiligungsverwaltungs GmbH	100	
	KONE AG	100	100
Kanada	KONE Inc.	100	
Kenia	KONE Kenya Limited	100	
Kiina	Giant Kone Elevator Co., Ltd.	100	40
	KONE Elevator (Shanghai) Co., Ltd.	100	
	KONE Elevators Co., Ltd.	100	
	Kunshan KONE Industrial Machinery Co., Ltd.	100	100
Kreikka	KONE S.A	100	
Kroatia	KONE d.o.o.	100	
Kypros	Gelco Lifts Ltd	100	
	KONE Elevators Cyprus Limited	100	100
Latvia	SIA KONE Lifti Latvija	100	0,5
Liettua	UAB KONE	100	100
Luxemburg	KONE Luxembourg S.A.R.L.	100	
	Lumico S.A.R.L.	100	100
Macau	KONE Elevator (Macau) Ltd.	100	
Makedonia	KONE Makedonija Dooel Skopje	100	
Malesia	Fuji Lift & Escalator Manufacturing Sdn. Bhd	100	
	KONE Elevator (M) Sdn. Bhd.	47,85	47,85
	Premier Elevators Sdn. Bhd.	100	100
Marokko	KONE Elevators and Escalators Sarl AU	100	100
Meksiko	KONE Industrial S.A. de C.V.	100	
	KONE Industrial Servicios S.A. de C.V.	100	
	KONE Mexico S.A. de C.V.	100	0,1
Monaco	S.A.M. KONÉ	100	
Montenegro	KONE d.o.o. Podgorica	100	
Norja	KONE Aksjeselskap	100	100
	KONE Rulletrapper AS	100	100
Oman	KONE Assarain LLC	70	
Portugali	KONE Portugal - Elevadores LDA.	100	1
Puola	KONE Sp.z o.o.	100	100
Qatar	KONE Elevators Qatar LLC	49	49
Ranska	Ascenseurs Soulier S.N.C.	100	
	ATP-ATPE S.A.S.	99,8	
	Delta Ascenseurs S.A.R.L.	100	
	KONÉ Développement S.N.C.	100	
	KONÉ Holding France S.A.S.	100	100
	KONÉ S.A.	99,97	
Romania	Prokodis S.A.S.	100	
	Société en Participation KONE ATS	100	
	KONE Ascensorul S.A.	100	99,99
Ruotsi	KONE AB	100	
	KONE Door AB	100	
	KONE Metro AB	100	

Maa/alue	Yhtiö	Omistusosuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Ruotsi	Motala Hissar AB	100	
	Uppsala Hiss Montage och El AB	100	
Saksa	Alois Kasper GmbH	100	
	Janzhoff Aufzüge GmbH	100	
	Klostermann Aufzüge GmbH	100	
	KONE Automatiktüren GmbH	100	
	KONE Escalator Supply Center Europe GmbH	100	
	KONE Garant Aufzug GmbH	100	
	KONE GmbH	100	
	KONE Holding GmbH	100	
	KONE Montage GmbH	100	
	KONE Servicezentrale GmbH	100	
	SK-Fördertechnik GmbH	100	
	WBM Ostfalen-Aufzüge GmbH	100	
	WM Wahl Menzel Aufzugsdienst GmbH	100	
Saudi-Arabia	KONE Areeco Limited	50	10
Serbia	KONE d.o.o. Beograd-Voždovac	100	
Singapore	KONE Pte. Ltd.	100	
Slovakia	KONE s.r.o.	100	99,91
	KONE SSC s.r.o.	100	100
Slovenia	KONE d.o.o.	100	100
Suomi	Finescal Oy	100	100
	Gigalock Oy	100	
	KONE Capital Oy	100	100
	KONE Care Oy	100	
	KONE Export Oy	100	
	KONE Hissit Oy	100	100
	KONE Industrial Oy	100	100
Sveitsi	KONE (Schweiz) AG	100	100
Taiwan	KONE Elevators Taiwan Co. Ltd.	100	
Tanska	KONE A/S	100	100
Thaimaa	KONE Public Company Limited	83,9	
	Thai Elevators & Escalators Ltd.	74	
	Thai Elevators Holding Ltd.	49	
Tsekki	KONE a.s.	100	100
	KONE Industrial concern s.r.o.	100	100
Turkki	KONE Asansör Sanayi ve Ticaret A.S.	100	
Uganda	KONE Uganda Limited	100	
Ukraina	KONE Lifts LLC	100	
Unkari	KONE Felvono Kft	100	100
Venäjä	JSC KONE Lifts	100	100
Vietnam	KONE Vietnam Limited Liability Company	100	
Viro	AS KONE	100	100
Yhdistyneet Arabiemiraatit	KONE (Middle East) LLC	49	49
Yhdysvallat	ENOK Electrical Company, LLC	100	
	KONE Holdings, Inc.	100	
	KONE Inc.	100	
	Konematic Inc.	100	
	Marine Elevators LLC	100	

OSAKKUUSYHTIÖT, 31.12.2017

Maa/alue	Yhtiö	Omistusosuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Kiina	Kunshan Vatable-Kone Escalator Equipment Co., Ltd.	49	
Viro	Koiko Kinnisvara OÜ	25,70	25,70

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

KONEen yleiset hallinnointiperiaatteet

KONEen eri johtoelementtejä tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain ja KONEen hallinnointiperiaatteiden mukaisesti. KONE noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015 lukuun ottamatta suosituksia 16 (Tarkastusvaliokunnan jäsenen riippumattomuus yhtiöstä), 17 (Palkitsemisvaliokunnan jäsenen riippumattomuus yhtiöstä) ja 18a (Nimitysvaliokunnan jäsenen riippumattomuus yhtiöstä). Koodi on kokonaisuudessaan saatavilla internetosoitteessa www.cgfinland.fi. Suosituksesta poikkeamisen syynä on yhtiön omistusrakenne. Yhtiön pääomistaja Antti Herlin hallitsee 62 prosenttia yhtiön äänivallasta ja 22 prosenttia yhtiön osakkeista. Omistamiseen liittyy yrittäjärisiki, minkä johdosta on perusteltua, että pääomistaja toimii hallituksen ja sen valiokuntien puheenjohtajana tai jäsenenä ja valvoo näin yhtiön osakkeenomistajien etua.

KONEen ylintä päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat emoyhtiö KONE Oyj:n yhtiökokous ja hallitus, hallituksen päätoiminen puheenjohtaja sekä toimitusjohtaja. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat vahvistavat vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättävät voitonjaosta sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitsemisesta ja näiden palkkioista.

KONE Oyj:n yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen on pidettävä vuosittain hallituksen määrämänä päivänä kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Hallitus

Tehtävät ja vastuu

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen tehtäviin kuuluvat:

- toimintakertomusten, tilinpäätösten ja osavuosisikastausten laadinta
- kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisen järjestämisen varmistaminen
- yhtiökokoukselle tehtävien ehdotusten valmistelu ja yhtiökokousten koolle kutsuminen
- strategisten suuntaviivojen ja riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen ja vahvistaminen

- vuotuisten budjettien ja toimintasuunnitelmien vahvistaminen
- hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan (pääjohtajan) nimittäminen ja heidän palvelussuhteidensa ehtoista päättäminen
- yhtiörakenteesta päättäminen
- merkittävistä yrityskaupoista ja investoinneista päättäminen
- päätää muista lainsäädännön mukaan hallitukselle kuuluvista asioista

Hallituksella on toimintaansa varten laadittu työjärjestys, joka määrittelee hallituksen, sen puheenjohtajan ja valiokuntien tehtävät. Hallitus kokoontuu säännöllisesti kuusi kertaa vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan. Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan kerran vuodessa.

Jäsenet

Yhtiökokous valitsee KONE Oyj:n hallitukseen yhtiöjärjestyksen mukaan 5–10 varsinaista jäsentä sekä enintään kolme varajäsentä vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee ehdotukset hallituksen jäseniksi hallituksen puheenjohtajan ohjaamana. Valmistelussa sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksessa yhtiökokoukselle kiinnitetään huomiota jäsenten monipuoliseen ja toisinaan täydentävään taustaan, kokemukseen, osaamiseen, ikään, sukupuoleen ja näkemykseen sekä KONEen että myös muilta toimialoilta siten, että hallituksen monimuotoisuus tukee KONEen liiketoimintaa ja sen tulevaisuutta parhaalla mahdollisella tavalla.

Valiokunnat

Hallituksessa toimii kaksi sen jäsenistä koostuvaa valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus on vahvistanut valiokunnille työjärjestykset. Valiokuntien sihteerinä toimii hallituksen sihteerit.

Tarkastusvaliokunta seuraa konsernin taloudellista tilannetta ja valvoo tilinpäätösten ja osavuosisikastausten raportointia. Valiokunta seuraa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta sekä lakien ja määräysten noudattamista ja käsittelee sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportit. Sisäisen tarkastuksen johtaja raportoi valiokunnalle sisäisen tarkastuksen tuloksista. Tarkastusvaliokunta seuraa ja valvoo tilinpäätös- ja talousraportoinnin prosessia. Lisäksi se

käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä antamaan selvitykseen sisältyvän kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Tarkastusvaliokunta arvioi konserniyhtiöiden tilintarkastuksen ja sen järjestelyiden asianmukaisuutta ja tilintarkastuspalveluja sekä käsittelee tilintarkastajien raportit. Valiokunta myös tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen yhtiölle valittavista tilintarkastajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee yhtiökokoukselle tehtäviä esityksiä hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkitsemisestaan sekä päättää konsernin ylimmän johdon nimitys- ja palkkausasioista ja palkitsemisjärjestelmästä.

Johto

Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja (pääjohtaja)

KONE Oyj:n hallitus nimittää hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan. Hallitus päättää päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan palvelussuhteiden ehtoista, jotka on määriteltävä kirjallisissa johtajasopimuksissa. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksessa päätettävät asiat toimitusjohtajan ja esikuntansa kanssa. Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja vastaavat hallituksen asettamien tavoitteiden, suunnitelmien, linjausten ja päämäärien toteutumisesta KONE-konsernissa. Lisäksi toimitusjohtajan tehtävänä on vastata liiketoiminnan operatiivisesta johtamisesta KONE Oyj:n hallituksen hyväksymien strategisten suunnitelmien, budjettien, toimintasuunnitelmien sekä ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja esittelee hallitukselle liiketoimintaa koskevia asioita ja vastaa hallituksen päätösten toimeenpanosta.

Johtokunta

Johtokunta tukee toimitusjohtajaa yhtiön strategian toteuttamisessa. Johtokunta seuraa liiketoiminnan kehitystä, käynnistää toimia ja määrittelee toimintaperiaatteet ja menettelytavat hallituksen ja toimitusjohtajan antamien suuntaviivojen mukaisesti. Johtokunta kokoontuu säännöllisesti kuukausittain sekä tarpeen mukaan.

Valvontajärjestelmät

KONE Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernissa noudatettavat sisäisen valvonnan,

riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen periaatteet.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja tulokSELLISTA, liiketoimintarisikien hallinta riittävää ja asianmukaista sekä tuotettava informaatio luotettavaa. Valvontajärjestelmän avulla myös seurataan määriteltyjen toimintaperiaatteiden ja annettujen ohjeiden noudattamista sekä mahdollisia lähipiiri liiketoimia.

Hallituksen tarkastusvaliokunta tarkastelee sisäisen valvonnan toimivuutta. Yhtiöllä on johdosta erillään oleva sisäinen tarkastus, jonka johtaja on hallituksen puheenjohtajan alainen. Sisäinen tarkastus vastaa sisäisen valvonnan ja liiketoimintarisikien hallinnan tarkastuksesta ja raportoi työnsä tulokset tarkastusvaliokunnalle.

Riskienhallinta

KONEen Riskienhallintatoiminto koordinoi ja kehittää riskien ja mahdollisuuksien systemaattista arviointia osana liiketoiminnan suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja yhdessä strategiakehitystoiminnon kanssa.

Liiketoimintaa suunnitellessaan KONE arvioi jatkuvasti toimintaympäristönsä, operatiiviseen toimintaansa ja taloudelliseen asemaansa liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia rajoittaakseen tarpeetonta tai liiallista riskinottoa. Tämän lisäksi KONEen yksiköt ja toiminnot tunnistavat ja arvioivat systemaattisesti osana KONEen strategia- ja budjetointiprosesseja riskejä, jotka voivat uhata niiden tavoitteiden saavuttamista. Keskeisimmät riskit raportoidaan riskienhallintatoiminnolle, joka tukee riskienhallintaprosessia ja kerää yhteen riski-informaation johtokunnalle. Johtokunta nimeää tunnistetuille riskeille tietyt vastuuyksikön tai -toiminnon. Hallitus käy KONEen riskiportfolion läpi määräajoin johtokunnan arvion pohjalta.

KONEen riskienhallintatoiminto vastaa myös globaalien vakuutusohjelmien hallinnoinnista. Rahoitustoiminto hallinnoi keskitetysti taloudellisia riskejä KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Oikea taloudellinen raportointi merkitsee vaatimusten noudattamisen ja KONEen sisäisen valvontaympäristön kannalta sitä, että yhtiön tilinpäätökset antavat oikean kuvan konsernin toiminnasta ja taloudellisesta asemasta ja että ne eivät sisällä tahallisia tai tahattomia virheitä tai puutteita sen enempää raportoitujen lukujen kuin raportoinnin laajuudenkaan suhteen. Vaatimusten noudattamista valvova järjestelmä rakentuu ja perustuu alla kuvattuun raportointiprosessiin ja -järjestelmään sekä yhtiön arvoihin, rehellisyyttä painottavaan yrityskulttuuriin ja korkeatasoisiin eettisiin vaatimuksiin. Järjestelmää tukee asianmukainen koulutus, myönteinen ja kurinalainen asenne työtä kohtaan sekä tehtäviinsä sopivien työntekijöiden rekrytointi ja urakehitys.

Konserninlaajuista taloushallintoa ja liikkeenjohtoa koordinoi konsernin taloushallinto (Global Finance and Control), ja sen käytännön toteutuksesta vastaa KONEen tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden controller-verkosto. Hallitus, tarkastusvaliokunta, liiketoiminnasta ja taloudesta vastaava johto sekä sisäiset tarkastajat ja ulkoiset tilintarkastajat valvovat ja ohjaavat säännöllisesti sisäisen valvonnan prosesseja ja käytäntöjä.

Keskeinen ohjauksen ja valvonnan väline on KONEen johdon kuukausittainen suunnittelu- ja talousraportointiprosessi, jolla varmistetaan toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus. KONEen tilinpäätökset ja taloudelliset katsaukset perustuvat kuukausittaisen raportointiprosessin tuottamiin tietoihin. Prosessissa analysoidaan perusteellisesti liiketoiminnan tulos ja poikkeamat suunnitelmiin, edellisvuoden tulokseen ja uusimpiin ennusteisiin. Raportointiprosessi käsittää taloudellisen tiedon ohella tärkeimmät liiketoimintayksiköiden ja konsernitason liiketoiminnan mittarit. Näin taataan, että mahdolliset poikkeamat taloudellisista tai liiketoiminta-/prosessimittareiden tavoitearvoista tai toimintaperiaatteista tunnistetaan, kommunikoidaan ja niihin reagoidaan tehokkaalla ja yhdenmukaisella tavalla.

Taloudellisen valvonnan tehtävät on sisällytetty osaksi KONEen liiketoimintaprosesseja sekä johdon jatkuvaa liiketoiminnan valvontaa ja ohjausta. KONE on laatinut talousvalvontamallit (Financial Control Models) tilauksiin perustuvan liiketoiminnan, palveluliiketoiminnan sekä rahoitus- ja veroasioiden osa-alueilla, joissa määritellään keskeiset taloudellisen valvonnan tehtävät. Talousvalvontamallien tarkoituksena on toiminnan tuloksellisuuteen ja tehokkuuteen tähtäävä, selkeä ja tehokas valvontaprosessi. Talousvalvontamal-

lien avulla tuetaan ja valvotaan taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta. Malleissa on määritelty KONEen tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden talousjohtajien ja controllereiden keskeiset valvontatehtävät (Key Control Tasks). Samoin määritellään keskeiset valvontamittarit (Key Control Indicators) ja niiden suhde valvontamallin tehtäviin. Mittareiden tarkoituksena on mitata ja tukea toiminnan tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Talousvalvontamallien ja mittareiden tehokkuutta arvioidaan yksiköissä määräajoin konsernin taloushallinnon valvonnassa.

Taloudellisen raportoinnin luotettavuuden valvonta perustuu KONEen määrittelmiin taloudellisen raportointiprosessin periaatteisiin ja ohjeistukseen. Johdon operatiivinen raportointi sekä ulkoinen raportointi perustuvat yhteiseen, konsernin yhdenmukaiseen viitekehykseen, joka sisältää raportoinnin prosessit, työkalut ja ohjeistuksen. Tilinpäätösstandardien tulkinta ja soveltaminen on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka yhtiön tarkastusvaliokunnan valvomana ylläpitää KONEen laskentastandardeja (KONE Accounting Standards). Konsernin taloushallinto valvoo KONEen laskentastandardien ja -ohjeiden noudattamista konsernin yksiköissä. Budjetointi- ja raportointiprosessit ja niiden sisällöt määritellään KONEen raportointiperiaatteissa (KONE Accounting and Reporting Instructions). Näitä standardeja ja ohjeita ylläpitää ja päivittää keskitetysti konsernin taloushallinto, ja niitä sovelletaan yhtenäisesti koko konsernissa. Konsernilla on käytössä yhtenäinen raportointijärjestelmä.

KONEella on konserninlaajuinen toiminnanohjausjärjestelmä (ERP), joka on rakennettu KONEen laskentastandardien sekä raportointiperiaatteiden mukaisesti. KONEella on käytössä muutoksenhallintaprosessi, joka varmistaa, ettei toiminnanohjausjärjestelmän kirjaustapoja voi muuttaa ilman konsernin taloushallinnon hyväksyntää. KONEen raportointiprosessissa tiedonsiirrot eri järjestelmien välillä on pääosin automatisoitu. Tapahtumien käsittelyä automatisoidaan ja keskitetään jatkuvasti tehtäviinsä erikoistuneisiin sisäisiin palvelukeskuksiin.

Kirjanpito- ja raportointiprosessien tehokas sisäinen valvonta, liiketoimintaprosesseista ja -järjestelmistä aina tilinpäätöksiin saakka (record to report process), on tärkeää raportoinnin oikeellisuuden kannalta. Raportoinnin oikeellisuuden ja ennusteiden tarkkuuden kannalta keskeistä on tunnistaa olennainen liiketoimintaa koskeva tieto ja varmistaa sen laatu.

Tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen tavoitteena on antaa lausunto siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kon-

Lisätietoa

KONEen merkittävimpiä tietoon tulleita riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu toimintakertomuksessa. Rahoitusriskien hallintaa on lisäksi käsitelty tilinpäätöksen liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

sernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista sekä siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastaja arvioi, ovatko hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia, sekä onko hallituksen toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä.

Sisäpiiri

KONEella on voimassa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohje, jota on täydennetty yhtiön hallituksen hyväksymällä sisäisellä sisäpiiriohjeella. Markkinoiden väärinkäytöasetuksen mukaisesti KONE Oyj:n johtohenkilöihin kuuluvat hallituksen jäsenet, hallituksen varajäsenet, toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet. Johtohenkilöt saavat käydä kauppaa KONEen osakkeilla ja niihin oikeuttavilla arvopapereilla kuuden viikon ajan osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteiden julkistamisen jälkeen. KONE ei ylläpidä listaa pysyvistä sisäpiiriläisistä. KONE pitää listaa sisäpiiriläisistä liittyen osavuositarkastuksiin sekä tilinpäätökseen. Yhtiö pitää tarvittaessa myös hankekohtaista sisäpiirilueteloa, johon merkityt henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla hankkeen voimassaoloaikana.

KONEen sisäpiirivastaavana toimii yhtiön hallituksen sihteeri.

Hallinnointi vuonna 2017

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 28. helmikuuta 2017 Helsingissä.

Hallitus ja valiokunnat

Yhtiökokous valitsi KONEen hallitukseen kahdeksan jäsentä. Yhtiön hallituksen pää-

toimisena puheenjohtajana toimii Antti Herlin, varapuheenjohtajana Jussi Herlin ja jäseninä Matti Alahuhta, Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen. Hallituksen kahdeksasta jäsenestä viisi on miehiä ja kolme naisia.

Hallituksen jäsenistä Matti Alahuhta, Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen ovat yhtiöstä riippumattomia. Antti Herliniä, Iiris Herliniä ja Jussi Herliniä lukuun ottamatta muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2017 hallitus kokoontui 7 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 96 %. Hallituksen ja valiokuntien sihteerinä toimii Jukka Ala-Mello.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseninä toimivat Jussi Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Anne Brunila, Antti

Herlin ja Ravi Kant jäseninä. Tarkastusvaliokunnan jäsenistä Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2017 tarkastusvaliokunta kokoontui 3 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 100 %.

Sisäisen tarkastuksen johtajana toimii Caj Lövegren.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseninä toimivat Antti Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseninä. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenistä Matti Alahuhta ja Juhani Kaskeala ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2017 nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 3 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 100 %.

Hallituksen ja valiokuntien kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen:

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta
Antti Herlin	7/7	3/3	3/3
Jussi Herlin	7/7	3/3	3/3
Matti Alahuhta	6/7		3/3
Anne Brunila	6/7	3/3	
Iiris Herlin	7/7		
Ravi Kant	7/7	3/3	
Juhani Kaskeala	7/7		3/3
Sirpa Pietikäinen	7/7		

Hallituksen palkkiot ja muut edut

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti helmikuussa 2017 seuraavat hallituksen jäsenten palkkiot (palkkio vuodessa euroa):

Hallituksen puheenjohtaja	54 000
Varapuheenjohtaja	44 000
Jäsen	37 000

Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritettiin KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana. Lisäksi vahvistettiin maksettava 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Matkakulut ja päivärahat korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajan palkat ja muut edut

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2017 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoritusteisesti kertynyt 399 152 euroa bonusta vuodelta 2017 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 500 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 83.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Lisätietoa

Tämä selvitys on saatavilla yhtiön internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com ja selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Toimitusjohtaja

KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth.

Toimitusjohtajan palkat ja muut edut

Toimitusjohtajan palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta.

Henrik Ehrnroothin peruspalkka on 750 000 euroa vuodessa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 540 750 euroa bonusta vuodelta 2017. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää alla olevasta taulukosta.

Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän mukaan mahdollinen palkkio perustuu KONEen liikevaihdon ja liikevoiton kasvuun. Huhtikuussa 2017 vuodelta 2016 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 322 885 euroa koostuen 36 715 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2017 kertynyt ja huhtikuussa 2018 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 35 031 KONEen B-sarjan osaketta lisättyä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi.

Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään kahdeksantoista kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Johtokunta

KONEen johtokunnan muodostavat toimitusjohtajan lisäksi 13 johtokunnan jäsentä. KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth. Johtokunnan muut jäsenet ovat Max Alftan, Axel Berkling, Klaus Cawén, Hugues Delval (1.2.2017 lähtien), Ilkka Hara, Thomas Hinnerskov, William Johnson, Mikko Korte, Heikki Leppänen, Pierre Liautaud, Tomio Pihkala, Susanne Skippari (1.2.2017 lähtien) ja Larry Wash. Vuoden aikana johtokunnan jäseninä toimivat myös Pekka Kempainen (31.1.2017 saakka) ja Kerttu Tuomas (31.1.2017 saakka).

Johtokunnan palkat ja palkkiot

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimi- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin

niin, että tulospalkkio on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta.

Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää alla olevasta taulukosta.

Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2017 yhteensä 246 323 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalkkio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuodelta 2017 kertynyt ja huhtikuussa 2018 maksettava vuoden 2017 palkkio on vastaavasti yhteensä 182 169 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään viidentoista kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Tilintarkastus

KONEen tilintarkastajina toimivat KHT Niina Vilske ja tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Pricewaterhouse-

Coopers-yhtiölle vuodelta 2017 maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat 4,0 miljoonaa euroa ja muista asiantuntijapalveluista maksetut palkkiot 0,9 miljoonaa euroa.

Sisäpiiri

KONEen hallituksen jäsenten ja johdon jäsenten omistukset KONEessa 31.12.2017 ja niissä tilikaudella tapahtuneet muutokset selviävät alla olevasta taulukosta.

Lisätietoa

3.7.2016 alkaen kaikki KONEen hallituksen jäsenten ja johdon kaudat julkaistaan pörsstitiedotteina.

Lisätietoa

Hallitus, s. 84
Johtokunta, s. 85

KONEen hallituksen ja johdon osake- ja optio-omistus 31.12.2017 sekä omistuksissa tapahtuneet muutokset tilikaudella 1.1.–31.12.2017

	A-sarjan osake	Muutos	B-sarjan osake	Muutos
Alahuhta Matti			753 212	+ 339
Alftan Max			34 724	+ 14 686
Berkling Axel			24 760	+ 8 252
Brunila Anne			2 252	+ 339
Cawén Klaus			331 148	+ 25 686
Delval Hugues			10 593	+ 5 035
Ehrnrooth Henrik			274 716	+ 36 715
Hara Ilkka			11 351	+ 11 015
Herlin Antti	70 561 608	-	45 845 472	+ 860 495
Herlin Iiris			134 259	+ 339
Herlin Jussi			108 453	+ 403
Hinnerskov Thomas			18 015	+ 18 015
Johnson William			132 156	+ 28 686
Kant Ravi			1 412	+ 339
Kaskeala Juhani			2 236	+ 339
Korte Mikko			31 194	+ 14 686
Leppänen Heikki			181 948	+ 28 686
Liautaud Pierre			60 032	+ 28 686
Pietikäinen Sirpa			7 412	+ 339
Pihkala Tomio			69 444	+ 28 686
Skippari Susanne			2 518	+ 2 518
Wash Larry			60 032	+ 28 686

Pekka Kempainen omisti 192 062 ja Kerttu Tuomas omisti 179 462 KONEen B-sarjan osaketta 31.1.2017. Lisäksi Susanne Skippari on tilikauden aikana myynyt 8 000 KONE optio-oikeutta. Omistuksiin on sisällytetty myös hallituksen jäsenten ja johdon määräysvallassa olevien yhtiöiden ja alaikäisten lasten omistamat osakkeet.

Hallitus

Antti Herlin

Hallituksen puheenjohtaja

s. 1956, kauppatieteiden tohtori h.c., taiteen tohtori h.c., tekniikan tohtori h.c. Hallituksen jäsen vuodesta 1991. Työskennellyt KONE Oyj:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2003. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n pääjohtajana 1996–2006 ja hallituksen varapuheenjohtajana 1996–2003. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuudet Security Trading Oy:ssä ja Holding Manutas Oy:ssä, hallituksen varapuheenjohtajuus Sanoma Oyj:ssä ja hallituksen jäsenyys Caverion Oyj:ssä.

Jussi Herlin

Hallituksen varapuheenjohtaja

s. 1984, kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsen vuodesta 2012. Senior Business Analyst KONEen strategia-kehitystoiminnossa vuodesta 2016 alkaen. Työskenteli aiemmin konsulttina Accenturella vuosina 2012–2014 ja KONE Oyj:n hallituksen varajäsenenä vuosina 2007–2012. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssä, Tiina ja Antti Herlinin säätiössä, Teknoliateollisuus ry:ssä, Teollisuuden ja työnantajain Keskusliiton (TT) -säätiössä ja Liikesivistysrahaston Kannatusyhdistys ry:ssä sekä hallintoneuvoston jäsenyys Suomen Messut Osuuskunnassa.

Matti Alahuhta

s. 1952, tekniikan tohtori, tekniikan tohtori h.c. Hallituksen jäsen vuodesta 2003. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n toimitusjohtajana vuodesta 2005 ja pääjohtajana vuodesta 2006 vuoteen 2014, Nokia Oyj:n varatoimitusjohtajana 2004, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtajana 1998–2003 ja Nokia Telecommunications Oy:n toimitusjohtajana 1993–1998. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus DevCo Partners Oy:ssä ja Outotec Oyj:ssä sekä hallituksen jäsenyydet Volvo AB:ssä ja ABB Ltd:ssä.

Anne Brunila

s. 1957, kauppatieteiden tohtori, kauppatieteiden tohtori h.c. Hallituksen jäsen vuodesta 2009. Hanken Svenska handelshögskolanin professori vuodesta 2014. Työskenteli aiemmin mm. Fortum-konsernin johtajana ja johtoryhmän jäsenenä 2009–2012 vastuualueenaan konsernin yhteiskuntasuhteet ja strategia, Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtajana 2006–2009, Valtionvarainministeriössä ylijohtajana 2003–2006 sekä eri asiantuntija- ja johtotehtävissä Suomen Pankissa 1992–2000 ja Euroopan komissiossa 2000–2002. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Stora Enso Oyj:ssä ja Sanoma Oyj:ssä sekä hallituksen puheenjohtajuus Aalto-korkeakoulusäätiössä.

Iiris Herlin

s. 1989, valtiotieteiden maisteri. Hallituksen jäsen vuodesta 2015. Hallituksen varajäsen vuosina 2013–2014. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssä ja Tiina ja Antti Herlinin säätiössä.

Ravi Kant

s. 1944, tekniikan kandidaatti, maisteri, kunnia-tohtori. Hallituksen jäsen helmikuusta 2014. Työskennellyt useissa tehtävissä Tata Motorsissa vuodesta 1999 lähtien ja mm. pääjohtajana vuodesta 2005 vuoteen 2009 ja tämän jälkeen hallituksen varapuheenjohtajana vuoteen 2014. Aikaisemmin hän on työskennellyt johtajana Philips Intian kulutuselektronikkayksikössä, markkinointijohtajana LML Ltd:ssä sekä Titan Watches Ltd:ssä. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus Indian Institute of Management Rohtakissa ja Indian Institute of Information Technology Allahabadissa, hallituksen jäsenyydet Vedanta Ltd:ssä ja Hawkins Cookers Ltd:ssä sekä jäsenyys Accenture Intian Advisory Boardissa.

Juhani Kaskeala

s. 1946, Amiraali. Hallituksen jäsen vuodesta 2009. Admiral Consulting Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2011. Toimi puolustusvoimien eri tehtävissä 1965–2009, viimeksi puolustusvoimain komentajana 2001–2009. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Forcit Ab:ssä ja Nixu Oyj:ssä, Senior Advisor Blic Oy:ssä ja jäsenyys European Leadership Networkissa.

Sirpa Pietikäinen

s. 1959, kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsen vuodesta 2006. Työskennellyt Euroopan parlamentin jäsenenä vuodesta 2008 ja neuvotteluteorioiden luennoitsijana ja konsulttina vuodesta 1999. Työskenteli aiemmin mm. kansanedustajana 1983–2003 ja ympäristöministerinä 1991–1995. Keskeisiä luottamustoimia ovat puheenjohtajuus GLOBE EU:ssa, varapuheenjohtajuus Marttaliiton hallituksessa, jäsenyys Alzheimer Europan johtokunnassa, Lammin säästöpankin hallituksessa ja Kansanvalitusseuran hallintoneuvostossa.

Jukka Ala-Mello

s. 1963, kauppatieteiden maisteri, KHT. Hallituksen sihteeri vuodesta 2006. Työskennellyt KONE Oyj:n johtajana sekä Security Trading Oy:n ja Holding Manutas Oy:n toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä vuodesta 2006. Työskenteli aiemmin PricewaterhouseCoopers Oy:ssä osakkaana ja KHT-tilintarkastajana 1993–2006 sekä Panostaja Oyj:ssä talouspäällikkönä 1990–1993. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuudet Panostaja Oyj:ssä ja OWH-Yhtiöt Oy:ssä.

Lisätietoa

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, s. 80

Lisätietoa

KONE Oyj:n julkisten sisäpiiriläisten omistukset ovat nähtävillä sivulla 83.

Johtokunta

Henrik Ehrnrooth

Toimitusjohtaja

s. 1969, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 2014. KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja toiminut KONE Oyj:n talousjohtajana vuosina 2009–2014. Työskenteli aiemmin mm. Goldman Sachsilla 1998–2009, viimeksi johtajana yrityksen investointipankkitoiminnassa. Lisäksi hän on työskennellyt useissa eri tehtävissä investointipankki UBS:lla vuosina 1994–1998.

Keskeisiin luottamustoimina ovat hallituksen jäsenyydet UPM-Kymmene Oyj:ssä ja International Institute for Management Development (IMD) -organisaatiossa, sekä jäsenyys European Round Table of Industrialists (ERT) -organisaatiossa.

Max Alfthan

Markkinointi ja viestintä

s. 1961, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2014. Työskennellyt aiemmin Fiskarsin strategiajohtajana 2008–2014, Amer Sportsin viestintäjohtajana 2001–2008, Lowe Lintas & Partnersin toimitusjohtajana 1998–2001 sekä Sinebrychhoffin markkinointijohtajana 1989–1998.

Axel Berkling

Aasian ja Tyynenmeren alue

s. 1967, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2016, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1998. Työskennellyt aiemmin mm. KONEen Saksan majohtajana 2012–2016, sekä lukuisissa alueellisissa rooleissa 2007–2012, muun muassa KONEen palveluliiketoiminnan johtajana Saksassa. Ennen uraansa KONEella hän työskenteli mm. Nass Magnet GmbH:ssä toimitusjohtajana 1996–1998, ja Arthur Andersenilla vuosina 1992–1995.

Klaus Cawén

Yritysjärjestelyt ja strategiset allianssit,

Venäjä, lakiasiat

s. 1957, oikeustieteen kandidaatti, LL.M.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 1991. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1983. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n lakiasiaintoimintajana 1991–2001. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Karl Fazer Ab:ssa, East Office of Finnish Industries Oyj:ssä, Outotec Oyj:ssä ja Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (Japani), sekä hallintoneuvoston jäsenyys Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisissa.

Hugues Delval

Palvelut

s. 1971, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2017, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1994. Työskennellyt aiemmin mm. KONEen huoltoliiketoiminnan johtajana (2015–2017), Ranskan majohtajana (2011–2015) ja Belgian ja Luxemburgin majohtajana (2009–2011). Hän on myös toiminut lukuisissa alueellisissa johtotehtävissä sekä rooleissa KONEella.

Ilkka Hara

Talusojohtaja

s. 1975, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2016. Työskennellyt aiemmin Microsoftin puhelinliiketoiminnan talusojohtajana 2014–2016, Nokissa eri johtotehtävissä 2004–2014. Ennen Nokiaa hän työskenteli ABN AMRO:ssa 2003–2004 ja Morgan Stanley:lla 2001–2003. Keskeisiin luottamustehtäviin kuuluu hallituksen jäsenyys Hartili Oy:ssä.

Thomas Hinnerskov

Keski- ja Pohjois-Eurooppa

s. 1971, kauppatieteiden maisteri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2016. Työskennellyt aiemmin ISS:n Länsi-Euroopan aluejohtajana (2016) ja Aasian ja Tyynenmeren alueen aluejohtajana (2012–2016), sekä useissa muissa johtotehtävissä ISS:llä 2003–2012. Ennen ISS:ää hän työskenteli TEMA Kapital -yrityksessä 2002–2003, McKinsey & Company:lla 2001–2002 ja Gudme Raaschou Investment Bank:ssa 1995–2000. Keskeisiin luottamustehtäviin kuuluu hallituksen jäsenyys Caverion Oyj:ssä.

William B. Johnson

Kiinan alue (Greater China)

s. 1958, MBA.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012 ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2004. Työskenteli aiemmin mm. KONEen Kiinan majohtajana vuodesta 2004, palveluliiketoiminnan johtajana Aasian ja Tyynenmeren alueella Carrier International -yhtiössä (United Technologies) vuosina 2002–2004, Australian majohtajana Carrier Air Conditioning -osakeyhtiössä (United Technologies) 2001–2002, ja useissa eri johtotehtävissä Otis Elevator -yhtiössä ja Trammell Crow -yrityksessä.

Mikko Korte

Operations Development

s. 1968, diplomi-insinööri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2016. KONEen palveluksessa vuodesta 1995. Työskenteli aiemmin KONEen Amerikan uuslaiteliiketoiminnan johtajana 2013–2015, Suomen ja Baltian toimintojen majohtajana 2011–2013, Keski- ja Pohjois-Euroopan palveluliiketoiminnan johtajana 2007–2011, Skandinavian palveluliiketoiminnan johtajana 2004–2007 ja palveluiden tuotantopäällikkönä KONEen Suomen toiminnoissa 1999–2004.

Heikki Leppänen

Uuslaiteliiketoiminta

s. 1957, tekniikan lisensiaatti.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2005. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1982. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n teknologiajohtajana 2004–2005 ja globaalin tutkimus- ja tuotekehityksen johtajana 2000–2004.

Pierre Liautaud

Etelä-Eurooppa, Afrikka, Lähi-itä

s. 1958, maisteri, (Ecole Polytechnique, Ecole Nationale Supérieure des Télécommunications).
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2011. Työskenteli aiemmin KONEen Länsi- ja Etelä-Euroopan ja Afrikan toimintojen ja Customer Experience -johtajana 2011–2016, Microsoftin Enterprise & Partner Groupin EMEA-alueen johtajana 2003–2006 ja Länsi-Euroopan aluejohtajana 2006–2009, toimitusjohtajana @viso-yhtiössä (Vivendi-Softbank, 1999–2001) ja Activia Networksissa (2001–2003), sekä IBM Corporationissa 1982–1999 mm. Internet-divisioonan markkinointijohtajana (1998) ja Global Electronics Industry -toiminnan johtajana (1999).

Tomio Pihkala

Teknologiajohtaja

s. 1975, konetekniikan diplomi-insinööri.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2013. KONEen palveluksessa vuodesta 2001. Työskenteli aiemmin KONEen Operations Development -johtajana 2013–2015, Suomen tuotekehitysyksikön johtajana 2011–2013, Kiinan palveluliiketoiminnan johtajana 2009–2010 ja Kiinan tuotestrategiasta ja markkinoinnista vastaavana johtajana 2007–2008.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa ja Vexve Oy:ssä.

Susanne Skippari

Henkilöstö

s. 1974, KTM, ekonomi.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2017, ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2007. Työskennellyt aiemmin KONEen uuslaiteliiketoimintayksikön henkilöstöjohtajana (2015–2017) ja Talent Management -johtajana (2007–2008 ja 2011–2015). Lisäksi Susanne on toiminut Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueen henkilöstöjohtajana vuosina 2009–2011.

Ennen uraansa KONEella hän työskenteli kahdeksan vuotta Nokialla Suomessa ja Argentiinassa henkilöstöjohtajana tehtävissä.

Larry Wash

Amerikka

s. 1961, maisteri (sähkötekniikka), MBA.
KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2012. Työskenteli aiemmin mm. Ingersoll Randilla globaalien palveluiden johtajana Climate Solutions -sektorilla, Tranen Service and Contracting -liiketoiminnan johtajana Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, ja useissa eri johtotehtävissä Xeroxilla ja Eastman Kodakilla.

Vuonna 2017 Pekka Kempainen toimi KONEen palveluliiketoiminnasta vastaavana johtajana 31.1. saakka, ja Kerttu Tuomas henkilöstöjohtajana 31.1. saakka.

Voitonjakoehdotus, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset sekä tilinpäätösmerkintä

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2017 on 2 195 493 551,80 euroa, josta tilikauden voitto on 1 054 610 239,57 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,6475 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,65 euroa kutakin ulkona olevaa 438 568 899 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 849 192 536,37 euroa. Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 346 301 015,43 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 7.3.2018.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 25. tammikuuta 2018

Antti Herlin

Jussi Herlin

Matti Alahuhta

Anne Brunila

Iiris Herlin

Ravi Kant

Juhani Kaskeala

Sirpa Pietikäinen

Henrik Ehrnrooth,
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 25. päivänä tammikuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Niina Vilske
KHT

Tilintarkastuskertomus

KONE Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet KONE Oyj:n (y-tunnus 1927400-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.2.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

	<p>Olennaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus oli 60 miljoonaa euroa.
	<p>Konsernitarkastuksen laajuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsernitarkastukseen sisältyi kaikki merkittävät konserniyritykset, sekä lisäksi osa pienemmistä konserniyrityksistä Euroopassa, Aasiassa, Lähi-Idässä ja Pohjois-Amerikassa kattaen valtaosan konsernin liikevaihdosta, varoista ja veloista.
	<p>Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uuslaite- ja modernisointimyynnin tuloutus • Suurprojektien tuloutus • Jälkikustannusten jaksotus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olen-
naisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olen-
nainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita tilinpäätöksen käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuden liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon KONE-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Määrittelimme konserniyhtiöissä vaadittavan työn luonteen, jonka suoritti joko konsernin tilintarkastustiimi tai paikallisen PwC-keijun tilintarkastajat meidän antamiemme ohjeiden mukaisesti. Konser-

osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	60 miljoonaa euroa (edellinen vuosi 65 miljoonaa euroa)
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	5 prosenttia liikevoitosta
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevoiton, koska käsitksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin sitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Valitsimme sovellettavaksi prosenttiosuudeksi 5 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyysriskin.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Uuslaite- ja modernisointimyyntien tuloutus

Katso liitetieto 2.1 tilinpäätöksestä

Konsernin liikevaihto muodostuu uuslaite-, modernisointi- ja huoltomyyntistä. Liikevaihtovirtojen erilaisesta luonteesta johtuen arvioimme niihin liittyvät riskit eritasoisiksi. Harkintamme mukaan tarkastuksemme painopistealueena oli uuslaite- ja modernisointimyynti huoltomyyntien tulouttamisen ollessa yksinkertaisempaa. Suurprojektien tuloutus on esitetty omana tilintarkastuksen kannalta keskeisenä seikkana.

Uuslaite- ja modernisointimyyntien liikevaihto kirjataan, kun konserni on siirtänyt tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut asiakkaalle myyntisopimuksen ja sovellettavien sääntösten mukaisesti. Tilintarkastuksen painopistealueena oli myyntien tulouttaminen oikealla tilikaudella sen riskin kattamiseksi, että myynti olisi tuloutettu joko liian aikaisin tai liian myöhään.

Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyysriski.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Osana tarkastustoimenpiteitämuodostimme käsityksen myyntien oikea-aikaiseen tulouttamiseen liittyvistä prosesseista ja kontrolleista, testasimme valittuja kontrolleja sekä suoritimme liikevaihtoon kohdistuvaa aineistotarkastusta. Tarkastukseen sisältyi relevanttien tietojärjestelmään liittyvien kontrollien ja järjestelmätoiminnallisuuksien tarkastus.

Aineistotarkastustoimenpiteisiimme sisältyi

- valittujen myyntisopimusten tai muiden tuloutuksen kannalta relevanttien dokumenttien tarkastusta, jolla varmistimme käytettyjen tuloutusperiaatteiden asianmukaisuuden
- tilikauden päättymisen lähetyillä kirjattujen myyntitapahtumien testausta otantaan perustuen
- liikevaihtoon kirjattujen muistiotositteiden tarkastusta otantaan perustuen
- liikevaihtoon liittyvien tase-erien testausta.

Tarkastimme myös otoksen tilikauden aikaisista liikevaihtokirjauksista.

Konsernitiilin päätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa
<p>Suurprojektien tuloutus</p> <p>Katso liitetieto 2.1 tilinpäätöksestä</p> <p>Suurprojektit ovat räätälöityjä hissi- tai liukuporras-ratkaisuja, jotka ovat usein kooltaan merkittäviä ja teknisesti monimutkaisia. Erityisluonteensa vuoksi tällaiset projektit ovat tyypillisesti pitkäaikaisia ja täyttävät pitkäaikaishankkeen määritelmän.</p> <p>Suurprojektien myyntituotot tuloutetaan niiden valmistusasteen perusteella. Valmistusastetta mitataan toteutuneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko projektin kestoajalle. Ennusteet projektin kokonaistuotoista ja -kustannuksista sisältävät arvioita, sillä projektien laajuus voi muuttua ja kokonaiskustannukset riippuvat useista tekijöistä liittyen mm. materiaali- ja työvoimakustannuksiin.</p> <p>Tilintarkastustoimenpiteemme keskittyivät suurprojektien tuloutukseen, koska se sisältää johdon harkintaan perustuvia arvioita, jotka vaikuttavat tuloutettavan myynnin määrään ja projektien kannattavuuteen.</p> <p>Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.</p>	<p>Suurprojektien tuloutuksen tarkastus sisälsi sekä kontrollien testausta että aineistotarkastustoimenpiteitä.</p> <p>Kontrollien testaus keskittyi konsernin tietojärjestelmään ja myynnin tuloutusta varmentaviin kontrolleihin.</p> <p>Suurprojektien liikevaihdon aineistotarkastuksemme keskittyi johdon projektiennusteissa käyttämien oletusten ja arvioiden tarkastamiseen muun muassa seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Täsmäytimme valittujen suurprojektien osalta johdon käyttämät kokonaistuottoarviot myyntisopimuksiin ottaen huomioon sopimukseen mahdollisesti tehdyt muutokset. Tarkastimme valittujen suurprojektien kustannusarvioita muodostamalla käsityksen prosessista, jonka avulla johto määrittää kustannusarviot, sekä arvioimalla niitä projektilaskennassa käytetyn taustadokumentaation perusteella. Arvioimme johdon käyttämien ennusteiden luotettavuutta vertaamalla aikaisempien vuosien ennusteita toteumiin projektitasolla. Testasimme valmistusasteen oikeellisuutta vertaamalla projektien toteutuneita menoja arvioituihin kokonaiskustannuksiin.
<p>Jälkikustannusten jaksotus</p> <p>Katso liitetieto 3.4 tilinpäätöksestä</p> <p>Jälkikustannuksia jaksotetaan toimitettuihin ja kirjanpidossa tuloutettuihin uuslaite- ja modernisointimyyntisopimuksiin liittyen.</p> <p>Jälkikustannukset sisältävät pääasiassa materiaali- ja alihankintakustannuksia, joista ei ole vielä saatu laskua, sekä myös muita johdon harkinnan ja kokemuksen perusteella vielä odotettavissa olevia lisäkustannuksia. Luovutuksen jälkeisiä kustannuksia syntyy, kun jo asennettuihin hisseihin tai liukuportaisiin suoritetaan vielä jälkitoimenpiteitä. Jälkikustannusjaksotus määräytyy projektin arvioitujen kokonaiskustannusten perusteella, mikä sisältää johdon harkintaa.</p> <p>Jälkikustannusten jaksottaminen oikeansuuruisena oli tilintarkastuksen painopistealue johtuen johdon harkintaan perustuvasta arvionvaraisuudesta.</p>	<p>Keskustelimme johdon kanssa konsernin soveltamista jälkikustannusten laskentaperiaatteista ja menetelmistä ja varmistimme niiden olevan IFRS:n mukaisia.</p> <p>Jälkikustannusjaksotusten tarkastuksemme sisälsi sekä kontrollien testausta että kirjattuihin jaksotuksiin kohdistuvaa aineistotarkastusta.</p> <p>Kontrollien testauksemme kohdistui erityisesti konsernin tietojärjestelmään ja niihin automaattikontrolleihin, joilla johto varmistuu siitä, että jälkikustannukset jaksotetaan.</p> <p>Aineistotarkastustoimenpiteemme kohdistuivat projektilaskennassa käytettyihin kustannusarvioihin. Vertasimme soveltuvin osin projektien kustannusarvioita hankintasopimuksiin, työvoimakustannuksiin tai muuhun taustadokumentaatioon. Täsmäytimme projektien toteutuneet kustannukset kirjanpitoon.</p>
<p>Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.</p>	
<p>Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.</p>	

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän

täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituvaa yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Tilintarkastuskertomuksen allekirjoittaneet tilintarkastajat ovat toimineet KONE Oyj:n yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina seuraavasti: PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut tilintarkastajana yhtäjaksoisesti 61 vuotta alkaen 2.3.1957, jolloin tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. 26.2.1993 lähtien KONE Oyj:n toinen tilintarkastaja on ollut yhtiössämme

toimiva tilintarkastaja. KHT Niina Vilske on toiminut tilintarkastajana 23.2.2015 alkaen yhtäjaksoisesti kolme vuotta. Yhtiömme ja siinä toimivat tilintarkastajat ovat toimineet KONE Oyj:n tilintarkastajina koko sen ajan, kun se on ollut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikatsauksen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko

toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 25.1.2018

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Niina Vilske
KHT

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 26. helmikuuta 2018 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Yhtiökokoukseen voi osallistua osakkeenomistaja, joka on 14. helmikuuta 2018 merkittynä osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään 21. helmikuuta 2018 klo 15.00 mennessä. Ilmoittautumisen voi tehdä internetin kautta osoitteessa www.kone.com/fi/Sijoittajat/Yhtiokokoukset, faksilla numeroon 0204 75 4523, puhelimitse numeroon 0207 70 6873 tai kirjallisesti osoitteeseen KONE Oyj, Osakerekisteri, PL 7, 02151 Espoo. Ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimitamaan edellä mainittuun osoitteeseen ilmoittautumisajan loppuun mennessä.

Yhtiökokouksissa KONEen kullakin A-sarjan osakkeella on yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2017 maksetaan osinkoa 1,6475 euroa A-sarjan osakkeelta ja 1,65 euroa B-sarjan osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 28. helmikuuta 2018 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksupäivä on 7. maaliskuuta 2018.

KONEen listatut arvopaperit

KONE Oyj:llä on kaksi osakelajia: listattu B-sarjan osake ja listaamaton A-sarjan osake. KONEen B-sarjan osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä ja rekisteröity Euroclear Finland Oy:hyn. Optio-oikeudet 2014 on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1. huhtikuuta 2016 alkaen. Optio-oikeudet 2015 on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1. huhtikuuta 2017 alkaen.

Lisätietoa

Hallituksen voitonjakoehdotus, s. 86
Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 62

Sijoittajasuhteet

Sijoittajasuhdepolitiikka

KONEen tavoitteena on tarjota likvidi ja houkutteleva sijoituskohde kotimaisille ja ulkomaisille sijoittajille. Sijoittajasuhteiden päätehtävänä on varmistaa, että markkinoilla on kaikkina aikoina käytössään oikeat ja riittävät tiedot KONEen osakkeen arvon määrittämiseksi. Kaiken kirjallisen materiaalin, kuten tilinpäätösten ja osavuosi-katsausten, yritysraportin, pörssi- ja lehdistötiedotteiden ja internetsivujen sekä sijoittaja- ja analytikkotapaamisten tavoitteena on tämän tehtävän täyttäminen.

KONE noudattaa kaikessa viestinnässään arvopaperimarkkinalain, Nasdaq Helsingin Oy:n sääntöjen sekä muiden sovellettavien säännösten pörssiyhtiöihin kohdistuvia vaatimuksia täsmällisestä ja samanaikaisesta tiedon julkistamisesta.

Hiljainen jakso

KONEella on hiljainen jakso ennen tulospöytäkirjojen julkistusta. KONEen edustajat eivät kommentoi taloudellisia asioita pääomamarkkinoille tai lehdistölle osavuosi-katsauksen julkistamista edeltävän kolmen viikon aikana ja tilinpäätöksen julkistamista edeltävän neljän viikon aikana. Tämä koskee tapaamisia, puhelinkeskusteluja ja muita viestinnän muotoja.

Yhteystiedot

Sanna Kaje

Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 0204 75 4705
Sähköposti: investors@kone.com

KONE Oyj

Pääkonttori

Kartanontie 1
PL 8
00331 Helsinki
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4309

Konsernihallinto

Keilasatama 3
PL 7
02150 Espoo
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4496

www.kone.com

KONE 2017 NUOSIKATSĀUS